اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

سه شنبه • ۲۹ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۸ ژوئن ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۲۵ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

سهم ۵ درصدی ایران از تولید احیای مستقیم فولاد

سهم چینی‌ها در این حوزه به ۶۸ درصد می‌رسد ولی در روش احیای مستقیم چینی‌ها ۱۹ درصد از سطح تولیدات را دارند و سهم ایران به عنوان چهارمین تولیدکننده بزرگ دنیا برابر با ۵ درصد است. استیل دیتا در گزارشی تولید فولاد جهان از طریق احیای مستقیم و کوره‌های بلند در سال ۲۰۲۳ را مورد بررسی قرار داد.

۶

هیچ میدان مشترکی بلاتکلیف نیست

جواد اوجی وزیر نفت در آئین امضای قرارداد طرح توسعه و بهره‌برداری از میدان چنگوله و بندکرخه گفت: در طی این ۳ سال با کمپانی‌های بزرگ روسی ۵ میلیارد دلار عقد قرارداد کردیم. طی این ۳ سال بیش از ۱۵۳ پروژه بالغ بر ۳۴ میلیارد دلار به بهره‌برداری رساندیم پروژه‌های که مغفول مانده بودند مانند فاز ۱۱ پارس جنوبی.

۷

«روزگارمعدن» تاثیر معدنکاری بر حیات‌وحش را بررسی کرد:

تخریب به بهای پیشرفت

۳

طرح: مهدی کاوه ای‌AI

یادداشت‌ها

چوب دو سر طلا

۲

توسعه از مسیر بزرگراه معدن

۳

چشم ناظر بر معدنکاری

۴

دوئل بورس با ابهامات

۸

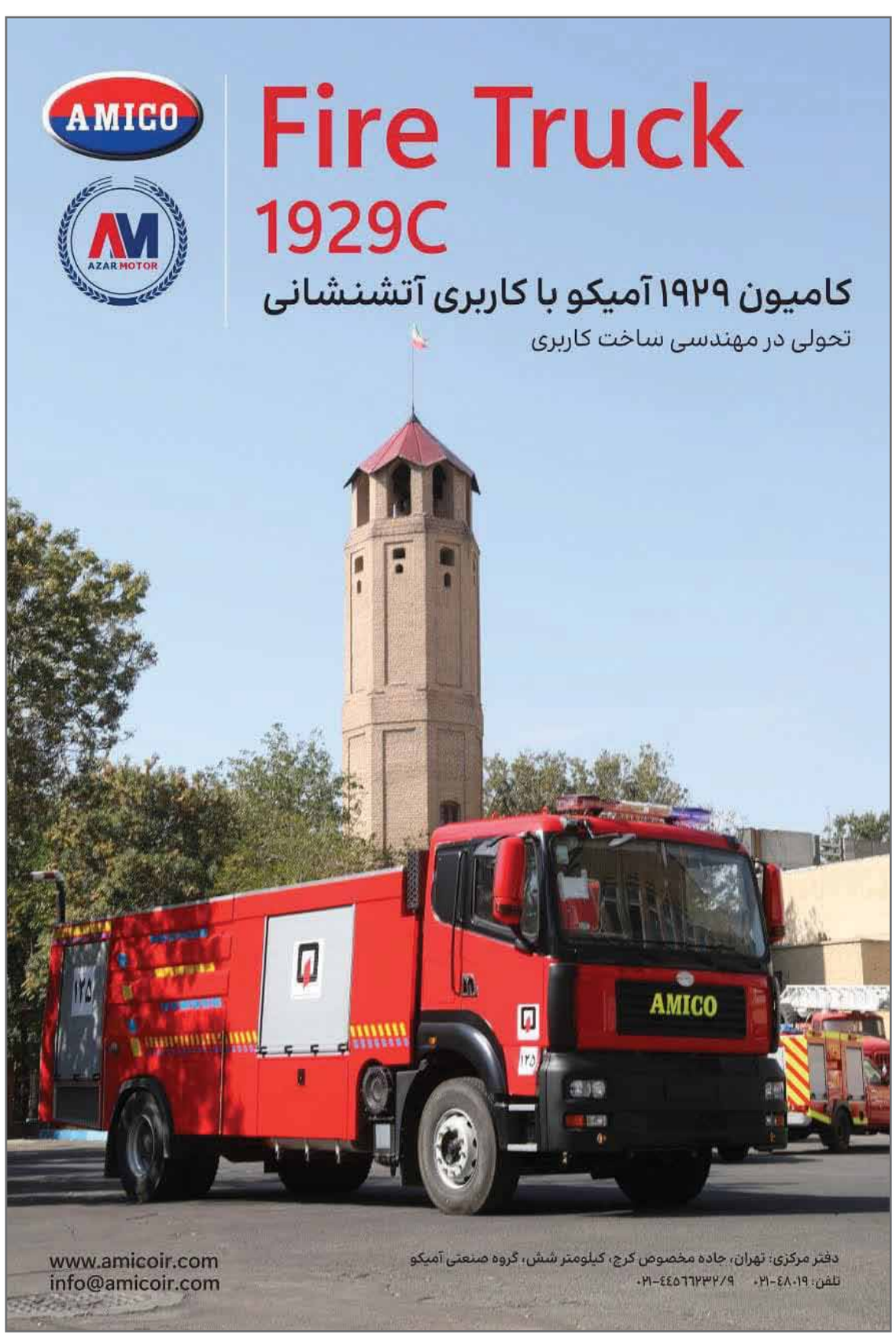
تیتر روز

ترمز نرخ فلزات کشیده شد

چین بزرگ‌ترین اقتصاد کالامحور دنیا است. ساخت‌وساز از مهم‌ترین صنایعی است که تقاضا برای خریدوفروش فلزات را در این کشور و به‌دنبال آن، سایر نقاط دنیا، تنظیم می‌کند، اما بروز بحران در صنعت املاک چین طی سال‌های اخیر، بهای فلزات را در بازار جهانی تحت‌تاثیر منفی قرار داده است.دولت پکن از ابتدای امسال میلادی کوشیده تا با تعریف مشوق‌های گوناگون، رونق را به ساخت‌وساز بازگرداند. ارزش فروش خانه‌های نوساز توسط ۱۰۰ توسعه‌دهنده برتر چین در ماه مه ۱۱.۵ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد ۳.۴ درصدی آوریل، افزایشی بوده است.

۴

روزگار معدن
سه شنبه
• ۲۹ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۸ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۵

یادداشت

چوب دو سر طلا

آریا صادق‌نیت حقیقی
دبیرکل سندیکای تولیدکنندگان
صنایع آلومینیوم ایران

- اساسا قیمت‌های هر نوع کالایی متاثر از نظام عرضه و تقاضا است و قیمت آلومینیوم در بازارهای جهانی نیز از این موضوع مستثنی نیست؛ مقدار تولید و مصرف این فلز می‌تواند مولفه اصلی و تعیین‌کننده قیمت آن در بازارهای جهانی باشد. اساسا قیمت‌های هر نوع کالایی متاثر از نظام عرضه و تقاضا است و قیمت آلومینیوم در بازارهای جهانی نیز از این موضوع مستثنی نیست؛ مقدار تولید و مصرف این فلز می‌تواند مولفه اصلی و تعیین‌کننده قیمت آن در بازارهای جهانی باشد. اخیرا به دلیل برخی از سیاست‌های اقتصادی چین و کاهش میزان تقاضا و مصرف جهانی آلومینیوم، قیمت این فلز روند نزولی در پیش گرفت و به پایین‌ترین میزان خود در دو سال اخیر رسید. با این وجود پیش‌بینی می‌شود هم‌زمان با افزایش میزان مصرف آلومینیوم در صنایع مختلف، قیمت این فلز استراتژیک در مسیر صعودی حرکت کرده و مجددا به دوران قبل از افول قیمت‌ها بازگردد.بی‌شک این موضوع بر فعالیت صنایع داخلی نیز تاثیرگذار خواهد بود زیرا در حال حاضر حدود ۸۰ درصد مواد اولیه مورد نیاز برای تولید آلومینیوم اولیه یعنی آلومینا، از طریق واردات تامین می‌شود و صنعت آلومینیوم کشور فقط در زمینه نیروی انسانی و انرژی دارای مزیت است. با توجه به اینکه صنعت آلومینیوم داخلی برای تامین مواد اولیه وابسته به واردات است، به همان میزانی که افزایش قیمت آلومینیوم به نفع صنایع بالادستی است، افزایش قیمت آلومینا نیز آن‌ها را تحت فشار قرار خواهد داد؛ در نتیجه همان طور که کاهش قیمت‌ها تاثیر چشمگیری بر حاشیه سود کل زنجیره آلومینیوم نداشت، افزایش قیمت‌ها نیز در سودآوری این زنجیره آنچنان موثر نخواهد بود. در خصوص انرژی که یکی از مولفه‌های اساسی تولید آلومینیوم اولیه است، تولیدکنندگان داخلی به دلیل قیمت پایین آن نسبت به سایر رقبای خارجی دارای مزیت هستند اما این مزیت به دلیل عدم سرمایه‌گذاری‌های مناسب به منظور توسعه زیرساخت‌های تامین انرژی و در پی آن افزایش محدودیت‌های انرژی در فصول مختلف سال، در خطر است. در رابطه با مواد اولیه باید گفت که ذخایر معدنی بوکسیت کشور محدود است؛ در حال حاضر فقط معدن جاجرم فعال است که آن هم پاسخگوی نیاز صنایع داخلی نیست. ضمن اینکه میزان بوکسیت خاک معدنی جاجرم کاهش یافته و در مقابل میزان باطله معدن و هزینه استخراج آن افزایش یافته است. متاسفانه معدن تاش هم علی‌رغم اینکه هزینه‌های زیادی صرف اکتشاف آن شده و دارای خاک معدنی با میزان بالای بوکسیت است، به دلیل اختلاف نظر برخی از مسئولان و سازمان‌های مربوطه، فعلا غیرفعال مانده است؛ بسیاری از رقیبان صنعت آلومینیوم ایران مانند کشورهای حوزه خلیج فارس، از این نوع مواهب طبیعی برخوردار نیستند و با شرکت در مناقصه‌های بین‌المللی، مواد اولیه مورد نیاز خود را خریداری می‌کنند؛ این در حالی است که تولیدکنندگان ایرانی به دلیل تحریم‌ها این امکان را نداشته و باید از طریق واسطه‌ها و با قیمت بالاتری، آلومینا را خریداری کنند.علاوه‌براین موارد، تولیدکنندگان خارجی با سرمایه‌گذاری در معادن بوکسیت گینه و فرآوری مواد معدنی، آلومینای مورد نیاز خود را تامین می‌کنند؛ در صورتی که ایران قبل از این کشورها اقدام به سرمایه‌گذاری در معادن گینه کرده بود اما پس از گذشت چندین سال و با وجود نیاز مبرم صنایع داخلی به آلومینا، خبری از بهره‌برداری و تامین مواد اولیه از این معادن نیست. اگر آلومینای کافی در اختیار تولیدکنندگان قرار داشت، صنعت آلومینیوم کشور برای تامین مواد اولیه با مشکل مواجه نمی‌شد؛ در این صورت افزایش قیمت آلومینیوم به نفع صنایع داخلی بود زیرا هزینه‌های تولید پوشش داده می‌شد و ارزآوری و اشتغال‌زایی افزایش می‌یافت؛ متاسفانه عدم بهره‌برداری از معادن بوکسیت فرامرزی باعث شده تا تولیدکنندگان، مواد اولیه را با قیمت بیشتری خریداری کرده و از سود نهایی آن‌ها علی‌رغم افزایش قیمت آلومینیوم، کاسته شود. مسئله دیگری که باید در نظر داشت، تفاوت قیمت آلومینیوم در بازارهای داخلی و بازارهای خارجی است که این موضوع از گذشته تا به امروز وجود داشته و همواره قیمت آلومینیوم صادراتی، پایین‌تر از قیمت آلومینیوم عرضه شده در کشور است. تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی علی‌رغم کاهش قیمت‌های جهانی، آلومینیوم را با قیمت بالاتری خریداری می‌کنند که ممکن است در زمان افزایش قیمت‌ها، این تفاوت قیمت به رقم قابل‌توجهی نیز برسد.علاوه بر اختلاف قیمت‌های داخلی و خارجی آلومینیوم، چالش دیگری که صنایع پایین‌دستی را تحت فشار قرار می‌دهد، تامین سرمایه در گردش کافی است. متاسفانه در حال حاضر اکثر صنایع در کشور با مشکل افزایش هزینه‌های تولید و کمبود نقدینگی دست به گریبان هستند. تولیدکنندگان برای خرید مواد اولیه مورد نیاز خود، باید سرمایه بیشتری نسبت به گذشته در اختیار داشته باشند اما با توجه به سیاست‌های انقباضی دولت و بانک‌ها در خصوص تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی از طریق ارائه تسهیلات بانکی، نمی‌توان به این مسئله خوش‌بین بود. اگر تغییری در این سیاست‌ها به وجود نیاید، هم‌زمان با افزایش قیمت‌ها، فعالان صنایع پایین‌دستی با مشکلات بیشتری مواجه خواهند شد.

ریزش معدن در استان مرکزی با احتمال مفقودی ۴ نفر

بابک محمودی، رئیس سازمان امداد و نجات هلال احمر از ریزش معدن در شازند استان مرکزی خبر داد و گفت: ۱۴ تیم امدادی از استان مرکزی و ۳ استان معین به منطقه حادثه‌دیده اعزام شده و در حال جست‌وجوی مفقودین احتمالی هستند.

استاندار مرکزی نیز در مورد این حادثه بیان کرد: ساعاتی پیش یک معدن در منطقه جاده اراک-توره دچار ریزش شد که بلافاصله پس از این حادثه با تشکیل ستاد مدیریت بحران و اعزام تیم‌های عملیاتی، امداد و نجات آغاز شد.

فرزاد مخلص الائمه در جریان حضور خود در صحنه گفت: امروز مقارن ساعت ۱۰ صبح بر اساس تلفن واصله به اداره کل بحران استانداری مرکزی خبر ریزش بخشی از معادن سنگ شهرستان شازند دریافت شد.

وی با اشاره به اینکه با وقوع این سانحه تیم‌های امدادی و مهندسی از همان ساعات اولیه حادثه در محل حضور یافتند، افزود: حجم ریزش معدن بسیار زیاد است و عملاً کار تخلیه با روش‌های عادی وجود ندارد.

استاندار مرکزی گفت: حدود چهار نفر با چهار وسیله مهندسی زیر این حجم از این آوار گرفتار شدند و عوامل امدادی و مهندسی در تلاش هستند تا به این افراد دسترسی پیدا کنند.وی بیان کرد: به انداز کافی ماشین آلات متعدد از سطح منطقه فراخوانده شده است و وزیر کشور نیز دقایق پیش در تماس تلفنی دستور کم؛ احتمالی از سایر استان‌ها را صادر کرد.

مخلص الائمه افزود: مجموعه دستگاه‌های اجرایی با محوریت فرمانداری شهرستان شازند مشغول عملیات امداد و نجات هستند و سگ‌های زنده یاب نیز کار ردیابی را انجام می‌دهند تا محل آواربرداری دقیقاً مشخص شود.

وی افزود: بخشی از ریزش به دلیل شیب منفی ایجاد شده این احتمال را می‌دهد که مجدداً ریزش کند، افزود: علت دقیق حادثه مشخص نیست اما بر اساس تحقیقات اولیه روز گذشته انفجار معدن صورت گرفته و به دلیل عدم ایمن سازی مناسب و یا بارندگی شب گذشته شرایط را تغییر داده است و بر اثر فعالیت امروز در جمع آوری سنگ بر اثر ترک‌های روز گذشته معدن ریزش کرده است.

وی افزود: فعلاً چهار نفر در زیر آوار هستند و عملیات امداد و نجات امیدوارانه ادامه دارد.

آخرین جزییات از تجارت ایران و عراق؛

صادرات محصولات فولادی کاهش می‌یابد؟

گروه خبر

دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق گفت: عراق برای حمایت از تولید داخل واردات کالاهایی که اطمینان دارد در تولید آنها به مرز خودکفایی رسیده را ممنوع می‌کند و همچنین با وضع تعرفه‌های وارداتی در برابر واردات شماری دیگر از اقلام مانع ایجاد می‌کند. این دو موضوع تجارت ایران و عراق را به طور قابل‌توجهی تحت تاثیر قرار می‌دهد.

جهانبخش سنجابی شیرازی، دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا از آنچه می‌تواند تجارت ایران و عراق را به طور منفی از خود متاثر کند گفت و توضیح داد: عراق هم مانند هر حکومت مستقل دیگری محیط اقتصادی خود را پایش می‌کند و سعی دارد بیشترین ارزش افزوده در اقتصاد کلان و خرد را در سیطره تحت اختیارحکومت مرکزی و در مرزهای جغرافیایی رقم بزند.

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه اقتصادی تولید ناخالص داخلی است و اقتصادی که در مسیر توسعه‌یافتگی در حرکت است تلاش می‌کند هر سال نسبت به سال پیش تولید خود را افزایش دهد و هر قدر این تولید به مرز خودکفایی برسد از واردات فاصله می‌گیرد.

وی افزود: با این حال عراق همزمان سیاست پیوستگی به سازمان تجارت جهانی را در پیش دارد و بنابراین اتخاذ چنین سیاستی بخشی از سیاست‌های حمایت از تولید داخل با افزایش تعرفه‌های وارداتی را از خود متاثر می‌کند و سیاست افزایش تعرفه واردات در آینده موضوعیت نخواهد داشت. اما در حال حاضر این کشور برای حمایت از تولید داخل دو کار را انجام می‌دهد، یکی اینکه واردات کالاهایی که اطمینان دارد در تولید آنها به مرز خودکفایی رسیده را ممنوع می‌کند که این موضوع در کالاهای فسادپذیر و اقلام کشاورزی بیشتر خود را نشان داده و هر ساله صادرکنندگان ایرانی را با ممنوعیت‌های فصلی روبه‌رو می‌کند؛ عراقی‌ها علاوه بر محصولات کشاورزی در نوشیدنی‌ها، شیرینی‌ها، بیسکوییت‌ها و کیک و کلوچه و شوینده‌ها هم در مرز خودکفایی هستند و به نظر می‌رسد که محصولات بسته‌بندی شده و فرآوری شده خوراکی و آشامیدنی هم مشمول سیاست‌های مقابله با واردات شوند، علاوه بر اینها پیش‌تر ایران بازار سیمان را در عراق از دست داده است.

سنجابی ادامه داد: این کشور همچنین با وضع تعرفه‌های وارداتی در برابر واردات شماری دیگر از اقلام مانع ایجاد می‌کند که آخرین نمونه آن وضع عوارض ۲۰درصدی بر واردات میلگرد است، چنین سیاست‌هایی افزون بر سیاست‌های ارزی و تجاری که از اواخر سال گذشته تجارت با عراق را از خود متاثر کرده حکایت از این دارد که ایران در کوتاه‌مدت با کاهش چشمگیر صادرات محصولات فولادی از جمله میلگرد به عراق روبه‌رو خواهد شد و این امر در درازمدت نیز صادرات دیگر اقلام را به عراق از خود متاثر خواهد کرد.

دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق خاطرنشان کرد: در حال حاضر ۲۹۲ HScode کالا از ایران به عراق صادر می‌شود و گروه پنجم کالاهایی که حجم قابل‌توجهی از صادرات را به خود اختصاص می‌دهند محصولات فلزی هستند، در میان این محصولات میلگرد حجم قابل‌توجهی دارد و مانع‌سازی بر واردات این محصول در کل حجم صادرات ایران به عراق تاثیر می‌گذارد.

وی اظهار کرد: البته ارزش صادرات ایران به عراق در سال گذشته از ۱۰ میلیارد دلار نیز فراتر رفت با این حال دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران از کاهش ۷۶ درصدی صادرات محصولات فولادی تولیدشده در واحدهای فولادی کوچک در سال گذشته خبر داده است و چنین کاهشی می‌تواند بر تراز تجارت ایران و عراق بیش‌تر از هفت درصد تاثیرگذار باشد. سنجابی تصریح کرد: اگر ایران نتواند این بازار را با جایگزینی کالاهای دیگر یا ایجاد مزیت رقابتی بیشتر حفظ کند کاهش ۱۰درصدی صادرات به عراق در انتظارش خواهد بود.

◉ اهمیتی که عراق برای ایران دارد، ایران برای عراق ندارد

دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق درباره جایگاه ایران در بازار تجاری عراق گفت: عراق دومین مقصد اصلی صادرات کالاهای ایرانی به شمار می‌آید اما برای عراقی‌ها ایران چنین جایگاهی را ندارد و ایران چهارمین شریک تجاری عراق به شمار می‌آید، امارات و چین پیش از ایران قرار دارند و هند و عربستان پس از ایران قرار دارند و در همین حال سهمی که ایران در اقتصاد عراق دارد با سهمی که امارات و چین در تجارت با عراق دارند در اقتصاد این کشور قابل مقایسه نیست.

وی افزود: عراق ۱۲۰۰ HScode واردات انجام می‌دهد و صادرات ایران در بهترین شرایط به ۳۰۰ HScode می‌رسد، بنابراین ایران در واردات ۷۰درصد کالاها به عراق یا ورود نکرده است یا مزیت رقابتی ندارد و یا اصلا امکان ورود ندارد؛ معنای این حرف این است که اهمیتی که عراق برای ایران دارد ایران برای عراق ندارد با این حال عراق و هیچ کشور سومی نمی‌تواند به راحتی ایران را از بازار محصولات صادراتی به این کشور حذف کند و ایران امتیازات رقابتی خود را در این بازار دارد. البته حذف ایرانی نشدنی نیست اما با توجه به بازار رقابتی که در عراق برقرار است و با توجه به امتیازات خدادادی و رقابتی که ایران از آنها برخودار است می‌تواند حضور خود را در بازار عراق حفظ کند.

▣ کیفیت مبادلات مالی بهتر از پیش‌بینی‌هاست

سنجابی در تشریح آخرین وضعیت مبادلات بانکی ایران و عراق در معاملات تاجران بخش خصوصی گفت: معاملات بانکی ایرانی‌ها با عراق ممنوع نشده است؛ عراق از ابتدای سال ۲۰۲۳ دو گروه سیاست اجرا کرد، این کشور در گام اول یک نرخ رسمی برای دلار گذاشت و قیمت هر دلار را ۱۳۲۰ دینار اعلام کرد و چون بیشتر درآمدهای ارزی عراق درآمدهای دلاری است با اعلام این حرف دولت عراق اظهار کرد هر کس به دلار نیاز دارد دولت نیازش را تامین می‌کند. دولت عراق در این بین استثنایی قائل شد و گفت که دلار به مقصد پنج کشور حواله نخواهد شد؛ ایران، سوریه، کره شمالی، روسیه و سودان این پنج کشور هستند.

وی افزود: در نتیجه ایرانی‌ها هم به دلیل سیاست‌گذاری‌های ارزی عراق و هم به دلیل تحریم‌های امریکا امکان نقل و انتقال دلاری را از دست دادند، چنانچه پیش از این موضوع و از زمان ریاست جمهوری ترامپ هم این امکان را نداشتند و این کار را از طریق صرافی‌ها انجام می‌دادند. عراقی‌ها همچنین از ژانویه ۲۰۲۴ هر گونه معامله را با غیر از پول ملی در بازار داخلی ممنوع کردند و با این کار خرید و فروش ارز در غیر از شبکه بانکی را غیرقانونی کردند، هدف عراق این بود که نقل و انتقال پولی را از طریق صرافی‌ها محدود کنند و در شبکه مبادلات مالی داخلی امکان معامله با پول غیر از دینار را از بین ببرد.دبیرکل اتاق مشترک ایران و عراق اظهار کرد: این قوانین اگر چه بر روی کاغذ تدوین شده اما بعد از این سیاست تقاضا برای دلار در بازار آزاد کاهش پیدا کرد و قیمت دلار در بازار عراق کاهشی شد و از بیش از ۱۵۷۰ دینار به زیر ۱۴۶۰ دینار افت کرد، بنابراین این سیاست نتوانست آنچنان که باید تاثیرگذار باشد وی خاطرنشان کرد: در حال حاضر راهکارهایی وجود دارد که سیاستگذاری‌های بانک مرکزی عراق تاثیر چندانی بر تجارت عراق و ایران و بر حجم مراودات دو کشور نداشته باشد، بر همین اساس توافقاتی هم در دستورکار بانک‌های مرکزی دو کشور قرار دارد تا در مبادلات مالی از ارز جدیدی مانند ریال یا یوروی آفشور استفاده کنند. بنابراین آنچه امروز ایرانی‌ها در مبادلات مالی با عراق‌ها تجربه می‌کنند بهتر از پیش‌بینی‌هاست.

▣ ناترازی تجاری هزینه تجارت را بالا برده است

سنجابی در تشریح آخرین وضعیت حمل و نقل کالا در مسیر دو کشور گفت: در مرزهای شمالی با عراق و مرز مشترک با اقلیم کردستان به ویژه مرز تمرچین رشد چشمگیری را در حمل و نقل شاهد هستیم و در مرزهای پرویزخان و باشماق به دلیل سیاست‌های منطقه‌ای عراق کاهش اندکی مشاهده می‌شود، با این حال در مجموع صادرات کالا در بخش‌های مرکزی و شمالی عراق رو به رشد است.

وی افزود: با این حال بیش از یک و نیم روز توقف کامیون‌ها در نقطه صفر مرزی هزینه تجارت را به طور قابل توجهی بالا می‌برد و همچنین صادرات ایران به عراق بیشتر از واردات عراق به ایران است و در نتیجه کامیون‌های عراقی که به سمت ایران حرکت می‌کنند باری برای حمل به کشور ما ندارند و این امر نیز هزینه تجارت را بالا می‌برد؛ مشکل اینجاست که زیرساخت‌ها برای حمل یکسره آماده نیست و ایرانی‌ها ناچار به تخلیه و بارگیری در نقاط صفر مرزی با عراقی‌ها هستند.

در بررسی مشکل تامین برق صنایع فولادی مطرح شد

محدودیت‌های برق بیش از حد انتظار

در حالی که یک برنامه قطعی برق بین وزارت صمت و نیرو توافق شده که به تولید لطمه نزند اما به باور کارشناسان محدودیت‌های برق برای تولیدکننده‌ها بیشتر از آن چیزی است که قرار بود باشد.

هر ساله با نزدیک شدن به فصل گرما، شاهد تکرار سناریوی محدودیت مصرف برق برای صنایع هستیم. صنایعی مانند فولاد و سیمان که نقش کلیدی در تولید و اشتغال کشور دارند، بیشترین ضرر را متحمل می‌شوند. این محدودیت‌ها نه‌تنها موجب کاهش تولید و افزایش هزینه‌های تولید می‌شوند، بلکه باعث از دست رفتن بازارهای داخلی و خارجی نیز می‌شوند.

امسال هم طبق زمان‌بندی صورت گرفته از ۸ خردادماه صنایع فولادی با محدودیت در مصرف برق مواجه شده‌اند. موضوعی که باعث شده برنامه کاری شرکت‌های فولادی دستخوش تغییرات متعدد شود. این محدودیت‌ها باعث شده میزان تولید همچون سال گذشته کاهش پیدا کند.

صنعت فولاد کشور همچون بسیاری صنایع دیگر در فرآیند تولید و صادرات خود با مسائل و چالش‌هایی مواجه است که این چالش‌ها موجب ایجاد تغییر و تحولاتی در میزان تولید و صادرات محصولات آنها می‌شود.

به طوری که چندی پیش انجمن تولیدکنندگان فولاد کشور با انتشار آمارهایی خبر از کاهش ۷۶درصدی صادرات فولادی در اولین ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل داد. به طوری که عنوان کرد حجم صادرات ۱۰صادرکننده برتر کشور در نخستین ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهشی ۷۶درصدی داشته و از ۳۶۸ هزار تن به ۷۶ هزار تن رسیده است.

از طرف دیگر انجمن تولیدکنندگان کشور در جدیدترین گزارشی که منتشر کرده خبر از رشد ۱/۶درصدی تولید فولاد ایران در دو ماهه سال جاری داده است. به طوری که در این گزارش آمده است بیشترین رشد تولید در مواد اولیه زنجیره آهن و فولاد بوده است.

ضمن اینکه رشد قابل توجه ۱۴درصدی تولید آهن اسفنجی در دو ماهه اول سال جاری رقم خورده که می‌تواند بازار این محصول را به تعادل برساند.رشد ۱/۵درصدی تولید مقاطع طویل (میلگرد، تیرآهن، نبشی و ناودانی) و رشد ۳/۶درصدی تولید انواع ورق‌های فولادی با تکیه بر افزایش ۳/۱درصدی تولید ورق گرم از دیگر اتفاقاتی است که طی دو ماهه اول سال جاری به ثبت رسیده است. با این وجود طبق این گزارش ورق سرد، تنها محصول زنجیره آهن و فولاد است که کاهش تولید داشته است.

نکته قابل تامل اینکه در بحث تغییر و تحولات تولید و صادرات محصولات فولادی عوامل متعددی می‌تواند دخیل باشد به طوری که فعالان صنعت فولاد معتقدند الزام فولادسازان به عرضه صددرصدی ارز صادراتی خود در سامانه نیما از مهم‌ترین علل کاهش ۷۶درصدی صادرات فولاد در اولین ماه سال جاری بوده است.

▣ حذف مشوق‌ها و گذاشتن عوارض صادرات

بهرام سبحانی رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در این خصوص اذعان داشت: یکسری تصمیم‌گیری‌ها باعث می‌شود روی مقدار صادرات اثر بگذارد و بعضا کاهشی شود. الان بر فرض بحث نرخ ارزی که باید در نیما عرضه کنند با این نرخ ارز مقرون به صرفه نیست چون هزینه‌های تولید بر مبنای ارز آزاد تامین می‌شود و بعد محصول را باید با یک نرخ بسیار پایین‌تر در سامانه نیما عرضه کنند.سبحانی افزود: این در حالی است که تفاوت نرخ نیما و قیمت واقعی زیاد است بر فرض دلار را اگر ۶۰ هزار تومان در نظر بگیریم با نرخ ۴۰هزار تومانی نیمایی تفاوت بالایی دارد. درنتیجه این تفاوت نرخ ارز می‌تواند یکی از دلایلی باشد که بر میزان صادرات تاثیرگذار باشد. وی ادامه داد از سوی دیگر بحث حذف مشوق‌ها و به جای آن گذاشتن عوارض صادراتی می‌تواند اثرگذار باشد.یکی از دیگر مسائل پیرامون صنایع مختلف از جمله صنعت فولاد بحث قطعی برق است که بر میزان تولید می‌تواند اثرگذار باشد.

رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد کشور در پاسخ به این سوال که این روزها صنعت فولاد چقدر درگیر قطعی برق است، گفت تا جایی که ما اطلاع داریم یک برنامه کاهشی بین وزارت صمت و وزارت نیرو توافق شده که کاهش برنامه‌ریزی شده باشد و تولید هم لطمه نخورد با این وجود آنچه تا امروز اتفاق افتاده با آنچه برنامه‌ریزی شده همخوانی ندارد و محدودیت‌های برق بیشتر از آن چیزی است که قرار بود باشد.

▣ چالش بزرگ انرژی

امروز مدیریت منابع انرژی به یکی از چالش‌های اقتصادی تبدیل شده است. درواقع رویکرد مدیریتی که بر ایجاد محدودیت برای صنایع تکیه دارد به جای آنکه راهکاری اساسی ارائه دهد، در حال تبدیل شدن به یک عادت است. این رویکرد، نه‌تنها به تولید داخلی آسیب می‌زند، بلکه پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای را نیز به دنبال خواهد داشت. در این بین صنایعی مانند فولاد که نقش کلیدی در تولید و اشتغال کشور دارند، بیشترین ضرر را از قطعی برق متحمل می‌شوند. اینها در شرایطی است که سال گذشته مسوولان قیمت برق را چندین‌برابر کرده‌اند و ارقام میلیاردی عجیبی از سوی اداره برق برای فولادی‌ها صادر شده است. این در حالی است که انتظار می‌رود برای امسال بهای میزان برق مصرفی را همچون سال گذشته اعمال نکنند اما به نظر می‌رسد آسان‌ترین و در عین حال پرهزینه‌ترین گزینه، یعنی محدودیت یا قطع برق صنایع، توسط مسوولان انتخاب شده است. این در حالی است که می‌توان با اتخاذ تدابیر و راهکارهای اساسی همچون بهبود کارایی مصرف انرژی در صنایع، توسعه زیرساخت‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و اصلاح الگوی مصرف به جبران ناترازی انرژی پرداخت.

▣ صدور قبض ۴۰میلیارد تومانی برق منصفانه نیست

در این خصوص یک فعال فولادی پیشتر گفته بود برنامه کاری شرکت‌های فولادی بنا به فرموده مسوولان دستخوش تغییرات متعددی شده است و این محدودیت‌ها باعث شده میزان تولید همچون سال گذشته کاهش یابد که قطعا با افزایش دما محدودیت مصرف برق برای تولیدکنندگان نیز بیشتر خواهد شد.محمد میرحسنی اظهار داشت: در حال حاضر ۸۸هزار تن شمش فولادی و ۱۲۸هزار تن میلگرد تولید می‌کنیم که نسبت به سال گذشته ۱۰هزار تن میزان تولیداتمان افزایش پیدا کرده است.وی با اشاره به تبعات کمبود برق برای کارخانجات ادامه داد متاسفانه مطابق زمان‌بندی صورت گرفته یعنی از ۸ خردادماه به بعد با محدودیت در مصرف برق مواجه شده‌ایم و براساس نامه صادر شده در ابتدا این محدودیت به ۱۲مگاوات و پس آن باز هم کمتر شده است. این فعال فولادی عنوان کرد یک موضوع عجیب‌تر اینکه قیمت برق سال گذشته را چندین‌برابر کرده‌اند و ۴۰میلیارد تومان فاکتور از سمت اداره برق برای ما صادر شده است.

▣ تکرار سناریوی محدودیت مصرف برق برای فولاد و سیمان

همچنین در همین رابطه عضو هیات رییسه انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفته بود صنایعی مانند فولاد و سیمان که نقش کلیدی در تولید و اشتغال کشور دارند، بیشترین ضرر را از قطعی برق متحمل می‌شوند. احمد دنیانور گفت برای حل ناترازی انرژی نیازمند راهکارهایی از سوی دولت برای بهبود کارایی مصرف انرژی در صنایع هستیم. او درخصوص لزوم مصرف بهینه انرژی در تابستان گفت در شرایطی که ایران با تحریم‌های گسترده روبه‌رو بوده و مدیریت منابع انرژی به یکی از چالش‌های اقتصاد ملی بدل شده است. با این وجود رویکرد مدیریتی که بر ایجاد محدودیت برای صنایع تکیه دارد به جای آنکه راهکاری اساسی و بنیادین باشد، در حال تبدیل شدن به یک عادت است. این رویکرد، نه‌تنها به تولید داخلی آسیب می‌زند، بلکه پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای را نیز به دنبال دارد.

دریچه

بازدید مقامات استان کردستان وشهرستان قروه از پروژه فولاد سازی ونورد یک ملیون تنی قروه

به گزارش روابط عمومی شرکت ایریتک در این بازدید، معاون اقتصادی استانداری کردستان، نماینده شهرستان قروه در دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی، فرماندار قروه و جمعی از مسئولین استان وشهرستان حضور داشتند.

در این بازدید، مدیر پروژه ایریتک به تشریح وقایع پروژه و چالش‌های پیش رو پرداخت. همچنین، اعلام کرد که پروژه قروه به فاز جدیدی وارد خواهد شد. همچنین مقامات استان نیز تأکید دارند که پروژه باید با سرعت اجرا شود و تامین مالی آن پیگیری شود.پروژه احداث واحد فولاد سازی و ورق نورد گرم فولادی در شهرستان قروه با ظرفیت ۱ میلیون تن به روش CSP با هدف توسعه اقتصادی و بارور کردن ظرفیت‌های استان در قالب طرح تکمیل زنجیره فولاد از سوی شرکت صنایع فولاد کردستان در سال ۱۴۰۱آغاز شده است. میزان اشتغال مستقیم در دوران بهره برداری ۱۱۷۴ نفر خواهد بود و سرمایه گذاری مورد نیاز این پروژه ۱۵ هزار و ۷۷۴ میلیارد تومان است .

روزگار معدن
سه شنبه
• ۲۹ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۸ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۵

مدیر پخش فرآورده‌های نفتی هرمزگان خبر داد:

افزایش کارت آزاد سوخت در جایگاه های بندرعباس

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی هرمزگان از تسهیل سوختگیری برای شهروندانی که سهمیه یارانه‌ای ای کارت سوخت خودرو آنان تمام شده خبر داد.

احمد سالاری‌فر مدیر منطقه هرمزگان گفت: در رصد میدانی جایگاه های عرضه سوخت مشخص شد بدلیل فرا رسیدن روزهای پایانی ماهو اتمام سهمیه یارانه‌ای ای ماهانه برخی از شهروندان ، متقاضی کارت سوخت آزاد در جایگاه های عرضه سوخت هستند. از این رو با هماهنگی و موافقت رئیس کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان با توجه ایام تعطیل پیش رو جایگاه عرضه سوخت بلال نیز به فهرست خدمات دهندگان کارت آزاد سوخت در شهر بندرعباس اضافه شد،

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی هرمزگان افزود: انبار نفت بزرگ شهید رجایی بندرعباس به وظیفه سوخت‌رسانی مستمر و شبانه روزی خود برای تامین سوخت جایگاه های استان ادامه می دهد و هیچ نگرانی و تاخیری در زمینه ارسال بنزین و سایر فرآورده ها در استان وجود ندارد.

احمد سالاری‌فر در پایان اضافه کرد: در شهر بندرعباس جایگاه های: پامرو ترنج سامکو نارگیل جرون آفتاب درخشان کارت سوخت آزاد به متقاضیان ارایه می دهند که از این پس در ایام پایان ماه جایگاه بلال هم آماده خدمت‌رسانی به شهروندان عزیز می باشد.

«روزگارمعدن» تاثیر معدنکاری بر حیات‌وحش را بررسی کرد:

تخریب به بهای پیشرفت

شهریار خادمی

عکس: مهدی کاوه ای

توسعه معدن‌کاری یکی از اشکال مهم تخریب طبیعت است که معمولاً در قلب طبیعت و در بسیاری از زیستگاه‌های بکر نظیر زیستگاه‌های کوهستانی اتفاق می‌افتد. به دلیل نیاز به ایجاد دسترسی جاده‌ای، زیستگاه‌ها معمولاً تخریب می‌شوند. این تخریب زیستگاه‌ها می‌تواند تاثیرات منفی بر حیات‌وحش داشته باشد. برای مثال، گونه‌های جانوری به‌ویژه گربه‌سانان به حضور انسان حساس هستند و با دستکاری زیستگاه‌ها از طرق مختلف، به‌ویژه از طریق معدن‌کاری، این گونه‌ها از زیستگاه خارج و با خطرهایی مواجه می‌شوند که تجربه مقابله با آن را ندارند. همچنین، تخریب پوشش گیاهی و خاک نیز از تاثیرات مستقیم معدن‌کاوی بر زیستگاه‌ها است. کشمکش محیط‌زیست و معدن به‌نظر پایان‌ناپذیر می‌آید. می‌گویند که رد تخریب معادن مثل داغی بر دل زمین مانده است. پاسخ می‌دهند که تخریب در قریب به اتفاق فعالیت‌های بشری به‌چشم می‌خورد و تنها نمی‌توان انگشت اتهام را به‌سمت معدن گرفت. می‌گویند معدن چندان اشتغالزا نیست، می‌شنوند که اگر معدنکاری تعطیل شود، زندگی امروزی متوقف خواهد شد.

می‌گویند برخی کشورهای پیشرفته، استخراج از معادن را متوقف کرده‌اند، می‌شنوند که این توانایی است که کشورهای توسعه‌نیافته باید برای پیشرفت بپردازند و... . اما موجودات دیگری هم در این کره خاکی زندگی می‌کنند که انسان به حریم آنها هم دست‌درازی می‌کند. تاوان آسیب معدنکاری به حیات‌وحش و گونه‌های گیاهی و جانوری چقدر است؟

همچنین معدن‌کاوی به‌طور مستقیم به تخریب پوشش گیاهی و خاک منجر می‌شوند. درواقع خود به خود اثرات مخرب معدن سازی بر زیستگاه‌ها بالا است و متاسفانه بازسازی مناسبی هم پس از اتمام کار معدن انجام نمی‌شود. علاوه بر آن بعضا جاده‌های متعددی برای دسترسی به معادن ایجاد می‌شود. که خود آسیب‌زا است همچنین در حال حاضر به‌طور همزمان در بسیاری از نقاط کشور توسعه معدنی در حال رخ دادن است. برای مثال در فلات مرکزی ایران تقریبا زیستگاهی وجود ندارد که یکی از اشکال توسعه معدنی اعم از برداشت شن و ماسه، خاک، ذخایر فلزی و سنگ های تزئینی و .. در آن‌ها اتفاق نیفتاده باشد. از این رو وقتی تعداد زیادی معدن به‌طور همزمان برداشت می‌شوند، حیات وحش نیز خانه‌ای برای زندگی نداشته و آواره می‌شوند.

نباید تمام طبیعت را به‌طور همزمان به منظور توسعه معدنی، معدن‌کاری کرد بلکه باید بر اساس نیاز و ضرورت‌های موجود برای بهره‌برداری معادن مجوز صادر شود. چراکه آغاز بهره‌برداری چند معدن به طور همزمان پناهگاه حیات وحش را با مخاطره مواجه می‌کند.

در گزارش امروز، از مهدی مجتهدی و عباس محمدی، ۲ کنشگر محیط‌زیست درباره آسیب معدنکاری به گونه‌های جانوری پرسیدیم.

مهدی مجتهدی ـ کنشگر محیط‌زیست: از مرحوم هنریک مجنونیان، از پیشگامان حفاظت محیط‌زیست و توسعه مناطق حفاظت‌شده در ایران، نقل‌قولی است که می‌گفتند: «کارشناسان بخش توسعه صنعت و معدن و مسئولان دولتی، در بسیاری از مواقع ما محیط‌زیستی‌ها را متهم می‌کنند، که شما موجب راکد ماندن سرمایه‌های ملی هستید. دولتمردان با نگاه اقتصادی معتقدند اگر در یک منطقه حفاظت‌شده که مثلا ۱۰۰ هزار هکتار وسعت دارد را به ما در بخش صنعت و معدن بسپارید، مجوزهای معدنکاری صادر می‌شود و با بهره‌برداری از معادن آن منطقه، ضمن ایجاد شغل برای چند ده نفر، چندین میلیون دلار ارزآوری خواهیم داشت و گردش مالی و اقتصادی به‌وجود می‌آید، در حالی که شما محیط‌زیستی‌ها با ایجاد مناطق حفاظت‌شده، این سرمایه را راکد گذاشتید، این استدلال قابل‌تاملی است و با فعال کردن کارکردهای مناطق تحت‌حفاظت (مانند اکوتوریزم و انواع بهره‌برداری‌های پایدار و سازگار با طبیعت مانند مرتع‌داری و...) باید برایش پاسخ عملی داشت». بنابراین، این بحثی تاریخی است که چندین دهه (از بدو تاسیس سازمان محیط‌زیست و مطرح شدن ایده مناطق حفاظت‌شده پدید آمده) میان ۲ سر طیف، یعنی وزارت صنعت، معدن و تجارت و فعالان بخش توسعه (که پیگیر توسعه معادن) به‌عنوان یکی از شاخص‌های توسعه زیربنایی و سازمان محیط‌زیست و فعالان این حوزه، جریان داشته و دارد.

معدنکاری بی‌آسیب

در مناطق چهارگانه تحت‌حفاظت سازمان محیط‌زیست، جز در پارک‌های ملی و آثار طبیعی ملی، مجوز معدنکاری صادر می‌شود، پس در این شرایط، آنچه اهمیت دارد این است که چگونه می‌توان معدنکاران و کارشناسان بخش توسعه صنعت را بر آن داشت تا با رعایت ضوابط محیط‌زیستی و با کمترین میزان آسیب به تنوع زیستی و طبیعت، فعالیت‌های خود را ادامه دهند.

یک نمونه چالش معادن و حیات‌وحش، درباره حفاظت یوز حدود ۱۵ سال پیش مطرح بود، در استان یزد و معادنی که در دل زیستگاه یوز فعالیت داشتند، خطر تصادف جاده‌ای یوز با کامیون‌های حمل بار معادن، بسیار جدی بود. در آن زمان (به‌دلیل کمبود آگاهی) ممکن بود رانندهها اگر در جاده با یوزپلنگ روبه‌رو شوند، به‌جای کاهش سرعت خود و مهلت دادن به حیوان برای عبور از جاده، ممکن بود سرعت کامیون را زیادتر کنند تا یوز را بزنند و به خیال خود، این حیوان خطرناک را از بین ببرند. در آن دوره، از طرف انجمن‌های مردم‌نهاد تلاش‌هایی انجام گرفت تا در قهوه‌خانه‌های میان‌راهی، به راننده‌های این مسیرها آموزش داده شود تا با ارزش یوز آشنا شوند و خطر کشتار یوزپلنگ‌ها توسط رانندگان معادن کاهش یابد.

ردپای بی‌قانونی

در شرایطی که تنها حدود ۷ درصد پهنه کشور جنگلی است، باید جنگل‌های ایران بالاترین ضریب حفاظت را داشته باشند و براساس قانون، معدنکاری در عرصه‌های جنگلی (به‌استثنای معادن استراتژیک)، مجاز نیست، اما در موارد متعددی، این قانون نقض شده و در جای جای جنگل‌های ارزشمند هیرکانی، مجوز معدن صادر شده است. برای مثال، در مسیر ساری به گرگان (که یک مسیر گردشگری مهم کشور است)، در کنار جاده تا کیلومترها، شاهد کوه‌ها و تپه‌های جنگلی زیبایی هستیم که برای استخراج سنگ و مصالح لازم احداث اسکله امیرآباد، به‌شدت تخریب شده و موردبهره‌برداری معدنی قرار گرفته است.

راه‌حل بینابینی

برای پاسخ به این چالش قدیمی میان طرفداران محیط‌زیست و کارگزاران توسعه معادن، باید به راه‌حلی بینابینی متوسل شد. مفهومی در دنیا وجود دارد به‌نام ابتکارات توسعه سبز یا Green initiative که یکی از شاخه‌های آن معدنکاری سبز Green mining است. می‌توان از این راهبرد به‌منظور سازگار کردن توسعه معادن با حفظ محیط‌زیست و تنوع زیستی در سطح ملی استفاده کرد.

در کشور «نقاط داغ تنوع زیستی» یا اصطلاحا Hot spotهایی وجود دارد (پارک‌های ملی یا جنگل‌های هیرکانی، ارتفاعات بالای ۲ هزار متر و... که به‌دلیل ارزش بالای زیستگاهی بالاترین ارزش حفاظتی را دارند و...) که براساس اصول آمایش سرزمین در این محدوده‌ها معدنکاری باید در کل ممنوع شود. باید جلوی معدنکاری در کوهستان‌های کشور (مانند کرکس یا شاهوار، تفتان، دماوند و... گرفته شود)، زیرا بسیاری از رودخانه‌های زندگی‌بخش کشور از این ارتفاعات سرچشمه می‌گیرند و حوضه آبریز را تشکیل می‌دهند.

امروزه مفهوم همسوسازی یا mainstreaming برای حفظ تنوع زیستی در دنیا موردتوجه قرار گرفته و هدف آن پیدا کردن راهکارهایی برای گنجاندن ملاحظات حفظ تنوع زیستی در دل بخش‌های مختلف توسعه از جمله بخش معدن است. در این شیوه، مهندس معدن نسبت به حفظ طبیعت مسئولیت دارد. باید فعالیت‌های معدنی به‌شکلی برنامه‌ریزی شود که کمترین آسیب را به طبیعت وارد کند. برای مثال بهره‌برداری از یک نقطه و سینه‌کوه آغاز شود و تنها در مسیرهای محدودی امکان برداشت باشد یا در جایی که پوشش گیاهی غنی است، برداشت به‌صورت زیرزمینی و تونلی انجام شود و در آخر پس از اتمام فرآیند برداشت معدن، معدنکاران ملزم به احیای عرصه بهره‌برداری شده باشند و...، اما در ایران معدنکاری سبز یا دوستدار محیط‌زیست هنوز به‌درستی معرفی نشده و این جدال بین محیط‌زیستی‌ها و معدنکاران هنوز به‌شکل ابتدایی و صفر یا صدی ادامه دارد.

کارگاه سرزمین‌فروشی

عباس محمدی ـ کنشگر محیط‌زیست: در درجه اول باید به این نکته اشاره کنم که ادعای سازمان محیط‌زیست مبنی بر اینکه در مناطق تحت مدیریت آنها مجوز معدنکاری صادر نمی‌شود، کذب است. در بسیاری از مناطق حفاظت‌شده از جمله بزرگ‌ترین آنها، که منطقه حفاظت‌شده البرز مرکزی است و دامنه آن از یک طرف تا نزدیک تهران کشیده شده و از طرف دیگر تا مازندران ادامه دارد، ده‌ها معدن فعال وجود دارد که معدنکارانش از شن و ماسه گرفته تا سنگ و دیگر مواد معدنی را از دل زمین بیرون می‌کشند.

بنابراین حتی در مناطق حفاظت‌شده با معدنکاری از نوع بسیار مخرب آن روبه‌رو هستیم که به‌گمان من، باید اسم آن را به‌جای معدنکاری، سرزمینفروشی گذاشت.

مخزن آب

فعالیت معدنی باید به‌گونه‌ای باشد که در ازای زیر و رو کردن خاک و آسیبی که به طبیعت وارد می‌آید، دستاورد بسیار باارزشی حاصل شود. خاک، در کشوری مانند ایران مهم‌ترین عنصر حیات به‌شمار می‌رود، زیرا نگهدارنده آب و تثبیت‌کننده کربن هوا است، بنابراین از آب مهم‌تر است، زیرا اگر خاک مناسب نداشته باشیم، نمی‌توانیم منابع آبی خود را حفظ کنیم.

در جاده هراز، منطقه شکار ممنوعی به‌نام رزن وجود دارد که تحت‌نظارت سازمان محیط‌زیست قرار دارد، در این منطقه درست در کنار «نورود» که یکی از سرشاخه‌های اصلی رودخانه هراز است، چند ده معدن شن و ماسه وجود دارد و کارگران در آن معادن مشغول کار هستند، در حالی که رودخانه هراز، ده‌ها روستا را آبرسانی می‌کند تا به دشت آمل برسد.

در بازدیدی که هفته پیش از منطقه داشتم، با منظره‌ای وحشتناک روبه‌رو شدم که برای برداشت لاشه سنگ، شن و ماسه منطقه را به مخروبه‌ای تمام‌عیار تبدیل کرده‌اند.

نخاله‌های ساختمانی با زباله‌های دیگر فعالیت معدنکاری ترکیب شده و جنگل و مرتع و همه‌جا آلوده شده بود.

این در حالی است که از اساس با بازیافت نخاله‌های ساختمانی می‌توان بخش زیادی از نیاز ساخت‌وساز به این مواد معدنی را تامین کرد.

استدلال نامستدل

یکی از استدلال‌هایی که برای توسعه معدنکاری مطرح می‌شود، ایجاد اشتغال و تولید ثروت است، اما این فقط یک اشتباه رایج است. البته اگر منظور راه‌حلی میانبر و کوتاه مدت برای دستیابی به این اهداف است، شاید با این شیوه بتوان به‌سرعت نتیجه گرفت، اما وقتی عمیق‌تر به موضوع نگاه کنیم، چیزی جز ضرر و زیان حاصل نمی‌شود. چطور ممکن است کسانی از دولت مجوز بگیرند، کوه را بکنند و خاک را بفروشند و به‌ازای آن، تنها مبلغی به دولت بپردازند. این ثروت متعلق به همه مردم کشور است، اما سودش به جیب افراد معدودی سرازیر می‌شود.

در مناطقی از کشور، از جمله کوهستان‌ها، حیات‌وحشی غنی وجود دارد، که معدنکاری جفای بزرگی در حق آنها می‌کند. فعالیت‌های گسترده معدنی در قدم اول، پوشش گیاهی محدوده معدنکاری را از بین می‌برد. این در حالی است که کشور با خشکسالی، پدیده فرسایش خاک و چرای بی‌رویه دام هم دست به گریبان است.

علاوه بر این، بر اثر عملیات معدنکاری، به‌طورمعمول گرد و خاک فراوانی ایجاد می‌شود که تا کیلومترها اطراف هر معدنی را آلوده می‌کند و به این ترتیب به‌طورمستقیم به منبع تغذیه حیوانات آسیب می‌رساند. از سوی دیگر، حیواناتی که زیستگاه آنها در محدوده معدنکاری قرار دارد، حتی برای دسترسی به آب با خطرات فراوانی روبه‌رو هستند. از جمله این خطرات، حمله سگ‌های دست‌آموز یا ولگردی است که در اطراف معادن ساکن می‌شوند.

آسیب مهم‌تر معدنکاری به ذخایر آب از آنجا ناشی می‌شود که مواد معدنی موجود در باطله‌ها به ذخایر آب جاری و زیرزمینی نشت پیدا می‌کند و گونه‌های گیاهی و جانوری را تا شعاع کیلومترها تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. البته من با کلمه باطله هم مشکل دارم، یعنی کسانی طبیعت را خرد، نابود و زیر و رو می‌کنند و اسم بخش زیادی از آن را باطله می‌گذارند. از نظر آنها همه اجزای این طبیعت، جز بخشی که برای آنها ارزش مادی دارد، زائد و دورریختنی است.

معدنکاران به‌طورمعمول بهره‌برداری را از یک هکتار و ۲ هکتار شروع می‌کنند، اما بعد می‌بینیم که تا ۴۰، ۵۰ هکتار را گمانه زده، جاده‌کشی و برداشت کرده‌اند.

چند کیلومتر دورتر از معدن هم فضایی به شعاع چند صد متر، تل‌هایی از خرده‌سنگ‌های حاصل از معدنکاری ریخته شده که مانع رویش گیاهان می‌شود، منشأ گرد و غبار است و اختلال جدی در اکوسیستم منطقه ایجاد می‌کنند.

اختلال در زادآوری

نمونه‌ای از این مشکلات فاجعه‌بار را می‌توان در کوهستان کرکس مشاهده کرد. بخش بزرگی از این منطقه جزو محدوده‌های حفاظت‌شده است و یکی از زیستگاه‌های غنی حیات‌وحش از جمله کل، بز، قوچ و میش است و احتمال می‌رود که پلنگ هم در این منطقه وجود داشته باشد.

اما ده‌ها معدن سنگ از گرانیت و مرمریت گرفته تا شن و ماسه و انواع دیگر، گردآگرد این منطقه شاخص (که دشت نطنز را زنده نگه داشته و حیات منطقه و ده‌ها روستای تاریخی از جمله ابیانه وابسته به آن است)، حلقه زده است.

جدا از همه آسیب‌هایی که به آنها اشاره شد، باید به این موضوع مهم هم اشاره کرد که حیوانات، به‌ویژه در فصل زادآوری، به محیطی امن، آرام و ساکت نیاز دارند، اما معدنکاری و حرکت کامیون‌هایی که گاهی بیش از ۵۰ تن وزن دارند، صدای مهیبی ایجاد می‌کنند که جانوران را دچار استرس و زادآوری را مختل می‌کند.

کلام آخر

حسن‌ختام این گزارش می‌تواند نقل‌قولی از دکتر همایون کتیبه (استاد گروه آموزشی اکتشاف معدن و فرآوری دانشگاه امیرکبیر) باشد که در یادداشتی به صمت نوشت: «فعالیت در حوزه معدنکاری فقط و فقط باید با رعایت کامل و صددرصدی ضرورت‌های محیط‌زیستی باشد و باید همه تدابیر لازم به‌کار گرفته شود تا منابع آب، خاک و هوا آلوده نشوند، اما اگر جایی نتوانستیم استانداردهای محیط‌زیستی را رعایت کنیم، باید اولویت با حفظ محیط‌زیست باشد و آن را خرج معدنکاری خود نکنیم».

یادداشت

توسعه از مسیر بزرگراه معدن

سیدسهراب حسینی
فعال و کارشناس معدن

،در کشور ما چالش‌های سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و صنایع معدنی فقط به دست‌اندازهای اکتشاف، موانع محیط‌زیستی، قوانین دست و پا گیر و امثال آن محدود نمی‌شود. به‌عبارت دیگر، در هریک از ۳ بخش اکتشاف، استخراج و فرآوری که ورود می‌کنیم، چالش‌ها و مشکلات فراوان پیش‌پای سرمایه‌گذاری قرار گرفته است؛ حال چه منشأ سرمایه خارجی باشد و چه داخلی.به‌عنوان مثال سال‌ها است که در انتظار آمایش سرزمین هستیم، زیرا باید اطلاعات دقیقی از کل اقلیمی که ایران نام دارد، در دست داشته باشیم، اما تا امروز همواره به‌شکل ناحیه‌ای و محلی درگیر کشمکش‌های سیاسی بوده‌ایم و دغدغه اصلی دست‌اندرکاران معدن و صنایع وابسته این بوده است که چه کسی در کدام استان، چه پستی دارد و کدام نماینده در مجلس عضو چه کمیسیونی شده است. همه خود را محق می‌دانند که به چرایی و چگونگی سرمایه‌گذاری اعتراض کنند و موضوع وارد بحث‌های فرسایشی و گرفتار سنگ‌اندازی می‌شود، از این‌رو ریسک فعالیت بالا می‌رود و موجبات فرار سرمایه و سرمایه‌گذار را فراهم می‌کند.اما با تمام این مسائل، باز هم اگر اراده‌ای برای سرمایه‌گذاری و توسعه وجود داشته باشد، می‌توان همه موانع را برطرف کرد. قوانین ما، خیلی پیش‌پاافتاده و چندان قدیمی نیستند، به‌علاوه موارد دست‌وپاگیر قابل‌ویرایش و اصلاح است. البته منظور این نیست که باید تک‌تک قوانین به مجلس ارجاع داده شود، براساس مراحل قانونی تغییر کند، بعد به دولت ابلاغ شود و در نهایت به اجرا درآید، بلکه در قوانین موارد خاصی هم پیش‌بینی شده و می‌توان در کوتاه‌ترین زمان، این مسائل را برطرف کرد. نگاهی به تغییراتی که در منطقه و جهان در حال وقوع است، ضرورت توجه به مانع‌زدایی و مشکل‌گشایی در این حوزه را بیش از پیش روشن می‌کند.به‌عنوان مثال، سرمایه‌گذاری عظیم عربستان برای گسترش صنایع معدنی یکی از این تغییرات مهم منطقه‌ای است که به‌گمان من، می‌توان آن را از منظر استراتژیک موردبررسی قرار داد. افزایش سرمایه‌گذاری در یک بخش همیشه با هدف افزایش درآمد یا کاهش وابستگی به نفت نیست، بلکه هدف کاهش وابستگی به دیگر کشورها برای توسعه تکنولوژیکی است.در جهان معاصر،بیشتر لوازم حساس و الکترونیکی، دیجیتال، های‌تک و حتی لوازم و تجهیزات معمولی مثل میز و صندلی و... همه در نهایت از مواد معدنی استفاده می‌کنند. پس روشن است که هر کشوری بدون در اختیار داشتن مواد معدنی خاص و استراتژیک نمی‌تواند به توسعه تکنولوژی خود بپردازد و همیشه وابسته به کشورهای دیگر خواهد ماند. به‌عنوان مثال، اگر مواد معدنی مانند فلزات کمیاب، نادر خاکی یا استراتژیک آهن و مس نداشته باشد، همیشه باید در نقش واردکننده ظاهر شود و هرگز نمی‌تواند با خیال راحت به توسعه بپردازد.بنابراین عربستان به‌دنبال جذب سرمایه‌گذار خارجی برای توسعه صنایع معدنی خود است. البته به‌گمان من، در پی تامین مالی پروژه‌های بلندپروازانه خود نیست، بلکه به این روش قصد دارد راه ورود دانش و تکنولوژی کشورهای صاحب‌نام را هموار کند و زمینه رشد و توسعه دانش بومی در این زمینه را فراهم آورد.امروزه کشورها تلاش می‌کنند هریک به طریقی، سهمی از کیک قدرت را به خود اختصاص دهند و عربستان باتوجه به شرایط ژئوپلتیک منطقه خاورمیانه، برای این منظور خود را نیازمند توسعه تکنولوژیکی می‌بیند، بنابراین برای افزایش دانش بومی در حوزه معدن به‌ویژه در بخش اکتشاف و فرآوری، به سرمایه‌گذاری خارجی تمایل پیدا کرده است.شرکت‌های خارجی برای تامین امنیت سرمایه‌گذاری خود، همواره تکنولوژی و نظارت بر اجرا را هم با خود می‌آورند و به این ترتیب، خواه‌ناخواه دانش و فرآوری معدنی در کشور مقصد را افزایش می‌دهند و از این منظر جذب سرمایه‌گذار خارجی برای همه کشورها از جمله عربستان اهمیت بسیاری یافته است.در خاتمه لازم است، گفته شود معادن به‌طورکلی بزرگراه توسعه هستند. این بزرگراه منحصر به یک کشور و محدود به یک مرز و جغرافیا نیست و نمی‌توان آن را مقید به زمان و مکان خاصی دانست. این بزرگراه می‌تواند از کشور عربستان بگذرد یا از ایران، چین یا کشورهای دیگر، اما به‌طورحتم برای کل منطقه توسعه به‌همراه می‌آورد و از ثمرات آن، همه مردم ساکن در این گوشه دنیا بهره‌مند می‌شوند، بنابراین به‌اعتقاد من، هر موقع و هرجا در این زمینه قدمی برداشته شود، به توسعه کلی این حوزه می‌انجامد، پس باید به استقبال آن رفت و با آغوش باز پذیرایش شد.

موج معدن

حفاظت فردی یک الزام در ایریتک است

واحد HSEشرکت ایریتک به درخواست مدیرعامل مجموعه و در راستای محافظت کارکنان در مقابل مخاطرات محیط کاری، مخصوصا کارکنانی که در پروژه ها مشغول بکارهستند، نظارت بر استفاده از تجهیزات ایمنی را همانند گذشته با جدیت بیشتری پیگیری می کند.همچنین خانم قربانی، مدیر واحد HSE معتقد است با حمایت های همه جانبه و همیشگی آقای مستقیمی، مدیریت محترم عامل، این واحد توانست با همکاری واحدهای محترم خرید ، منابع انسانی و مالی در راستای عمل به الزامات قانونی و برون سازمانی، تجهیزات حفاظت فردی PPE مورد نیاز پروژه ها را تهیه نماید.این تجهیزات شامل لباس کار ۲ تیکه، پیراهن ، کفش ایمنی، عینک‌های محافظ، دستکش‌ها ، ماسک‌های تنفسی و کلاه ایمنی، از برند های معتبر و مورد تایید مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی اداره کار، بوده و به کلیه پروژه های شرکت ایریتک ارسال شده است.شرکت ایریتک همواره در تلاش است تا همکاران مجموعه در سلامت و امنیت کامل به کار خود ادامه داده و از هر گونه حادثه ای در زمان انجام عملیات اجرایی جلو گیری کند.

بازار ورق گرم چین در ثبات

قیمت ورق گرم در بازار داخلی چین در ۵۲۱ تا ۵۲۴ دلار هر تن درب کارخانه در ثبات به سر می برد. فعالان بازار داده‌های صنعت فولاد چین و نتایج آخرین نشست فدرال رزرو آمریکا را ارزیابی می کنند و فعلا در سکوت منتظرند.

از طرفی ورق گرم صادراتی چین نیز ۵۲۵ دلار هر تن فوب شنیده شده که در ثبات بوده است.

در بورس شانگهای نوسان حاکم بوده و از طرفی در بازار صادرات چین تقاضا ناچیز است. ویتنام بزرگترین خریدار ورق گرم صادراتی چین است و قیمت های درخواستی آن اخیرا ۵۲۵ تا ۵۳۰ دلار هر تن سی اف آر بوده در حالی که کرایه حمل چین به ویتنام نیز تا ۱۳ دلار است.

تورم ماهانه بخش معدن کاهش یافت

مرکز آمار ایران اعلام کرد تورم ماهانه بخش‌های صنعت و معدن در اردیبهشت نسبت به ماه قبل از آن به ترتیب یک واحد درصد و ۰.۵ واحد درصد کاهش داشته است.مرکز آمار ایران اعلام کرد: شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت در اردیبهشت ماه امسال ۱۱۸۶.۶ است که نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) ۳.۳ درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۲۲.۹ درصد افزایش و در دوازده ماه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه) ۲۸.۹ درصد افزایش داشته است.درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل از آن (تورم ماهانه) ۳.۳ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۴.۳ درصد)، یک واحد درصد کاهش داشته است؛ به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان محصولات صنعتی به ازای تولید کالاهای خود در داخل کشور، در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) ۳.۳ درصد افزایش و در دوازده ماه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه) ۲۸.۹ درصد افزایش داشته است.درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (تورم نقطه به نقطه) ۲۲.۹ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۱۹.۰ درصد)، ۳.۹ واحد درصد افزایش داشته است؛ به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان محصولات صنعتی به ازای تولید کالاهای خود در داخل کشور، در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۲۲.۹ درصد افزایش دارد. در این ماه بیشترین تورم نقطه به نقطه با ۳۸.۸ درصد مربوط به گروه ساخت انواع آشامیدنی‌ها و کمترین تورم نقطه به نقطه با ۷.۲ درصد مربوط به گروه ساخت کاغذ و محصولات کاغذی است.مرکز آمار ایران همچنین شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن در اردیبهشت ماه را اعلام کرد که بر اساس آن شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن در این ماه ۱۹۸۵.۲ است که نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) ۱.۶ درصد، نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۱۹.۷ درصد و در دوازده ماه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه)، ۳۹.۲ درصد افزایش داشته است.درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) ۱.۶ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۲.۱ درصد)، ۰.۵ واحد درصد کاهش داشته است؛ به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان محصولات معدنی به ازای تولید محصولاتشان در داخل کشور، در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، ۱.۶ درصد افزایش دارد.بیشترین تورم ماهانه در اردیبهشت ماه با ۴.۷ درصد مربوط به گروه سایر معادن و کم‌ترین تورم ماهانه با ۱.۱ درصد مربوط به گروه کانه‌های فلزی است.درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۱۹.۷ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۱۷.۸ درصد)، ۱.۹ واحد درصد افزایش داشته است؛ به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان محصولات معدنی به ازای تولید محصولاتشان در داخل کشور، در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۱۹.۷ درصد افزایش دارد.بیشترین تورم نقطه به نقطه در این ماه با ۳۱.۹ درصد مربوط به گروه سایر معادن و کمترین تورم نقطه به نقطه با ۱۶.۷ درصد مربوط به گروه زغال سنگ است. درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن در دوازده ماه منتهی به اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به مدت مشابه در سال قبل، ۳۹.۲ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۴۱.۴ درصد)، ۲.۲ واحد درصد کاهش داشته است؛ به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان محصولات معدنی به ازای تولید محصولاتشان در داخل کشور، در دوازده ماه منتهی به اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۳۹.۲ درصد افزایش دارد.

بیشترین تورم سالانه در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ با ۴۴.۲ درصد مربوط به گروه سایر معادن و کم‌ترین تورم سالانه با ۲۷.۱ درصد مربوط به گروه زغال سنگ است.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۹ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۸ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۵

یادداشت

چشم ناظر بر معدنکاری

محمد ابراهیم برهانی
کارشناس و فعال معدن

اضافه‌برداشت زمانی اتفاق می‌افتد که اشخاص حقیقی یا حقوقی که در محدوده پروانه بهره‌برداری خود فعالیت دارند، از ظرفیت اسمی مندرج در پروانه بهره‌برداری بیشتر استخراج می‌کنند. به‌عبارت‌دیگر، فرد مجوز برداشت دارد، اما به ظرفیت آن پایبند نمی‌ماند و بیشتر از میزان مجاز برداشت می‌کند.

اما تعریف برداشت غیرمجاز اندکی متفاوت است و چند حالت را در برمی‌گیرد.

به‌عنوان‌مثال، گاهی شخص ثالثی اقدام به برداشت غیرمجاز در معدن دارای پروانه بهره‌برداری می‌کند که این اقدام نوعی تصرف عدوانی است.

بعضی وقت‌ها فرد متخلف برداشت ماده معدنی را در محدوده‌ای انجام می‌دهد که فاقد پروانه بهره‌برداری است که این مورد هم باز در قالب تصرف عدوانی گنجانده می‌شود و هر دو مشمول تبصره ذیل ماده ۱۹ قانون معادن است.طبق قانون، آیین‌نامه، بخشنامه و دستورالعمل‌های موجود در وزارت صمت، واحد بهره‌برداری و نظارت وجود دارد که کارهای نظارتی را برعهده دارد.

اعضای این واحد در دوره‌های مختلف باید بازدیدهایی انجام دهند و به این ترتیب، استخراج معدن از نظر اصول فنی، ایمنی و میزان برداشت در دوره‌های ۶، ۳ و ۱۲ماهه کنترل می‌شود.

در ضمن، بهره‌بردار باید به‌طورحتم در مجموعه خود از مسئول فنی بهره گیرد. اگر بهره‌بردار مسئول فنی نداشته باشد، نمی‌تواند سوخت یا دیگر خدمات را از سازمان صمت دریافت کند.

از جمله وظایف مسئول فنی، ارائه گزارش‌های ماهانه است. افرادی که این مسئولیت را برعهده دارند، باید تمام موارد ذکرشده در فرم‌های وزارت صمت را با هماهنگی سازمان نظام مهندسی، تحت‌نظارت داشته باشند و گزارش‌های ماهانه خود را در کاداستر وزارت صمت وارد کنند.

درباره مجوزهای برداشت هم این نکته قابل‌ذکر است. برخی از مجوزهای برداشت که وزارت صمت در اختیار افراد قرار می‌دهد، به‌صورت موقت است و در ۲ حالت صادر می‌شود؛ اول در هنگام اکتشاف یا در پایان این دوره، که مجوز برداشت محدودی صادر می‌شود تا تست‌های تکنولوژی و آزمایش‌های با تناژ بالا انجام گیرد.

مورد دوم زمانی است که اکتشاف انجام‌شده باشد، اما ذخیره ماده معدنی کمتر از حدی است که بتوانند برای آن پروانه بهره‌برداری صادر کنند، در این صورت با مجوز برداشت، بهره‌بردار می‌تواند عملیات استخراج را به‌انجام برساند.

اما چرا برداشت‌های غیرقانونی به چالشی در بخش معدن و مانعی برای توسعه این بخش تبدیل شده است؟ پاسخ این است که وقتی برداشت به‌صورت غیرقانونی انجام شود، هیچ نظارتی بر آن نیست و معمولا دستگاه نظارت که سازمان صمت و مسئول فنی است، در جریان آن قرار ندارد.

دقیقا به‌همین‌دلیل، بهره‌بردار دور از چشم‌های نظارتی دلیلی برای رعایت اصول فنی ندارد و به این ترتیب، به ذخیره معدن آسیب وارد می‌آورد.

دیگر اینکه بهره‌بردار غیرقانونی معمولا ذخایر خوب را برداشت می‌کند و به این ترتیب، ذخایری که در عمق وجود دارد و هزینه باطله‌برداری آن زیاد است، برجای می‌ماند. به‌عبارت‌دیگر، معدن تخریب می‌شود و توجیه اقتصادی برای بهره‌برداری‌های بعدی را از دست می‌دهد.

نکته مهم دیگر این است که به چالش‌های محیط‌زیستی دامن می‌زند. افرادی که به‌صورت غیرمجاز و غیرقانونی بهره‌برداری می‌کنند، محدودیت و ممنوعیتی برای فعالیت‌های غیرقانونی خود احساس نمی‌کنند و بهره‌برداری را حتی در مناطق ممنوعه یا دارای محدودیت منابع‌طبیعی و محیط‌زیستی متوقف نمی‌کنند و به این ترتیب، آسیب زیادی به مناطق گوناگون؛ چه از نظر زیست‌محیطی و منابع‌طبیعی و چه از نظر میراث فرهنگی وارد می‌آورند. اما سوال مهم اینجاست که برای جلوگیری از این اقدام مخرب چه می‌توان کرد؟ هرچند مسئولیت بخش حکمرانی معدن ایجاب می‌کند که با نظارت دقیق مانع برداشت غیرمجاز و غیرقانونی شود، اما از آنجایی که معدن و ذخایر معدنی در پهنه کشور گسترده است، ساکنان محلی هم می‌توانند در صورت مواجهه با فرد یا افرادی که بدون مجوز بهره‌برداری اقدام به استخراج ماده معدنی می‌کنند و فعالیت غیرمجاز دارند، به متولی امر، یعنی سازمان صمت یا منابع‌طبیعی منطقه اطلاع دهند تا جلوی این موضوع به‌شکل قانونی گرفته شود.

البته باید بر این نکته تاکید شود که افراد اجازه ندارند رأسا در این زمینه دخالت کنند، زیرا شاید بر اثر سوءتفاهم برای معدنی که دارای مجوز بهره‌برداری است، مشکلاتی ایجاد کنند که مصداق تعارض محلی است.

همان‌طور که اشاره شد، ناظران وزارتخانه هم باید به‌صورت دوره‌ای، معادن را موردبازدید قرار دهند و از نظر فنی، ایمنی و میزان برداشت آن را کنترل کنند.

در سنوات اخیر، معادن ملزم شده‌اند به‌صورت مرتب و دوره‌ای، اقدام به نقشه‌برداری کنند.

به این ترتیب، تفاضل احجام این نقشه‌ها، میزان استخراج انجام‌گرفته را نشان می‌دهد.

این تفاوت را می‌توان باتوجه به حجم و تناژ سنگرهای دپو ماده معدنی و دپوی باطله کاملا محاسبه کرد و میزان استخراج در هر دوره را تحت کنترل داشت.

در زمینه معادنی که دارای مجوز هستند، چه در مرحله اکتشاف و چه در مرحله بهره‌برداری، کاملا از سوی مسئولان فنی سازمان نظام مهندسی و ناظران وزارت صمت کنترل می‌شوند و قوانین، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها تقریبا کامل هستند و برای ساماندهی آن و بهره‌برداری بالاتر کافی است که نظارت‌ها و گزارش‌های مسئولان فنی با دقت بیشتری تهیه و بروزرسانی و کنترل بهتری انجام شود.

تولید انواع مختلف کاتالیست‌های فولادی در شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان

در سال‌های اخیر، گام‌های بلندی در جهت بومی‌سازی تولید کاتالیست‌های فولادی در ایران برداشته شده است و برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور ایرانی از جمله شرکت گسترش کاتالیست ایرانیان، موفق به تولید انواع مختلف کاتالیست‌های مورد نیاز در صنایع فولادی شده‌اند.صنعت فولاد به عنوان یکی از پایه‌های اصلی اقتصاد هر کشور، نقشی اساسی در توسعه و پیشرفت آن ایفا می‌کند. در این میان، کاتالیست‌ها به عنوان قلب تپنده واحدهای مختلف فولادی، نقشی حیاتی در فرایند تولید فولاد دارند.با توجه به اهمیت این محصول استراتژیک، تولید داخلی آن می‌تواند مزایای اقتصادی و فنی قابل‌توجهی برای کشور به ارمغان آورد. مزایای تولید داخلی کاتالیست‌های فولادی به شرح زیر است:

حمایت از دانش و فناوری داخلی:

تولید داخلی کاتالیست‌های فولادی، فرصتی را برای ارتقای دانش و فناوری بومی در این حوزه فراهم می‌کند. همچنین این موضوع می‌تواند به توسعه سایر صنایع مرتبط و افزایش توانمندی‌های علمی و فنی کشور در عرصه بین‌المللی منجر شود.

ایجاد اشتغال:

تولید داخلی کاتالیست‌های فولادی می‌تواند منجر به ایجاد اشتغال در بخش‌های مختلف تحقیقاتی، تولیدی و خدماتی شود. این امر به رونق اقتصادی و افزایش سطح زندگی مردم در مناطق مختلف کشور کمک خواهد کرد.

کنترل کیفیت:

با تولید داخلی کاتالیست‌های فولادی، امکان نظارت و کنترل دقیق بر کیفیت این محصول وجود خواهد داشت. این امر به افزایش کیفیت محصولات تولیدی در صنایع فولادی و ارتقای جایگاه ایران در بازارهای جهانی کمک می‌کند.خوشبختانه در سال‌های اخیر گام‌های بلندی در جهت بومی‌سازی تولید کاتالیست‌های فولادی در ایران برداشته شده است. برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور ایرانی از جمله گسترش کاتالیست ایرانیان، موفق به تولید انواع مختلف کاتالیست‌های مورد نیاز در صنایع فولادی شده‌اند و این محصولات را با موفقیت در واحدهای مختلف فولادی کشور بارگذاری کرده‌اند.با وجود پیشرفت‌های چشمگیر در زمینه تولید داخلی کاتالیست‌های فولادی، هنوز چالش‌هایی در مسیر خودکفایی کامل این محصول در کشور وجود دارد. یکی از مهم‌ترین این چالش‌ها، کمبود نیروی انسانی است. همچنین لازم است که حمایت‌های بیشتری از شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور ایرانی در زمینه تولید کاتالیست‌های فولادی صورت گیرد تا این شرکت‌ها بتوانند با ارتقای دانش فنی و افزایش ظرفیت تولید خود، نیاز کامل صنایع داخلی را به این محصول استراتژیک برآورده کنند.

ترمز نرخ فلزات کشیده شد

مرضیه احقاقی

چین بزرگ‌ترین اقتصاد کالامحور دنیا است. ساخت‌وساز از مهم‌ترین صنایعی است که تقاضا برای خریدوفروش فلزات را در این کشور و به‌دنبال آن، سایر نقاط دنیا، تنظیم می‌کند، اما بروز بحران در صنعت املاک چین طی سال‌های اخیر، بهای فلزات را در بازار جهانی تحت‌تاثیر منفی قرار داده است.دولت پکن از ابتدای امسال میلادی کوشیده تا با تعریف مشوق‌های گوناگون، رونق را به ساخت‌وساز بازگرداند. ارزش فروش خانه‌های نوساز توسط ۱۰۰ توسعه‌دهنده برتر چین در ماه مه ۱۱.۵ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد ۳.۴ درصدی آوریل، افزایشی بوده است. بنابراین می‌توان نسبت به کاهش رکود در بازار املاک چین که اکنون در چهارمین سال خود قرار دارد، امیدوار بود. هرچند بسیاری از تحلیلگران نسبت به اینکه آیا تمهیدات و بسته‌های مالی محرک دولت پکن، چه میزان موثر هستند، تردید دارند.

همین تردید نیز از رونق خریدوفروش فلزات در طول ماه ژوئن، کاسته است. در همین‌حال باید از عملکرد اقتصادی امریکا و تصمیمات فدرال‌رزرو به‌عنوان دیگر عامل بروز سرخوردگی در بازار فلزات و کاهش قیمت، نام برد. به گزارش صمت فلزات در امسال با انتظار کاهش نرخ بهره امریکا و همچنین امید به بهبود اقتصاد چین، در مسیر صعود قیمتی قرار گرفتند، اما اکنون انتظارات برای کاهش نرخ بهره در امریکا، محدود شده است. در همین‌حال افزایش موجودی انبارهای چین نیز فعالان بازار فلزات را ناامید کرده و در چنین فضایی، روند صعودی نرخ فلزات پایه، خنثی شده است.

در روز دوازدهم ژوئن، نشست کمیته بازار آزاد فدرال‌رزرو برگزار و این بار هم نرخ بهره امریکا بدون تغییر در محدوده ۵.۲۵ تا ۵.۵ درصد ثابت ماند. این هفتمین مرتبه‌ای است که نرخ بهره امریکا مطابق پیش‌بینی‌ها و بدون تغییر، مانده است. در این جلسه فدرال‌رزرو نمودار نقطه‌ای خود را هم منتشر کرد که هر ۳ماه منتشر می‌شود و چشم‌انداز اعضای کمیته بازار آزاد فدرال‌رزرو برای نرخ بهره را بیان می‌کند و با استفاده از آن، می‌توان مسیر احتمالی تغییرات این نرخ در آینده را حدس زد. براساس نمودار موردبحث، اعضای فدرال‌رزرو پیش‌بینی می‌کنند نرخ بهره تا پایان امسال تنها یک‌مرتبه آن‌هم به‌میزان ۰.۲۵درصد و نرخ بهره در ایالات‌متحده به ۵.۱ درصد کاهش یابد. این افت در شرایطی رقم می‌خورد که قبل از شروع سال بسیاری از فعالان اقتصادی تحلیل‌های دیگری را ارائه می‌دادند و انتظار کاهش چندمرتبه‌ای نرخ بهره را در اقتصاد امریکا می‌کشیدند. گفتنی است، فدرال‌رزرو افزایش نرخ بهره را در ماه مارس سال ۲۰۲۲ و با هدف مقابله با تورم در امریکا آغاز کرد. نرخ بهره در ایالات‌متحده از جولای سال گذشته در اوج ۲۳ سال اخیر اقتصاد امریکا، ثابت باقی مانده است.

نرخ بهره امریکا بازهم ثابت ماند

نرخ بهره امریکا در ماه ژوئن در حالی ثابت باقی ماند که نرخ تورم ماه مه در قالب شاخص نرخ مصرف‌کننده (CPI) کمتر از پیش‌بینی‌ها و برابر با ۳.۳ درصد اعلام شد. البته باید خاطرنشان کرد باوجود کاهش قابل‌توجه تورم امریکا، این نرخ همچنان از هدف ۲ درصدی تعیین‌شده از سوی فدرال‌رزرو فاصله دارد.فدرال‌رزرو در بیانیه‌ای تاکید کرد: در ماه‌های اخیر، پیشرفت اندکی به سمت هدف تورم ۲ درصدی موردنظر فدرال‌رزرو انجام گرفته است. همین بیانیه نیز احتمال کاهش نرخ بهره را در آینده نزدیک، محدود می‌کند. در حال حاضر سرمایه‌گذاران معتقد هستند نرخ بهره به‌احتمال‌زیاد در ماه جولای ثابت باقی خواهد ماند.

در ادامه پس از اعلام نتایج نشست کمیته بازار آزاد فدرال‌رزرو، جروم پاول در کنفرانس مطبوعاتی حضور یافت. رئیس فدرال‌رزرو امریکا در رابطه با وضعیت اقتصادی امریکا صحبت کرد. وی بااشاره به پیشرفت وضعیت اقتصاد امریکا به‌سمت هردو هدف بانک مرکزی، یعنی کاهش تورم و رساندن اشتغال به حداکثر میزان آن گفت: بازار کار با افزایش مستمر شغل و نرخ بیکاری پایین تعادل بهتری پیدا کرده است. تورم نیز به‌طور قابل‌توجهی کاهش یافته، اما همچنان خیلی بالاست. به‌این‌ترتیب فدرال‌رزرو به حفظ سیاست‌های محدودکننده خود ادامه خواهد. جروم پاول گفت: ما به‌شدت به این متعهد هستیم که تورم را در حمایت از اقتصادی قوی که به‌نفع همه باشد، به هدف ۲ درصد برگردانیم.

رئیس فدرال‌رزرو ادامه داد: داده‌های تورمی در اوایل امسال بالاتر از حد انتظار بود، اگرچه آمار ماه اخیر تاحدودی کاهش یافته است، به‌نظر می‌رسد انتظارات تورمی بلندمدت ما به‌خوبی تثبیت شده‌اند. پاول خاطرنشان کرد بانک مرکزی امریکا هنوز اعتماد کامل را برای شروع کاهش نرخ بهره پیدا نکرده است. ما گزارش شاخص نرخ مصرف‌کننده را به‌عنوان پیشرفت و اعتمادسازی می‌بینیم، اما هنوز به آن سطح از اطمینان برای کاهش نرخ بهره نرسیده‌ایم.

تورم امریکا کمتر از پیش‌بینی‌ها اعلام شد

نرخ تورم ماه مه ۲۰۲۳ امریکا در قالب شاخص نرخ مصرف‌کننده (CPI) کمتر از پیش‌بینی‌ها و برابر با ۳.۳ درصد اعلام شد. این خبر به‌نفع دارایی‌های ریسکی است. شاخص نرخ مصرف‌کننده یکی از مهم‌ترین آمارهای فدرال‌رزرو برای تعیین سیاست‌های اقتصادی آینده است و نرخ بهره براساس آن تعیین می‌شود. شاخص CPI مرکزی (Core) ماه مه در بازه زمانی سالانه معادل ۳.۴ درصد و CPI در همین بازه برابر با ۳.۳ درصد اعلام شد و نتیجه کمتر از پیش‌بینی‌ها بود.

شاخص CPI مرکزی ماه مه در بازه زمانی ماهانه معادل ۰.۲ درصد و CPI در همین بازه برابر با صفر اعلام شد، در حالی‌که پیش‌بینی می‌شد CPI مرکزی ۰.۳ درصد و CPI برابر با ۰.۱ درصد اعلام شود.بیش از ۹۱.۱ درصد از فعالان بازارهای مالی معتقد بودند که فدرال‌رزرو در جلسه بعدی خود که در تاریخ ۳۱ جولای برگزار خواهد شد، نرخ بهره را تغییر نخواهد داد. اکنون و پس از اعلام نرخ تورم امریکا کمتر از پیش‌بینی‌ها، میزان این انتظارات به ۹۹.۵ درصد تغییر کرد. انتظار می‌رود نرخ بهره در سه‌ماهه پایانی امسال میلادی تغییر کند.

امیدواری از جنس چینی

چین دومین اقتصاد بزرگ دنیا و همچنین بزرگ‌ترین اقتصاد کالامحور دنیا است. شرایط اقتصادی چین از تاثیر مستقیم جدی بر عملکرد بازار فلزات، برخوردار است. ساخت‌وساز از مهم‌ترین صنایعی است که تقاضا برای خریدوفروش فلزات را در این کشور و به‌دنبال آن، سایر نقاط دنیا، تنظیم می‌کند، اما بروز بحران در صنعت املاک چین طی سال‌های اخیر، بهای فلزات را در بازار جهانی تحت‌تاثیر منفی قرار داده است. دولت پکن از ابتدای امسال میلادی کوشیده است تا با تعریف مشوق‌های گوناگون، رونق را به ساخت‌وساز بازگرداند.

ارزش فروش خانه‌های نوساز توسط ۱۰۰ توسعه‌دهنده برتر چین در ماه مه ۱۱.۵ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد ۳.۴ درصدی آوریل، افزایشی بوده است. فروش خانه‌های نوساز در ماه مه نسبت به سال گذشته ۳۳.۶ درصد کاهش یافته، اما نسبت به کاهش ۴۵ درصدی آوریل کمتر بوده است. این افت حکایت از آن دارد که سرعت نزول در حال کاهش یافتن است. این داده‌ها امیدواری‌ها را افزایش داد که رکود بازار املاک چین که اکنون در چهارمین سال خود قرار دارد، پس از اعلام بسته نجات پکن در ماه می برای تثبیت بخش درگیر، شروع به بهبود کند. بااین‌حال برخی دیگر از تحلیلگران درباره اینکه آیا این اقدامات منجر به بهبود پایدار مسکن در بحبوحه تقاضای ضعیف داخلی خواهد شد یا خیر، تردید دارند.

بازارهای اروپا هم رونق ندارند

بانک مرکزی اروپا نرخ بهره خود را یک‌چهارم واحد کاهش داد و به ۳.۷۵ درصد رساند. اما با اطمینان نمی‌توان گفت که کاهش بیشتری در امسال میلادی در راه است. بانک مرکزی اروپا در بیانیه‌ای اعلام کرد براساس ارزیابی‌های به‌روزشده از چشم‌انداز تورم، اکنون مناسب است تا پس از ۹ ماه ثابت ماندن نرخ‌ها، میزان محدودیت سیاست پولی یا همان سیاست‌های شدیدا انقباضی، تعدیل شوند. کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا در بیانیه‌ای اعلام کرد: «ما از قبل به یک مسیر خاص متعهد نیستیم.

باوجود پیشرفت در ۳ ماهه اخیر، فشارهای نرخ داخلی همچنان قوی است که عمدتا به‌دلیل رشد دستمزدها است و احتمالا تورم در سال آینده بالاتر از هدف باقی خواهد ماند.» بانک مرکزی اروپا پیش‌بینی کرده که تورم این منطقه در سال ۲۰۲۴ به‌طورمتوسط ۲.۵ درصد خواهد بود. بانک مرکزی اروپا همچنین برآورد خود از تورم سال آتی این منطقه را از ۲ درصد به ۲.۲ درصد ارتقا داده است.

نگاهی به بازار فلزات

مس: نرخ فروش مس در سال ۲۰۲۴ در یک رالی صعودی قرار گفت و به بیش از ۱۱هزار دلار به‌ازای هر تن رسید، اما در هفته‌های اخیر شاهد کاهش نرخ این فلز به‌دلیل رشد موجودی انبارها از مس و همچنین آمار مثبت ارائه‌شده از اقتصاد امریکا بودیم.

پیش‌تر پیش‌بینی می‌شد موجودی بورس‌های مهم دنیا از مس به‌دلیل رشد مصرف این فلز، کاهشی باشد، اما این پیش‌بینی محقق نشد و موجودی انبار مس شانگهای به بیش از ۳۰۰ هزار تن رسید که رقم قابل‌توجهی است. این روند غیرعادی رشد موجودی مس در شانگهای، مهم‌ترین عامل افت بهای مس در بورس‌های جهانی بود.

فلزات در امسال با انتظار کاهش نرخ بهره امریکا و همچنین امید به بهبود اقتصاد چین، در مسیر صعود قیمتی قرار گرفتند، اما اکنون انتظارات برای کاهش نرخ بهره در امریکا، محدود شده است. در همین‌حال موجودی انبارهای چین فعالان بازار فلزات را ناامید کرده و در چنین فضایی روند صعودی نرخ فلزات پایه را متوقف کرده است.

نگاه کلی به روند خریدوفروش مس در بورس فلزات لندن حکایت از روند نزولی بهای فلز سرخ‌رنگ دارد. میانگین بهای فروش مس در این بازار طی ماه مه برابر ۱۰۱۲۹ دلار گزارش شده، اما با شروع ماه ژوئن رونق خریدوفروش مس کاهش یافته و به‌این‌ترتیب بهای فروش مس به کانال ۹هزار دلاری سقوط کرده است.

روی: نگاه کلی به بازار خریدوفروش فلز روی حکایت از آن دارد که این فلز پررونق‌ترین دوره فروش خود را در امسال میلادی تاکنون در ماه مه گذرانده است. میانگین بهای فروش فلز روی در بورس فلزات لندن و در ماه مه، برابر ۲۹۵۵ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. با شروع ماه ژوئن شاهد کاهش نسبی بهای فروش روی در بازار جهانی بودیم. این فلز در حال حاضر در کانال ۲۸۰۰ دلاری به‌فروش می‌رسد، بااین‌وجود باید تاکید کرد که بازار خریدوفروش روی دنیا، پررونق است.

از مهم‌ترین اخبار موثر بر عملکرد خریدوفروش روی می‌توان به این نکته اشاره کرد که برخی معدنچیان مناقصه فروش کنسانتره روی را برای ارسال به چین در اوایل سال ۲۰۲۵، آغاز کرده‌اند، اما برخی تاجران هنوز مردد هستند، چراکه ابهامات بسیاری در این بخش، وجود دارد. براساس شنیده‌ها معدنی در افریقا در حال برگزاری مناقصه است و انتظار می‌رود این مجموعه کنسانتره روی خود را در سه‌ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ و سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۵، تحویل دهد.

به‌دلیل نرخ بالای فلز روی در بورس فلزات لندن و هزینه‌های پایین تصفیه این فلز، در حال حاضر معدنچیان روی، سود قابل‌توجهی را از آن خود می‌کنند و هزینه تصفیه کنسانتره روی ۱۵ تا ۴۰ دلار برآورد می‌شود که پایین‌ترین نرخ طی حدود ۶ سال گذشته است.

آلومینیوم: از ابتدای امسال میلادی شاهد روند رو به رشد بهای آلومینیوم در بازارهای جهانی بودیم. امید به کاهش تورم در اقتصاد امریکا و تصمیم فدرال‌رزرو برای کاهش نرخ بهره و همچنین حرکت چین در مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی از مهم‌ترین محرک‌های حاکم بر بازار آلومینیوم بود، اما در حال حاضر بسیاری از فعالان بازار فلزات نسبت به تحقق این هدف، ناامید شده‌اند. به‌این‌ترتیب شاهد بروز رکود در جریان خریدوفروش آلومینیوم هستیم.

بخش ارزآور معدن چگونه از بیراهه دهه ۹۰ خارج شد؟

به واسطه تحریم‌های نفتی و دورنمای نه چندان روشن نیاز جهان به انرژی‌های غیرتجدیدپذیر، ایجاد توانمندی درصنایع مرتبط با محصولات غیرنفتی جهت صادرات ضروری است و در این رهگذر صنایع معدنی ایران می‌توانند با دارا بودن پتانسیل بسیار فراوان، در زمینه صادرات و ارزآوری کمک فراوانی به کشور کنند.مطابق آمارها، ایران ۷ درصد ذخایر معدنی جهان شامل ۳۷ میلیارد تن ذخایر قطعی، ۵۷ میلیارد تن ذخایر احتمالی و ۶۷ نوع ماده معدنی را داراست. طبق برآوردها، بخش معدن می‌تواند ۶۰ درصد از درآمدهای حاصل از فروش نفت را پوشش دهد. همچنین، با فرآوری نهایی مواد معدنی می‌توان به‌طور متوسط ارزش‌افزوده‌ای بالغ بر ۱۰ برابر ارزش خام مواد معدنی ایجاد کرد.کارشناسان اعتقاد دارند در صورتیکه که موانع متعدد و گاها خودساخته از سر راه بخش معدن برداشته شود، این بخش می‌تواند از نظر میزان تولید و تحقق اهداف صادراتی بسیار موفق باشد.لازم به ذکر است که بخش معدن با وجود تلاش‌های گسترده دولت سیزدهم با چالش‌هایی نظیر سرمایه‌گذاری نامطلوب، ارزش‌افزوده پایین محصولات، اعطای رانت به افراد و گروه‌های خاص، خام فروشی، وجود معادن راکد یا نیمه‌کاره، بخشنامه‌های متعدد و خلق‌الساعه، استفاده از فناوری‌های قدیمی، مشکلات کارگری و نقشه‌راه صادراتی ضعیف رنج می‌برد.

جفا به بخش معدن در دهه از دست‌رفته اقتصاد ایران

طبق گزارش معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران، با وجود روند فزاینده ارزش اسمی سرمایه‌گذاری در معادن در حال بهره‌برداری (بدون احتساب معادن نفت خام، گاز طبیعی و خاک رس)، سرمایه‌گذاری واقعی در این بخش در سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰، روند نزولی داشته است.داده‌های موجود نشان می‌دهد، کمترین سرمایه‌گذاری واقعی مربوط به سال ۱۴۰۰ و با رقم ۷.۷ هزار میلیارد تومان بوده است. درضمن میانگین رشد سالانه سرمایه‌گذاری واقعی در بخش معادن در سال‌های مورد بررسی منفی ۱۷.۷ درصد است. در این بین در رابطه با معادن استخراج سنگ آهن و معادن سرب و روی حتی ارزش اسمی سرمایه‌گذاری هم در سال ۱۴۰۰ افت کرده است.در این دوره زمانی گذشته از اینکه ارزش واقعی سرمایه‌گذاری افت کرده است؛ نسبت سرمایه‌گذاری به ارزش افزوده این بخش روند نزولی را طی کرده است.

گزارش بازوی پژوهشی مجلس از معضلات مزمن معادن

مرکز پژوهش‌های مجلس اخیرا گزارشی از چالش‌های بخش معدن تهیه کرد که طبق این گزارش ۴۴ درصد مشکلات مربوط به قوانین و دولت و نبود یک راهبرد طولانی و مشخص معدنی؛ ۳۳ درصد مربوط به سوءمدیریت و مشکلات معدن‌داران؛ ۱۳ درصد مربوط به معضلات محیط زیستی و منابع طبیعی و ۱۰ درصد هم مربوط به مشکلات بین‌المللی است.طبق تاکید بازوی پژوهشی مجلس، اقداماتی نظیر تغییرات مدیریتی درست و اصولی، مصوب کردن راهبرد معدنی، رفع ناهماهنگی با قوانین بالادستی و رفع تداخلات قانونی باعث حل حدود ۷۵ درصد مشکلات این چالش خواهد شد.همچنین مرکز پژوهش‌های مجلس در توضیح مشکلات بخش اکتشاف در معادن تصریح کرده است که ذخایر احتمالی و قطعی موجود در کشور که در آمارهای مختلف بیان می‌شود، حاصل اکتشاف کمتر از ۲۵ درصد عرصه کشور است؛ که بخش عظیمی از آن طی سالیان بسیار دور صورت گرفته و حاکمیت بخش معادن، اقدامات جدی در جهت اکتشاف ذخایر جدید حداقل در حلقه‌های ابتدایی زنجیره اکتشاف انجام نداده است. درباره پهنه‌های معدنی، گفته می‌شود به غیر از دو پهنه بسیار بزرگ اصلی معدنی، اکنون در کشور ۱۱۷ پهنه وجود دارد که بین ۷۰۰ تا ۱۵ هزار کیلومتر مربع وسعت دارند و بقیه هم زیر یک هزار کیلومتر مربع هستند. با یک حساب سرانگشتی قابل مشاهده است که مجموعه این پهنه‌ها ۴۶۲ هزار کیلومتر مربع، یعنی تقریباً یک‌چهارم وسعت کشور است.این در حالی است که اساسی‌ترین بخش در معدنکاری، اکتشاف بوده که در بخش پایه، در تمامی نقاط جهان، توسط دولت و حاکمیت صورت می‌گیرد. توجه به این بخش، ریسک سرمایه‌گذاری در معدن و استخراج را به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش داده و منجر به رونق معدن و صنایع معدنی می‌شود. ولی مطابق آمار در دسترس، یکی از مغفول‌ترین بخش‌ها در بودجه‌های سنواتی، عدم تخصیص منابع کافی در اکتشاف ذخایر معدنی است؛ به‌طوری که در بودجه‌های سنواتی و در میان برنامه‌های مختلف فصل صنعت و معدن (شامل برنامه زیرساخت‌های صنعتی و معدنی، برنامه ایجاد و توسعه صنایع، برنامه زمین‌شناسی، برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن، برنامه ارتقای تولیدات صنعتی، برنامه ارتقای تولیدات معدنی و برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها) کمترین بودجه اختصاصی طی سالیان مختلف، مربوط به برنامه زمین‌شناسی و برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن بوده است. در صورتی که در سایر کشورهای پیشرو معدن‌خیز جهان، یکی از مهم‌ترین اقدامات دولت، توجه به اکتشاف ذخایر جدید و معرفی آن به سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی جهت استخراج و فرآوری معدنی است.

توجه ویژه دولت سیزدهم به معادن

اندیشکده معدن و صنایع معدنی دانشگاه شریف در گزارشی با اشاره به اقدامات اثرگذار دولت سیزدهم، اعلام کرد که بررسی عملکرد بخش معدن در سال‌های اخیر می‌تواند به شناخت چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی این صنعت و تدوین برنامه‌ریزی‌های مناسب برای توسعه آن کمک کند. بررسی آمارهای رسمی کشور نشان می‌دهد که تولید ناخالص بخش معدن در ابتدای دولت سیزدهم رشد منفی ۲.۱ درصد داشته است. این در حالی است که این شاخص در سال ۱۴۰۱ به رشد ۰.۷ درصدی و در شش ماهه اول سال ۱۴۰۲ نیز به رشد ۱.۷ درصدی رسیده است.میزان ذخایر معدنی کشور در سه بازه زمانی ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب ۵۶.۷، ۵۸.۱ و ۵۹.۷ میلیارد تن بوده است. این ارقام نشان‌دهنده افزایش تدریجی میزان ذخایر معدنی شناسایی شده در کشور با وجود موانع فراوزارتخانه‌ای در توسعه اکتشافات کشور طی این زمان است. افزایش ذخایر از ۵۶.۷ میلیارد تن در سال ۱۴۰۰ به ۵۹.۷ میلیارد تن در سال ۱۴۰۱، معادل رشد ۵.۳ درصدی بوده است که ناشی از تلاش‌های اکتشافی و شناسایی منابع معدنی جدید در کشور است.

روند کاهشی قیمت بیلت در جنوب شرق آسیا

در بحبوحه کاهش تقاضای بیلت در منطقه، احساسات در بازار بیلت های وارداتی آسیای جنوب شرقی همچنان به روند نزولی خود ادامه می دهد. فعالیت های تجاری کند به دلیل تفاوت در قیمت های پیشنهادی، بازار بیلت را ساکن نگه داشت.

همچنین، شکاف زنجیره تامین آسیای جنوب شرقی به دلیل کمبود کشتی‌ها و کانتینرها ادامه دارد، که نرخ حمل و نقل را به بالاترین حد می‌رساند.

گزارش‌های اخیر نشان می‌دهد که کسب‌وکارها در سراسر مالزی، تایلند، ویتنام و سایر کشورهای همسایه با چالش‌های قابل‌توجهی در تامین ظرفیت حمل و نقل مواجه هستند که منجر به اختلالات عرضه و افزایش هزینه‌ها می‌شود.

ارزیابی دو هفته‌ای بیگ مینت از بیلت‌های وارداتی توسط فیلیپین نشان می دهد که قیمت در حال حاضر حدود ۵۱۰ تا ۵۱۲ دلار در تن CFR مانیل است که کاهشی در حدود ۹ دلار در تن دارد. در همین حال، برخی معاملات بیلت (SSP) شنیده شد که در حدود ۵۰۵ دلار تا ۵۱۰ دلار در هر تن CFR مانیل منعقد شده است.

پیشنهادات صادراتی شمش با درجه BF ویتنام در حدود ۵۰۰ تا ۵۰۵ دلار در هر تن فوب بدون معامله فعال ثابت ماند. پیشنهادات بیلت وارداتی تایلند ۵ دلار در هر تن کاهش یافت و به ۵۱۵ دلار در هر تن CFR رسید.

شرکت دولتی ویزاگ استیل (RINL) یک مناقصه صادراتی برای فروش ۳۰۰۰۰ تن بیلت فولادی با شرایط پیش پرداخت ۱۰۰ درصدی برگزار کرده است. آخرین تاریخ تسلیم پیشنهادات ۱۹ ژوئن ۲۰۲۴ و تحویل برای ۵ اوت برنامه ریزی شده است. صادرات بیلت هند در ماه می ۲۰۲۴ به ۳۹۳۰۸ تن رسید.

بازار صادرات شمش ایران نتایج مناقصه صادرات بیلت را ثبت کرد. یک کارخانه ایرانی مناقصه صادرات ۳۰۰۰۰ تن بیلت (SSP) را منعقد کرده است. منابع به بیگ مینت اطلاع دادند که شنیده شده است که معامله با قیمت ۴۸۲ دلار در هر تن فوب برای محموله جولای ۲۰۲۴ منعقد شده است. قیمت ها در مقایسه با قرارداد قبلی منعقد شده در اواسط ماه مه حدود ۴ دلار در هر تن افزایش یافته است.

قیمت شمش در تانگشان به میزان قابل توجه ۳۰ یوان در تن (۴ دلار در تن) کاهش یافت و به ۳۴۰۰ یوان در تن (۴۶۷ دلار در تن) در ۱۴ ژوئن ۲۰۲۴ رسید.

نوسانات در مواد خام و قیمت فولاد تمام شده بر قیمت بیلت تاثیر گذاشته است. معاملات آتی میلگرد SHFE (تحویل اکتبر ۲۰۲۴) در ۱۴ ژوئن ۲۰۲۴ به میزان ۱۸ یوان در تن (۲ دلار در تن) کاهش یافت و به ۳۶۳۷ یوان در تن (۵۰۱ دلار در تن) رسید.

روند کاهشی قیمت مواد اولیه ادامه می‌یابد؟

مهدی نجفی

در این گزارش به بررسی و ارزیابی موسسه «Fastmarkets» در خصوص چشم‌انداز وضعیت مواد اولیه به‌کاررفته در تولید باتری در سال ۲۰۲۴ و پس از آن و تحولات پیرامون برخی بازارهای کلیدی هم‌زمان با افزایش سرعت گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر و سرعت بازیابی رشد اقتصادی و مسائل ژئوپلیتیکی جهانی اشاره خواهد شد.

اگرچه در سال‌های اخیر روند عرضه و تقاضا برای باتری و تامین مواد اولیه آن تا حد زیادی از نوسانات اقتصاد کلان جهانی مصون بوده‌اند اما به نظر می‌رسد که این وضعیت در سال ۲۰۲۳ به دلیل کاهش روند رشد بازیابی اقتصادی و تاثیر بر روند تقاضا از سوی مصرف‌کنندگان تغییراتی را به خود دید.

در عین حال، اگرچه حجم فروش خودروهای الکتریکی (EV) در سال ۲۰۲۳ روند صعودی به خود گرفت اما نتوانست رکورد افزایش نرخ رشد سالانه فروش این خودروها طی سال‌های اخیر را بشکند. عواملی همچون افزایش ظرفیت تولید خودروهای الکتریکی، افزایش موجودی انبارها و آغاز فرایند انبارتکانی توسط تولیدکنندگان کاتد، منجر به کاهش چشمگیر تقاضا برای مواد اولیه مورد نیاز برای تولید باتری شده است. این عوامل در کنار مواردی مانند توسعه صنایع بالادستی و روند افزایشی مازاد عرضه در بازار، منجر به کاهش قابل‌توجه قیمت مواد اولیه مورد استفاده در تولید باتری در سال ۲۰۲۳ شد. با این تفاسیر، چشم‌انداز بازار مواد اولیه به‌کاررفته در تولید باتری‌ها در سال ۲۰۲۴ چگونه خواهد بود؟

▣ کاهش رشد حجم فروش خودروهای الکتریکی در سال ۲۰۲۴

پیش‌بینی می‌شود روند صعودی حجم فروش خودروهای الکتریکی در سال ۲۰۲۴ ادامه داشته باشد. با این تفاوت که نرخ رشد سالانه فروش این خودروها در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال ۲۰۲۳ (۳۶ درصد)، کاهش را تجربه کند. از جمله عواملی که بر سرعت این روند رشد تاثیر می‌گذارد، می‌توان به شرایط نامطمئن اقتصادی همچون افزایش نرخ بهره بانکی اشاره کرد. گفتنی است نرخ رشد سالانه فروش خودروهای الکتریکی برای سال ۲۰۲۴، حدود ۲۳ درصد پیش‌بینی شده است.

به نظر می‌رسد این روند کاهش نرخ رشد سالانه فروش خودروهای الکتریکی در بازارهایی مانند ایالات متحده آمریکا، جایی که تامین مالی خودروها نقشی اساسی در خرید مصرف‌کننده دارد، بیشتر به چشم می‌آید. در پایان سال ۲۰۲۳، پیش‌بینی شد که میزان تولید خودروهای الکتریکی از سوی برخی از خودروسازان بزرگ غربی در سال ۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت. از آنجایی که پیش‌بینی می‌شود حجم فروش خودروهای الکتریکی در اروپا و ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد، انتظار می‌رود افزایش ظرفیت تولید این خودروسازان در سال مذکور با تاخیر آغاز شود.

▣ وضعیت عرضه لیتیوم نسبت به حجم تقاضا

پس از شروع مجدد فعالیت برخی از واحدهای تولیدی، افزایش ظرفیت تولید برخی دیگر و راه‌اندازی پروژه‌های نوپا در سال ۲۰۲۲، افزایش سریع حجم عرضه لیتیوم در چین، آغاز و این موضوع باعث شد که وضعیت کسری عرضه به مازاد عرضه در بازار در سال ۲۰۲۳ تغییر پیدا کند.

برخی از تولیدکنندگان لیتیوم در سال ۲۰۲۴ در شرایطی قرار دارند که به علت افزایش هزینه تولید محصولات ظرفیت تولید خود را کاهش خواهند داد. از طرفی، بعضی دیگر قصد دارند حجم عرضه لیتیوم تولیدی خود را در این سال افزایش دهند. موسسه «Fastmarkets» در همین راستا پیش‌بینی کرده است که حجم عرضه لیتیوم در سال ۲۰۲۴ حدود ۳۰ درصد افزایش یابد. با این حال، باید تاثیر وضعیت قیمت فعلی لیتیوم بر روند عرضه آن را در نظر گرفت؛ چراکه بعضی از تولیدکنندگان ممکن است تصمیم بگیرند مقدار تولید خود را کاهش دهند و یا بعضی دیگر بخواهند زمان افزایش ظرفیت تولید لیتیوم خود را به تعویق بیندازند.

علاوه‌براین، اگرچه به نظر می‌رسد روند افزایش تولید لیتیوم همانند افزایش ظرفیت تولید در پروژه‌های لپیدولیت در چین و اسپودومن در آفریقا با تاخیر کمتری روبه‌رو خواهد شد اما انتظار می‌رود در برخی موارد افزایش ظرفیت تولید پروژه‌های نوپا با اندکی تاخیر همراه شود که این مسئله منجر به ایجاد نگرانی‌هایی در سمت عرضه لیتیوم خواهد شد.فعالان بازار انتظار دارند حجم تقاضا برای لیتیوم در صنایع پایین‌دستی نسبتا کاهشی باقی بماند. بر اساس ارزیابی موسسه «Fastmarkets»، وضعیت تقریبا با ثباتی برای بازار لیتیوم در سال ۲۰۲۴ پیش‌بینی می‌شود.

▣ وضعیت عرضه و تقاضای لیتیوم

به نظر می‌رسد با توجه به اینکه شاخص قیمت‌ها در صنعت لیتیوم همچنان به روند نزولی خود ادامه می‌دهد، انتظار می‌رود بازار به وضعیت کف قیمت نزدیک‌تر شود. این اتفاق احتمالا منجر به افزایش قیمت‌های لیتیوم خواهد شد زیرا تولیدکنندگان قصد دارند به منظور متعادل کردن بازار و جلوگیری از ضررهای بیشتر ظرفیت تولید خود را کاهش دهند.

با توجه به تعطیلات سال نوی چینی در ماه فوریه ۲۰۲۴، بعید به نظر می‌رسد که مصرف‌کنندگان در ابتدای سال برای آغاز فرایند ذخیره‌سازی مجدد در انبارهای لیتیوم به بازار فیزیکی رجوع کنند. بر همین اساس پیش‌بینی می‌شود قیمت‌ها احتمالا در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ در محدوده فعلی باقی بمانند. از این رو، انتظار می‌رود در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۴ اندکی فرایند ذخیره‌سازی روند صعودی به خود بگیرد که این مسئله می‌تواند منجر به افزایش جزئی قیمت‌های لیتیوم و همچنین نوسانات سریع قیمتی لیتیوم شود. پس از پایان فرایند ذخیره‌سازی مجدد در انبارها، پیش‌بینی می‌شود قیمت‌های لیتیوم به ثبات برسد اما انتظار می‌رود نرخ قیمت به طور کلی برای نیمه دوم سال مذکور روند نزولی داشته باشد.

▣ تحت فشار بودن قیمت کبالت

اگرچه حجم تقاضای کلی برای کبالت در سال ۲۰۲۳ روند افزایشی را به ثبت رساند اما نرخ رشد تقاضا برای این ماده معدنی به دلیل عملکرد ضعیف بخش کلان اقتصاد و به دنبال تاثیر آن بر روند تقاضای مصرف‌کننده نهایی و همچنین کاهش حجم تقاضا برای باتری‌های نیکل کبالت منگنز (NCM) نسبت به باتری‌های لیتیوم یون فسفات (LFP) در چین، روندی نزولی را دنبال کرد.

با در نظر گرفتن چشم‌انداز نامطمئن اقتصاد جهانی در سطح کلان همراه با رشد مداوم، استفاده از باتری‌های بدون کبالت به این معنی است که تهدید کاهش حجم تقاضا برای این مواد اولیه حیاتی همچنان در سال ۲۰۲۴ به قوت خود باقی می‌ماند. همچنین با در نظر گرفتن افزایش قابل‌توجه ظرفیت تولید کبالت در جمهوری دموکراتیک کنگو و اندونزی در سال ۲۰۲۳ و برنامه‌ریزی برای افزایش تولید این ماده اولیه حیاتی در سال ۲۰۲۴ در کنار افزایش ظرفیت تولید کبالت تصفیه شده در چین تا سال ۲۰۲۳، پیش‌بینی می‌شود این فلز وضعیت مازاد عرضه مداوم و در حال افزایش در بازار جهانی را در سال ۲۰۲۴ تجربه کند.

بر مبنای پویایی‌های بازار فلز کبالت، انتظار می‌رود قیمت‌های این فلز با روند نزولی در نیمه اول سال ۲۰۲۴ همراه باشد و میانگین قیمت در این سال نیز نسبت به سال ۲۰۲۳ رقم کمتری را به ثبت برساند. کاهش قیمت کبالت ممکن است تولیدکنندگان تجهیزات اصلی را به دلیل صرفه‌جویی در هزینه‌ها در برخی بازارهای خاص به استفاده از باتری‌های نیکل کبالت منگنز (NCM) با محتوای نیکل کمتر و کبالت بیشتر سوق دهد؛ اگرچه میزان تولید کبالت تصفیه شده در خارج از چین در سال ۲۰۲۴ به رشد خود ادامه خواهد داد اما انتظار می‌رود که این افزایش ظرفیت تولید، با گسترش صنعت کبالت تصفیه شده چین کمتر فرصت خودنمایی پیدا کند.

▣ پروژه‌های در درست راه‌اندازی تولید کبالت در ماه ژانویه ۲۰۲۴

انتظار می‌رود با ادامه روند نزولی در بخش مواد فعال کاتدی باتری‌های نیکل کبالت منگنز (NCM)، تقاضای افزایشی برای استفاده از ترکیب معدنی سولفات منگنز با خلوص بالا (HPMSM) در تولید باتری‌ها در سال ۲۰۲۴ حفظ شود.

لازم به ذکر است بازار سولفات منگنز با خلوص بالا از سال ۲۰۲۱ در وضعیت مازاد عرضه قرار دارد؛ البته این وضعیت مازاد عرضه در بازار در سال ۲۰۲۳ با روند نزولی همراه شد اما به نظر می‌رسد به دلیل برنامه‌ریزی برای افزایش ظرفیت تولید این ترکیب معدنی در چین، حجم مازاد عرضه در سال ۲۰۲۴ افزایش پیدا کند. عواملی همچون مازاد عرضه، افزایش حجم ذخایر انبارها و رشد تقاضای کمتر از حد انتظار، همچنان بر قیمت‌های سولفات منگنز با خلوص بالا در سال ۲۰۲۴ تاثیرگذار خواهد بود. علاوه‌براین، اعتقاد بر این است که قیمت‌های فعلی سولفات منگنز با خلوص بالا برای چندین تولیدکننده در چین نزدیک به هزینه تولید باشد که به طور بالقوه منجر به کاهش ظرفیت این تولیدکنندگان خواهد شد.

قبل از بازیابی قیمت سولفات منگنز با خلوص بالا تا میانگین سطوح قیمتی به ثبت رسیده در سال ۲۰۲۲، بازار در انتظار تغییر وضعیت مواد اولیه حیاتی مورد استفاده در تولید باتری و حجم مورد تقاضا برای آن‌ها از سوی مصرف‌کنندگان در صنایع پایین‌دستی است. از سوی دیگر، استفاده از منگنز با خلوص بالا در تولید باتری‌های لیتیوم یون فسفات (LFP) برای افزایش چگالی انرژی، توجه شمار زیادی از تولیدکنندگان باتری‌ها را به خود جلب کرده که ممکن است این مسئله بر حجم تقاضای منگنز در آینده تاثیرگذار باشد. گفتنی است سرمایه‌گذاری‌های زیادی در پروژه‌های باتری لیتیوم منگنز فسفات آهن (LMFP) در سال ۲۰۲۳ انجام شد. همچنین ظرفیت تولید اعلام شده از سوی ابرتولیدکنندگان این باتری‌ها، ارقام پایین‌تر از حد انتظاری را نشان می‌دهد اما انتظار می‌رود حجم عرضه این باتری‌ها در سال ۲۰۲۴ بیشتر شود.

افزایش حجم تقاضا برای استفاده از باتری لیتیوم منگنز فسفات آهن (LMFP)، همراه با دیگر مواد اولیه به‌کاررفته در باتری لیتیوم‌یونی که از ترکیب معدنی سولفات منگنز با خلوص بالا (HPMSM) و سایر نمک‌های منگنز با خلوص بالا استفاده می‌کنند، ممکن است تقاضا برای منگنز از سال ۲۰۲۵ به بعد را به طور قابل‌توجهی افزایش دهد.

ادامه وضعیت مازاد عرضه در بازار نیکل

اگرچه بخش فولاد زنگ‌نزن همچنان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نیکل اولیه به شمار می‌آید اما کماکان از صنعت باتری به عنوان دومین مصرف‌کننده بزرگ نیکل به دلیل افزایش استقبال از خودروهای الکتریکی نام برده می‌شود. لازم به ذکر است که بازار جهانی نیکل در سال ۲۰۲۲، وارد وضعیت مازاد عرضه شد و این وضعیت علی‌رغم نگرانی‌ها در خصوص میزان تولید نیکل از معادن اندونزی در سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ ادامه پیدا کرد. ارزیابی‌های انجام شده نشان می‌دهد بازار این فلز در سال ۲۰۲۴، همچنان در وضعیت مازاد عرضه باقی خواهد ماند. وضعیت مازاد عرضه در این بازار، عمدتا به دلیل افزایش عرضه نیکل از معادن اندونزی بوده که باعث افزایش تولید نیکل تصفیه شده در چین و اندونزی شده است.

آن‌طور که به نظر می‌رسد، عوامل تاثیرگذار بر قیمت نیکل همچون وضعیت سطح کلان اقتصادی و روند عرضه و تقاضا در بازار در سال ۲۰۲۳، همچنان بر روند قیمت این فلز در سال ۲۰۲۴ اثرگذار خواهد بود. پیش‌بینی می‌شود که قیمت این فلز در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ اندکی افزایش یابد اما با توجه به روند عرضه و تقاضا، قیمت‌های میانگین نیکل در سال ۲۰۲۴ روند نزولی به خود خواهد گرفت. به علاوه، وضعیت سولفات نیکل در اوایل سال ۲۰۲۳ به دلیل حجم تقاضای کمتر از حد انتظار بخش خودروهای الکتریکی تحت فشار قرار گرفت. این روند با بازیابی پریمیوم نیکل در سال ۲۰۲۳ دنبال شد و بر همین اساس انتظار می‌رود که پریمیوم این فلز در سال ۲۰۲۴ اندکی افزایش یابد و طی سال‌های بعدی نیز روند صعودی داشته باشد.با این تفاسیر انتظار می‌رود افزایش ظرفیت تولید نیکل، منجر به وضعیت مازاد عرضه ساختاری و کاهش متوسط قیمت نیکل در سال ۲۰۲۴ شود.

▣ افت سرمایه‌گذاری به دنبال روند کاهشی قیمت گرافیت

انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۴، بازار گرافیت همچنان وضعیت‌هایی چون مازاد عرضه، بازار بسیار رقابتی چین، افزایش حجم ذخایر انبارها در سراسر زنجیره تامین و کاهش حجم تقاضا برای این ماده اولیه حیاتی در هر دو بخش باتری‌های لیتیوم‌یونی و فولاد به دلیل کاهش نرخ رشد اقتصادی چین و کند شدن سرعت رشد اقتصاد جهانی در کنار کاهش سرعت حجم فروش جهانی خودروهای الکتریکی وجود داشته باشد.

پیش‌بینی می‌شود بازیابی قابل‌توجهی در قیمت گرافیت در سال ۲۰۲۴ رخ ندهد و انتظار می‌رود که قیمت‌های این ماده معدنی در سطح قیمت‌های ارائه شده در نیمه دوم سال ۲۰۲۳ باقی بمانند. در این وضعیت میانگین قیمت‌های سالانه در سال ۲۰۲۴، بسیار کمتر از قیمت‌های سال ۲۰۲۳ خواهد بود.

اعمال محدودیت‌های صادراتی برای گرافیت از سوی چین که در پایان سال ۲۰۲۳ اجرایی شد، ممکن است به دلیل نگرانی‌های کوتاه‌مدت روند عرضه و طولانی‌تر شدن زمان عرضه محموله‌ها، منجر به افزایش قیمت گرافیت در سال ۲۰۲۴ شود. علاوه‌براین، اجرای محدودیت‌های صادراتی با کاهش میزان تولید گرافیت در چین در ماه‌های زمستان همزمان است. با این حال، با توجه به کاهش حجم تقاضا و افزایش حجم ذخایر انبارهای گرافیت، پیش‌بینی می‌شود تاثیر محدودیت‌های وضع شده بر قیمت این ماده اولیه حیاتی محدود باشد. از سوی دیگر، رقابت در استفاده از گرافیت مصنوعی و گرافیت طبیعی در بازار طی سال ۲۰۲۴ افزایش خواهد یافت.

▣ ادامه روند نزولی و نوسانی قیمت

ابهامات زیادی در ارتباط با روند عرضه و تقاضای مواد اولیه مورد استفاده در تولید باتری در سال ۲۰۲۴ وجود دارد؛ اگرچه حجم فروش خودروهای الکتریکی در حال حاضر پایین است اما انتظار می‌رود این میزان در سال ۲۰۲۴ به طور پیوسته افزایش یابد که این مسئله خود به عاملی برای روند صعودی حجم تقاضا برای مواد اولیه حیاتی به‌کاررفته در تولید باتری تبدیل می‌شود.

روند نزولی قیمتی که برای مواد اولیه حیاتی مورد استفاده در تولید باتری در سال ۲۰۲۴ پیش‌بینی می‌شود، در درجه اول به دلیل وضعیت مازاد عرضه خواهد بود زیرا بازار همچنان به جذب و سازگاری با افزایش ظرفیت استخراج و فرآوری جدید که طی دو سال گذشته ایجاد شده است، ادامه می‌دهد.

در آغاز سال ۲۰۲۴، بخش‌های خاصی از صنعت باتری به طور فزاینده‌ای به دنبال کاهش هزینه‌ها و حرکت در جهت فرایند ادغام و اکتساب با دیگر شرکت‌ها هستند. همچنین، نوسانات قیمت به دلیل ادامه چرخه‌های ذخیره‌سازی مجدد در انبارها و فرایند انبارتکانی، وقفه‌های ایجاد شده در روند عرضه و دوره‌هایی که حجم عرضه جدید افزایش می‌یابد، ادامه خواهد داشت.

در سال ۲۰۲۴، عواملی همچون کاهش نرخ رشد بازیابی اقتصادی، تحولات ژئوپلیتیکی، تنش‌های تجاری، اختلال در مسیر حمل‌ونقل کالاها و تغییر وضعیت زنجیره‌های تامین بین‌المللی بر بازار مواد اولیه مورد استفاده در تولید باتری تاثیرگذار خواهند بود. همچنین انتظار می‌رود مسائلی مانند حجم عرضه کافی، قیمت‌های نزولی و عملکرد ضعیف در بازار، مانع از سرمایه‌گذاری در بخش مواد اولیه حیاتی به‌کاررفته در تولید باتری در سال ۲۰۲۴ شود. این موارد ممکن است منجر به کندی یا توقف توسعه پروژه‌های مربوط به مواد اولیه حیاتی باتری‌ها شود. به علاوه، این اتفاقات مانع از توسعه زنجیره‌های تامین در کشورهای غربی خواهد شد.

برمدار جهان

چهار برداشت کلیدی از وضعیت بازار فروآلیاژها در آسیا

کنفرانس موسسه «Fastmarkets» با عنوان وضعیت بازار فروآلیاژها در کشورهای آسیایی طی روزهای ۲۶ تا ۲۸ فوریه ۲۰۲۴ در هنگ کنگ برگزار شد. در این کنفرانس، آخرین تحولات و پتانسیل بازار جهانی فروآلیاژها مورد بحث و ارزیابی قرار گرفت که در ادامه به چهار برداشت مهم از این کنفرانس به صورت تفصیلی اشاره خواهد شد.وضعیت مازاد عرضه و کاهش حجم تقاضا برای فروسیلیسیوم در صنایع پایین‌دستی چین توسط حاضران در کنفرانس مذکور با میزبانی موسسه «Fastmarkets» مورد بحث و تبدل نظر قرار گرفت. گفتنی است از فروسیلیسیوم عمدتا در تولید فولاد خام و منیزیم استفاده می‌شود.یکی از حاضران در کنفرانس وضعیت بازار فروآلیاژها در کشورهای آسیایی بیان کرد: بازار فروسیلیسیوم چین در سال ۲۰۲۳، وضعیت مازاد نسبی عرضه را به ثبت رساند.طبق گزارش انجمن آهن و فولاد چین (CISA)، میزان کل تولید فولاد خام چین در سال ۲۰۲۳، حدود یک میلیارد و ۱۹ میلیون تن اعلام شد که عملا نسبت به سال ۲۰۲۲ تغییری در آن مشاهده نشد.

▣ احتمال پیشی گرفتن حجم عرضه از تقاضای فروسیلیسیوم در چین

طبق گزارش‌های دریافتی، حجم عرضه فروسیلیسیوم در چین حدود پنج میلیون و ۹۷۰ هزار تن و حجم تقاضا برای آن حدود پنج میلیون و ۶۸۷ هزار تن در سال ۲۰۲۲ اعلام شد. ارقام فوق برای حجم عرضه و تقاضای فروسیلیسیوم در سال ۲۰۲۳، به ترتیب حدود پنج میلیون و ۵۶۰ هزار تن و پنج میلیون و ۴۶۰ هزار تن ارزیابی شدند که نشان از روند کاهشی حجم عرضه و تقاضای این محصول دارد.یکی از تولیدکنندگان حاضر در کنفرانس مذکور عنوان کرد: با وجود کاهش عرضه فروسیلیسیوم در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲، حجم تقاضا برای این محصول نیز روند نزولی را به ثبت رسانده است.طبق گزارش انجمن منیزیم چین، میزان کل تولید این ماده معدنی در سال ۲۰۲۳، حدود ۷۴۰ هزار و ۷۰۰ تن گزارش شد که نسبت به میزان تولید ۸۷۶ هزار و ۹۸۹ تن ارزیابی شده در سال ۲۰۲۲، حدود ۱۸/۴ درصد کاهش داشت.به گفته یکی دیگر از شرکت‌کنندگان در کنفرانس موسسه «Fastmarkets»، میزان تولید فولاد خام در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال قبل از آن شاهد تغییرات کمتری بود اما میزان تولید منیزیم نزدیک به ۲۰ درصد کاهش یافت. بر همین مبنا، حجم تقاضا برای فروسیلیسیوم به طور طبیعی با روند نزولی همراه بوده است.

▣ نقش برجسته و نوظهور باتری‌های جریانی وانادیومی:

برخی از حاضران در کنفرانس وضعیت بازار فروآلیاژها در کشورهای آسیایی، نسبت به وضعیت بازار وانادیوم نگرانی‌های کمتری داشتند زیرا هم‌اکنون حدود چهار پنجم از میزان کل تولید این ماده معدنی در صنعت فولاد به مصرف می‌رسد.

به گفته تعدادی از حاضران، بازار نوظهور باتری‌های جریانی وانادیومی به‌کاررفته در سیستم‌های ذخیره انرژی می‌تواند به عنوان محرکی جدید در روند افزایش تقاضای مواد اولیه وانادیوم در صنایع بالادستی مطرح شود. منابع مذکور در ادامه تاکید کردند که ارائه چنین محرکی می‌تواند کاهش حجم تقاضا برای وانادیوم در بازار فولاد به دلیل عملکرد ضعیف صنعت مذکور در بخش املاک و زیرساخت چین را جبران کند.شایان ذکر است که نزدیک به ۸۰ درصد از حجم عرضه وانادیوم در فرایند تولید فولاد به مصرف می‌رسد. این در حالی است که باتری‌های جریانی وانادیومی، تنها ۵ درصد از حجم کل مصرف وانادیوم را به خود اختصاص داده‌اند.برخی شرکت‌کنندگان در کنفرانس مذکور عنوان کردند که هیچ بهبودی در روند تقاضای فولاد در صنایع پایین‌دستی مشاهده نشده است؛ چراکه صنعت املاک و مسکن و بخش زیرساخت‌ها حتی پس از ارائه بسته‌های حمایتی توسط دولت چین برای افزایش فروش مسکن در سال ۲۰۲۳ عملکرد ضعیفی داشته است. لازم به ذکر است حدود ۹ هزار و ۸۰۰ تا ۱۰ هزار تن وانادیوم پنتا اکسید برای تولید یک گیگاوات ساعت الکترولیت باتری‌های جریانی وانادیومی مورد نیاز است.

در سال ۲۰۲۲، موسسه تحقیقاتی «EV Tank» به طور مشترک با موسسه «Yiwei Institute of Economic» گزارشی رسمی در خصوص توسعه صنعت باتری‌های جریانی وانادیومی در چین منتشر کرد که در آن پیش‌بینی شده بود ظرفیت تولید باتری‌های نامبرده در سال ۲۰۲۵ ، به ۲/۳ گیگاوات و در سال ۲۰۳۰، به ۴/۵ گیگاوات خواهد رسید.

در همین راستا، پیش‌بینی شده است که تا سال ۲۰۳۰ حجم تقاضا برای وانادیوم پنتا اکسید در باتری‌های جریانی وانادیومی به حدود ۱۰۰ هزار تن حجمی معادل میزان وانادیوم مورد استفاده در تولید فولاد در سال ۲۰۲۳ خواهد رسید.به گفته منابع مذکور، از آنجایی که حجم استفاده از باتری‌های جریانی وانادیومی در سیستم‌های ذخیره‌سازی انرژی با افزایش قابل‌توجهی مواجه خواهد شد، مطمئنا حجم تقاضا برای مصرف وانادیوم افزایش خواهد یافت. با این حال، این روند چندین سال به طول خواهد انجامید.

▣ کاهش حجم عرضه فروکروم در کشورهای جهان به جز چین:

شماری از فعالان بازار در حاشیه کنفرانس مذکور به موسسه «Fastmarkets» اعلام کردند که حجم عرضه فروکروم در سال ۲۰۲۴ به دلیل افزایش حجم عرضه این ماده معدنی در چین، ممکن است با کاهش قابل‌توجهی در اکثر مراکز تولید بزرگ جهانی همچون آفریقای جنوبی، ترکیه، هند و زیمبابوه مواجه شود.یاشار اوزدیرک، مدیر اجرایی بخش فروش و بازاریابی کروم در شرکت تولیدکننده فروکروم ترکیه‌ای «Yildirim» در این کنفرانس اظهار داشت: میزان تولید جهانی فروکروم پرکربن در سال ۲۰۲۳، به ۱۵/۴۲ میلیون تن رسیده است که نسبت به میزان تولید ۱۵/۳۵ میلیون تنی گزارش شده در سال ۲۰۲۲، اندکی افزایش را نشان می‌دهد.وی افزود: میزان تولید جهانی فروکروم پرکربن در سال ۲۰۲۳، در تمام کشورهای جهان به جز چین با روند کاهشی همراه بود.یکی از تولیدکنندگان برجسته فروکروم مطرح کرد: احتمالا روند کاهش تولید فروکروم در کشورهای جهان و افزایش تولید آن در چین تا سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ ادامه خواهد داشت. این پیش‌بینی را می‌توان به تنش‌های ایجاد شده در دریای سرخ، افزایش هزینه‌های تولید و حمل‌ونقل و کاهش ظرفیت تولیدکنندگان فروکروم نسبت داد؛ همچنین انعکاس این مسئله را می‌توان در گزارش شرکت «Glencore» به عنوان تولیدکننده فروکروم در کشور آفریقای جنوبی که در آن به کاهش ظرفیت فروکروم تولیدی اشاره شده است، مشاهده کرد.

زیرمجموعه جدید توکیو استیل برای بازار اروپا

فولادساز ژاپنی، توکیو استیل برند جدید فولاد سبز خود "ENSO" را برای بازار اروپا عرضه کرده است. توکیو استیل با همکاری با تاجر فولاد بریتانیایی Stemco، قصد دارد در راستای افزایش تقاضا برای فولاد سازگار با محیط زیست در این زمینه سرمایه گذاری کند. راه اندازی برند ENSO بخشی از استراتژی آنها برای دو برابر کردن صادرات فولاد به اروپا است. علاوه بر این، این شرکت در حال توسعه محصولات فولادی با انتشار بسیار کم دی اکسید کربن است که به طور کامل با انرژی های تجدید پذیر ساخته شده و قرار است در اواخر سال ۲۰۲۴ عرضه شوند.این شرکت صادرات ورق های نورد گرم و صفحات ضخیم را به اتحادیه اروپا و بریتانیا در سال ۲۰۱۹ آغاز کرد. فشار جهانی برای بی طرفی کربن باعث افزایش تقاضا برای فولادهای تولید شده از طریق کوره قوس الکتریکی (EAF) می شود که جایگزین پایدارتری است. این روند با اختلال اخیر در زنجیره تامین فولاد اروپا به دلیل جنگ در اوکراین تشدید می شود. این شرکت با سرمایه گذاری در این تغییر، در حال حاضر بالغ بر ۴۰۰۰۰ تن محصولات فولادی در ماه صادر می کند.نام تجاری ENSO از خوشنویسی ذن الهام گرفته است که نشان دهنده دایره ای است که با یک قلم مو کشیده شده است. این مفهوم مفاهیم ابدیت، بی‌نهایت، هماهنگی و ماهیت چرخه‌ای زندگی را در بر می‌گیرد که نشان‌دهنده تعهد توکیو استیل به اقتصاد دایره‌ای از طریق محصولاتش است. لوگوی این برند، دایره ای است که از خاکستری به سبز تغییر می کند، نمادی از تکامل از فولاد کوره بلند سنتی با انتشار بالا به تولید فولاد سبز است.

▣ کاهش قابل توجه انتشار گازهای گلخانه‌ای

این برند با ارائه برنامه ای برای انتشار گازهای گلخانه ای کمتر در مقایسه با روش های سنتی کوره بلند اروپایی، تولید فولاد را متحول می کند. بر اساس استانداردهای اعلامی محصولات زیست محیطی (EPD)، ورق های نورد گرم می توانند یک سوم کاهش انتشار را به دست آورند و صفحات ضخیم می توانند به یک پنجم کاهش انتشار CO۲ در هر تن دست یابند.

▣ تاکید بر پایداری و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای

هیساتاکا ساکای، مدیر اجرایی بخش فروش خارج از کشور در Stemco، تعهد این شرکت به پایداری و کاهش CO۲ را با راه اندازی یک نام تجاری جدید به طور خاص برای بازار اروپا برجسته می کند.ساکای می گوید: «ما به طور پیوسته فولاد با انتشار کم دی اکسید کربن را به اروپا صادر کرده ایم، جایی که مشتریان برتری آن را تشخیص می دهند. این برند جدید بر تعهد ما به اقتصاد دایره ای و تلاش ها برای کاهش انتشار CO۲ تاکید بیشتری دارد.این نام تجاری دسترسی مشتریان به فولادی را تضمین می کند که از تمام مقررات واردات اتحادیه اروپا پیروی می کند و به زنجیره تامین پاک تر کمک می کند.

Stemco به پیشرفت های مداوم فناوری و به حداکثر رساندن استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر اختصاص دارد. هدف آنها کاهش مداوم انتشار CO۲ و تلاش برای تولید فولاد با انتشار CO۲ نزدیک به صفر است. این تعهد با تأکید فزاینده بر پایداری در بازار اروپا همسو است.

روزگار معدن
سه شنبه
• ۲۹ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۸ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۵

روی موج معدن

ثبت رکوردهای متنوع «کنور» در تولید، فروش و استخراج

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور توانسته است در مدت کوتاهی رکوردهای تولید، فروش و استخراج را به طور چشمگیری ارتقا دهد. صبانور با ثبت این رکوردها نشان داده است که در مسیر رشد و توسعه پایدار قرار دارد و می‌تواند به عنوان مجموعه‌ای پویا، تاثیرات مثبت خود را در توسعه معدنی و صنعتی کشور افزایش دهد.شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور با اجرای برنامه‌های مدیریتی صحیح، موفق به ثبت رکوردهای بی‌سابقه در بازه زمانی آذر ماه سال گذشته تا اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ شد که نشان‌دهنده تدابیر مدیریتی دقیق و تلاش‌های بی‌وقفه کارکنان این شرکت است.صبانور در سال ۱۴۰۲ با تدابیر مدیریتی و همت کارکنان خود موفق به ثبت رکوردهای متعددی در تولید کنسانتره شده است. این شرکت توانسته است چهار رکورد روزانه تولید کنسانتره را در تاریخ‌های دوم و چهاردهم آذر ماه و هشتم و ۹ دی ماه به ترتیب با میزان‌های ۳۳۰۲ تن، ۳۳۰۶ تن، ۳۳۱۸ تن و ۳۳۲۰ تن ثبت کند. این موفقیت‌ها باعث شد تا کل تولید سالانه کنسانتره به میزان ۱,۴۶۹,۶۰۹ تن برسد که نسبت به رکورد قبلی به طور قابل‌توجهی افزایش یافته است.در زمینه تولید سنگ‌آهن، شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور موفق شد بالاترین رکورد تولید سالانه را با میزان ۳,۵۲۴,۷۶۹ تن ثبت کند و در پایان سال این رقم را به ۳,۸۵۷,۷۵۵ تن رساند. این جهش چشمگیر نشان‌دهنده تلاش مستمر و برنامه‌ریزی دقیق این شرکت برای افزایش بهره‌وری و تولید است.در آغاز سال ۱۴۰۳ صبانور توانست با ادامه روند موفقیت‌آمیز خود رکوردهای جدیدی در تولید و فروش محصولات ثبت کند. گندله تولیدی این شرکت در فروردین ماه ۱۴۰۳ به میزان ۵۳,۶۵۳ تن رسید که این رقم نسبت به رکورد قبلی در فروردین ماه ۱۳۹۹ افزایش قابل‌توجهی داشت؛ همچنین فروش محصول کنسانتره در فروردین ماه ۱۴۰۳ با ثبت رکورد ۱۰۴,۰۴۰ تن نسبت به فروردین ماه ۱۴۰۰، رشد ۱۱.۵۷ درصدی را نشان داد.در بخش استخراج سنگ‌آهن صبانور توانست در فروردین ماه ۱۴۰۳ رکورد ماهیانه به میزان ۲۸۶,۱۲۷ تن ثبت کند که نسبت به رکورد قبلی در فروردین ماه ۱۴۰۱ به میزان ۱۸۴,۳۱۹ تن، جهشی بزرگ محسوب می‌شود. در دومین ماه از سال ۱۴۰۳، صبانور موفق شد با پشتکار کارکنان و اجرای دقیق برنامه‌های مدیریتی رکوردهای بیشتری را ثبت کند. تولید گندله در اردیبهشت ماه به ۵۶,۶۴۷ تن رسید که نسبت به اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ به میزان ۵۲,۵۲۷ تن افزایش داشته است. همچنین تولید کنسانتره در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ به ۱۴۵,۸۲۹ تن رسید که نسبت به اردیبهشت ماه ۱۴۰۰ با ۱۱۸,۳۵۲ تن رشدی ۲۳.۲۱ درصدی را نشان می‌دهد.تولید سنگ‌آهن دانه‌بندی شده نیز در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ با مقدار ۲۸۳,۳۸۳ تن رکورد قبلی به میزان ۲۳۲,۳۹۴ تن را شکست. علاوه‌براین، استخراج سنگ‌آهن نیز با ثبت رکورد ۳۹۵,۶۰۲ تن در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به رکورد ۳۷۲,۷۷۱ تن در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ افزایشی چشمگیر داشت.در بخش فروش، صبانور توانست در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ با فروش ۱۴۳,۶۷۵ تن کنسانتره رکورد ماهیانه جدیدی ثبت کند که نسبت به ماه مشابه در سال گذشته با فروش ۱۱۰,۸۸۸ تن، نزدیک به ۳۰ درصد افزایش داشته است.

سهم ۵ درصدی ایران از تولید احیای مستقیم فولاد

چین بزرگترین تولیدکننده فولاد از طریق کوره بلند در سال ۲۰۲۳ بود. سهم چینی‌ها در این حوزه به ۶۸ درصد می‌رسد ولی در روش احیای مستقیم چینی‌ها ۱۹ درصد از سطح تولیدات را دارند و سهم ایران به عنوان چهارمین تولیدکننده بزرگ دنیا برابر با ۵ درصد است.

استیل دیتا در گزارشی تولید فولاد جهان از طریق احیای مستقیم و کوره‌های بلند در سال ۲۰۲۳ را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان می‌دهد فولادسازان ایرانی در روش احیای مستقیم سهم ۵ درصدی در میان فولادسازان جهان دارند ولی در کوره‌های بلند چین با اختلاف در صدر قرار می‌گیرد.

اگرچه چینی‌ها در تلاشند تا با هدف تولید فولاد سبز سطح تولیدات کوره بلند را تا سال ۲۰۲۵ کاهش دهند ولی آنها در سال ۲۰۲۳ نزدیک به ۶۸ درصد از فولاد جهان را از طریق کوره بلند تولید کرده‌اند.

چینی‌ها با سهم ۶۸ درصدی در تولید فولاد از روش کوره بلند با اختلاف در صدر قرار می‌گیرند، ژاپن و هند هر کدام با سهم ۵ درصدی در رتبه دوم هستند و روسیه با سهم چهار درصدی سوم است. در میان بزرگترین تولیدکنندگان با کوره‌های بلند کشورهای کره‌جنوبی، آمریکا، آلمان، برزیل، تایوان، ترکیه و فرانسه نیز قرار دارند. سهم ترکیه و تایوان حدود ۱ درصد و سهم فرانسه کمتر از ۱ درصد است.

بر اساس آمار استیل دیتا در تولید فولاد با روش احیای مستقیم چین با سهم ۱۹ درصدی در صدر قرار می‌گیرد. سپس هند و آمریکا به ترتیب با سهم ۱۵ و ۱۰ درصدی در رتبه دوم و سوم هستند. ایران و روسیه هر کدام با سهم ۵ درصدی در رتبه چهارم هستند.

ترکیه، ژاپن، کره جنوبی، ایتالیا، مکزیک و اسپانیا از بزرگترین تولیدکنندگان فولاد با روش احیای مستقیم هستند ولی ۵ کشور چین، هند، آمریکا، ایران و روسیه در مجموع ۵۴ درصد از فولاد جهان از طریق احیای مستقیم را تولید می‌کنند. سهم چین در این بخش طی سال‌های گذشته افزایش یافته است و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۴ به بیش از ۲۲ درصد برسد. سطح تولیدات هند از روش احیای مستقیم نیز در حال افزایش است و به بالاتر از ۱۵ درصد می‌رسد ولی بیشترین افزایش تولید از طریق احیای مستقیم در سایر کشورها دیده می‌شود.

استیل دیتا نوشت ۲۶ درصد از فولاد از طریق احیای مستقیم را سایر کشورها تولید می‌کنند. این کشورها برنامه‌های بسیاری برای افزایش ظرفیت تولید با احیای مستقیم دارند و پیش‌بینی می‌شود در سال‌های پیش‌رو سهم بیشتری از این حوزه کسب کنند.

تضمین برق و خوراک شرکت‌های گروه

نتیجه توسعه هوشمند در «ومعادن»

گروه استان‌ها

به گفته برخی از فعالان فولادی، حدود ۲.۱ درصد تولید ناخالص داخلی در دنیا بر دوش صنعت فولاد است؛ این درحالی است که در کشور ما این رقم ۵.۵ درصد می‌باشد که نشان از نقش تعیین‌کننده این صنعت در اقتصاد کشور دارد.

ظرفیت اسمی تولید فولاد کشور در سال گذشته به ۴۵ میلیون تن رسید، درحالی‌که تولید واقعی حدود ۳۱ میلیون تن بوده است؛ با وجود ظرفیت‌های خالی واحدهای فولادسازی، در سال ۱۴۰۲ صادرات فولاد برای کشور ۷.۸ میلیارد دلار درآمد داشته است.به اذعان کارشناسان و فعالان اقتصادی، صنعت فولاد شاید تنها صنعتی باشد که سند چشم‌انداز بیست‌ساله‌ای که ترسیم شده بود را با جدیت دنبال کرد تا بتواند افق ۵۵ میلیون تنی فولاد در سال ۱۴۰۴ را محقق کند اما صنایع زیرساختی همگام با این صنعت رشد نکردند و در این مسیر همواره چالش‌هایی سرعت توسعه این صنعت را کاهش داده است. طی سال‌های گذشته، به ناچار فولادسازان خود اقدام به تامین زیرساخت‌ها کرده‌اند که به بارنشستن آن طی چندسال آینده می‌تواند بخشی از نگرانی‌های این صنعت، از جمله تامین آب و برق را کاهش دهد. بر اساس آمار گزارش‌شده، مجوز ظرفیت تولید فولاد کشور، فعال و در حال احداث، به بیش از ۱۱۰ میلیون تن رسیده که تولید این میزان فولاد به بیش از ۳۰۰ میلیون تن سنگ آهن نیاز دارد؛ درحالی که ما در سال گذشته تنها ۹۵ میلیون تن سنگ آهن استخراج کرده‌ایم. با توجه به این که ذخایر سطحی در کشور ما در حال اتمام است و چالش‌هایی نیز در زمینه تامین منابع سخت‌افزاری و ماشین‌آلات روز دنیا وجود دارد، ممکن است در سال‌های پیش رو تامین آن سخت‌تر شود و در صورتی که اقدامات اکتشافی منسجمی صورت نگیرد، منابع سنگ آهن کشور تنها ۱۷ سال آینده پاسخگوی صنعت فولاد کشور خواهد بود.

در این میان موضوعی که بسیار حائز اهمیت است، توجه به توسعه متوازن و هوشمند صنعت فولاد است؛ به این معنا که به موازات احداث واحدهای تولیدی در هر بخشی از زنجیره، ضمانت تامین زیرساخت‌ها و خوراک آن فراهم گردد. یکی از اقداماتی که با جدیت در گروه سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات پیگیری شد، برنامه‌ریزی برای توسعه متوازن زنجیره فولاد بوده است؛ به گونه‌ای که طی سال‌های گذشته اصلی‌ترین اقدامات این شرکت توسعه فعالیت‌های اکتشافی و همچنین سرمایه‌گذاری گسترده در توسعه نیروگاه‌ها و تامین برق واحدهای گروه بوده است.

پس از اقدامات اکتشافی گسترده و طی دو سال گذشته، ذخایر قطعی معادن تحت تملک شرکت صبانور، از شرکت‌های تابعه «ومعادن»، به بیش از ۲۷۰ میلیون تن رسیده است که تامین خوراک واحدهای آهن اسفنجی این مجموعه را تضمین می‌کند.در گروه «ومعادن» ظرفیت تولید ۴ میلیون تن آهن اسفنجی در دست احداث است که نیازمند حدود ۶ میلیون تن کنسانتره سنگ آهن می‌باشد. در این راستا و با توجه به منابع اکتشاف‌شده، احداث ظرفیت تولید ۵ میلیون تن کنسانتره در منطقه گلالی و شهرک در دستور کار این مجموعه قرار گرفت که مجموع ظرفیت تولید کنسانتره هلدینگ «ومعادن» را به حدود ۶.۵ میلیون تن می‌رساند و پیش‌بینی می‌شود که تا سه سال آینده، همزمان با بهره‌برداری از واحدهای آهن اسفنجی که هم‌اکنون در دست احداث هستند، تامین خوراک از این واحدهای کنسانتره نیز آغاز شود.

در زمینه تولید برق، اخیراً با افتتاح فاز دوم نیروگاه سیکل ترکیبی شهید باکری سمنان، متعلق به شرکت پویاانرژی، یکی از شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ «ومعادن»، دو خط ۱۸۳ مگاواتی به شبکه برق کشور اضافه شد. در ادامه و در فاز سوم، احداث دو واحد بخار ۱۸۰ مگاواتی با سرمایه‌گذاری ۳۱۰ میلیون یورو، در دستور کار شرکت قرار دارد و پیش‌بینی می‌شود تا دو سال آینده احداث نیروگاه به اتمام برسد. با اجرای فاز سوم این پروژه ظرفیت نهایی نیروگاه به ۱۱۰۰ مگاوات خواهد رسید که به معنای آن است که تامین برق گروه «ومعادن» نیز تضمین شده است؛ هرچند که در سال‌های گذشته نیز فعالیت نیروگاه شرکت پویاانرژی به میزان زیادی از قطعی برق شرکت‌های گروه جلوگیری کرده و تاسیس این نیروگاه در زمانی که مسئله تامین برق به بحران این صنعت تبدیل نشده بود، نشان از تصمیمات و برنامه‌ریزی هوشمندانه این شرکت دارد.

معاون امور شعب و عضو هیات عامل بانک ملی ایران:

فولاد خوزستان یکی از افتخارات کشور در ارزآوری و اقتصاد است

محسن مونسان، معاون امور شعب و عضو هیات عامل بانک ملی ایران در دیدار با امین ابراهیمی، فولاد خوزستان را، یکی از افتخارات کشور در ارزآوری و اقتصاد برشمرد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی، روز سه‌شنبه ۸ خردادماه ۱۴۰۳ گروهی ۱۵ نفره به سرپرستی حسن مونسان معاون امور شعب و عضو هیات عامل بانک ملی ایران با امین ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان دیدار نمودند.

در این دیدار، علیرضا مخبر دزفولی قائم‌مقام مدیرعامل در امور ستادی و مسئولیت‌های اجتماعی، علی‌اصغر مشهدی‌زاده معاون مالی و اقتصادی، عطا تفضلی معاون خرید، سیدرضا هاشمی‌زاده مدیر حوزه مدیرعامل، حسین شیشه‌بر مدیر امور مالی، محمد جامعی مدیر روابط عمومی و مهران عباس‌زاده مدیرعامل شرکت گروه توسعه فراگیر فولاد خوزستان نیز حضور داشتند

حسن مونسان معاون امور شعب و عضو هیات عامل بانک ملی ایران اظهار داشت: بانک ملی با وجود دولتی بودن، برای شرکت فولاد خوزستان اهمیت خاصی قائل است.

وی افزود: بانک ملی ایران با فراهم نمودن امکانات در خارج از کشور، توانایی ارائه خدمات ارزی و ریالی مطلوبی را دارد. در حوزه خدمات‌رسانی به کارکنان، بسته پیشنهادی خاصی باتوجه به مشکلات اقتصادی موجود در جامعه به همراه دارد.

محمدنور آزادی، معاون بانکداری جامع و عضو هیات عامل بانک ملی گفت: شرکت فولاد خوزستان جزو ۳۰ شرکت برتر در ارتباط با بانک ملی است. امروزه بانک ملی پذیرفته که با رویکرد گذشته نمی‌تواند در فضای رقابتی با مشتریان و ذینفعان خود ادامه دهد.

وی افزود: در حوزه خدمات رسانی به کارکنان می‌توان تسهیلاتی بر اساس درصدی از حقوق کارکنان را به وام قرض الحسنه ۴ درصد اختصاص داد و بدون نیاز به حضور در شعبه و بصورت مجازی انجام می‌شود. ضمانت تسهیلات توسط اعضای خانواده شخص نیز انجام می شود.

آزادی در ادامه بیان داشت: در این طرح، موجودی حساب کارکنان، به عنوان امتیاز استفاده می‌شود. همچنین با استفاده از کارت‌های اعتباری می‌توان تسهیلات به کارکنان اختصاص داد.

آزادی تصریح نمود: در بخش تعهدات و ضمانت‌نامه‌ها، مصوبات از زمان صدور تا پرداخت، هر چه امتیاز شرکت‌ها بالاتر رود، در سطح بخشش کارمزدها و پیش دریافت‌ها، ارایه خدمات قوی‌تر خواهد بود. امیدواریم سطح تعاملات در حوزه بورس کالا و تراست سرمایه، افزایش یابد.

وی خاطرنشان کرد: شرکت فولاد خوزستان، سالیان سال در کنار بانک ملی بوده و اکنون نوبت این بانک است که در کنار این شرکت باشد.

دانشور از مدیران بانک ملی ایران گفت: ال‌سی‌هایی که در کانتر شرکت باز می شود با یک قرارداد سه‌جانبه با بانک و طرف دیگر، اطمینان خاطری در معاملات شرکت ایجاد می‌شود.

امین ابراهیمی، مدیرعامل در این جلسه گفت: شرکت فولاد خوزستان از بانک‌ها به عنوان شریک‌های تجاری خود انتظار دارد که برای تامین سرمایه در گردش به این شرکت یاری رسانند.

ابراهیمی اظهار داشت: همان‌گونه که می‌دانید در حاشیه سود و چالش نقدینگی، سرمایه در گردش بسیار مهم می‌باشد. با توجه به سیاست‌های اتخاذ شده در داخل و حوزه صادرات، شرکت فولاد خوزستان، دچار چالش سرمایه در گردش شده است. در سال جاری بالغ بر ۱۶ همت پروژه توسعه‌ای تعریف شده است.

وی ادامه داد: با در نظر گرفتن مشکل معیشتی در جامعه، یک جامعه آماری ۷ هزار نفری بازنشستگان شرکت هستند که برای حمایت از آنان، نیاز به بسته‌های حمایتی خاصی می‌باشد. قرارداد جدید خدمات ارزی با بانک ملی در جلسه هیات‌مدیره تمدید خواهد شد. امیدواریم که با توسعه در تسهیلات حوزه صادرات، به توان رشد شرکت کمک شود.

ابراهیمی یادآور شد: ما از این بابت در حوزه ارزی در کنار بانک ملی قرار گرفتیم که بسته‌ای پیشنهادی ارائه داد که دیگر بانک‌ها قادر به ارائه آن نبودند.

وی افزود: اگر این بانک در حوزه ارائه خدمات به کارکنان بتواند به نسبت دیگر بانک‌ها، بسته پیشنهادی مناسبی ارائه نماید، در این بخش نیز می‌توان درباره تنذیل اعتبارات اسنادی، بسیاری از حجم خرید و فروش شرکت از مسیر بورس کالا انجام شود. در زمان نیاز به اعتبارات اسنادی، امیدواریم کمک خاصی به این شرکت انجام شود.

امین ابراهیمی مدیرعامل:

وظیفه شورای عالی فرهنگی، سیاست گذاری، ساماندهی، هدایت و نظارت در راستای رشد و تعالی فرهنگ سازمانی است

جلسه شورای عالی فرهنگی با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل، علیرضا مخبر دزفولی رئیس شورای عالی فرهنگی و قائم‌مقام مدیرعامل در امور ستادی و مسئولیت‌های اجتماعی و جمعی از معاونان، مدیران و اعضای این شورا روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ در سالن کنفرانس ساختمان سردار شهید حاج قاسم سلیمانی برگزار شد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی، امین ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان گفت: شورای عالی فرهنگی بیشتر باید در ایجاد فرهنگ سازمانی سیاست‌گذاری نموده و بر مبنای تولید و کار چینش شود.

وی افزود: مهم‌ترین مخاطب کار فرهنگی، کارکنان هستند. در سه سال گذشته کارهای فرهنگی بسیاری انجام شده که تاثیر آن نیز چشم‌گیر بوده است. این شورا بر اساس دستورالعمل‌های تعریف شده، وظیفه‌ی سیاست‌گذاری، ساماندهی، هدایت و نظارت در راستای رشد و تعالی فرهنگ سازمانی دارد.

ابراهیمی اظهار داشت: برنامه‌های مدون این شورا باید یک تقویم بر اساس سند بالادستی، بر مبنای کنترل هزینه‌ها انجام شود.

مدیرعامل افزود: مدیران سیاست گذار در برنامه‌های فرهنگی باید نیازهای فرهنگی را شناسایی و بر اساس آن نیازها، برنامه‌ها را مدون سازند. هدف‌گذاری برای خانواده‌ها، باید از اولویت‌ها باشد. برگزاری چهل موکب، چایخانه‌ی حرم رضوی، موکب چذابه و مراسم شب‌های قدر و تورهای گردشگری خانواده‌ها تاثیر بسزایی در ایجاد ارتباط موثر میان کارکنان و خانواده‌ها با شرکت داشته است. فرهنگ قدرشناسی باید در فولاد خوزستان نهادینه شود.

وی افزود: جامعه ما نیاز به ایجاد انگیزه و شور و شادی دارد. همانگونه که می‌دانید، برگزاری مراسمات و کاروان‌های پیاده‌روی از جمله غدیر بر مبنای شادی برگزار می‌شود، لیکن توجه به چنین مراسماتی و برگزاری پرشور آن، نیاز مبرم امروز جامعه است. سیاست‌گذاری کلان فرهنگی در این شورا و اجرای آن به‌وسیله‌ی بازوهای توانمند سازمان انجام شود.

ابراهیمی در پایان برای تمامی کارکنان شرکت، آرزوی بهروزی و موفقیت در مراحل زندگی و محیط کاری را خواستار شد.

علیرضا مخبر، دزفولی رئیس شورای عالی فرهنگی در ابتدای این جلسه با تقدیر از حمایت‌های مدیرعامل و هیات‌مدیره از فعالیت‌های مبتکرانه فرهنگی در دوره اخیر گفت: هر کشوری اگر نتواند مولفه‌های فرهنگی و تمدنی خود را تثبیت کند در معرض عقب گرد به گذشته است که رهبری معظم سال‌ها پیش از آن بعنوان «میکروب ارتجاع» یاد کردند.

وی افزود: کار فرهنگی مساوی با فعالیت‌های مذهبی نیست و تلاش این شورا باید در عرصه فرهنگ سازمانی و ترویج کدهای اخلاقی باشد که بصورت کتابچه ای منتشر شده و محمل خوبی برای تنوع بخشی به فعالیت‌های فرهنگی است.

قائم مقام مدیرعامل فرهنگ سازی برای شکرگذاری، تعلق سازمانی، وجدان کاری و نظم را جزو وظایف این شورا دانست.

وی از تمامی اعضای شورای فرهنگی و به خصوص واحد روابط عمومی و بسیج شرکت به خاطر تلاش موثر در اجرای کامل مصوبات شورای عالی فرهنگی قدردانی کرد.

مهران پاک‌بین معاون بهره‌برداری در این جلسه گفت: دامنه مسائل فرهنگی وسیع بوده و بی‌نهایت در محیط کار تاثیر دارد. کارکنانی که در محیط کار با انرژی به کار خود می‌پردازند، دارای یک عقبه‌فرهنگی عمیق هستند و این مساله برای مجموعه بسیار حائز اهمیت است.

وی افزود: برای اجرای اخلاق کاری، نظم، پذیرش، تاب‌آوری، جانشین‌پروری، فرهنگ سازمانی در جامعه و محیط کار، می‌شود از آموزه‌های دینی استفاده نمود. برای مثال با اجرای مسابقات فنی در محیط‌های صنعتی، می‌توان مباحث دینی و مذهبی را ترویج نمود.

محمد جامعی، مدیر روابط عمومی در این جلسه با شکر خداوند بابت انجام کارهای فرهنگی گفت: پس از افول کارهای فرهنگی در شرکت، در سال‌های اخیر با برگزاری برنامه‌های متنوع فرهنگی، شور و نشاط خاصی در میان خانواده‌ها بوجود آمده است.

وی با اشاره به برگزاری ۵۲ تور گردشی برای خانواده کارکنان اظهار داشت: با حضور خانواده‌های کارکنان در محیط شرکت، درک متقابل در میان آنان افزایش یافته است.

جامعی درخواست نمود: با فعال‌سازی مجدد فرهنگ سرای امور فرهنگی شرکت بتوانیم خدمات فرهنگی بسیاری به خانواده کارکنان ارائه نماییم.

حجت الاسلام موسی بهاالدینی دبیر شورای عالی فرهنگی با تبریک فرارسیدن دهه کرامت گفت: شورای عالی فرهنگی از اسفندماه ۱۴۰۰ با اهتمام مدیرعامل محترم تشکیل و به‌صورت مرتب جلسات آن برگزار شده است.

وی افزود: با رویکرد واحد روابط عمومی و استفاده از خلاقیت موجود در میان کارکنان شرکت، کارهای فرهنگی شامل: موکب‌های اربعین حسینی، خادمی چایخانه حرم امام رضا(ع) و موکب چذابه انجام شده است. بهاالدینی افزود: اثر بخشی کارهای فرهنگی، به‌مراتب بیشتر از خود کار فرهنگی اهمیت دارد. در کنار برگزاری مراسم‌ها، ایجاد فرهنگ سازمانی نیز مهم می‌باشد.

وی با تشکر از زحمات معاون منابع انسانی و امور اجتماعی و فرمانده حوزه مقاومت بسیج شهید بقایی افزود: کارهای فرهنگی انجام شده از سوی واحد روابط عمومی در سالیان اخیر، قابل تقدیر است.

گزارش خبرنگار ما حاکی است، در حاشیه این جلسه حکم عضویت در شورای عالی فرهنگی شرکت به بهرام رضائیان مدیرعامل باشگاه فولاد خوزستان اعطا شد.

وزیر نفت عنوان کرد:
هیچ میدان مشترکی بلاتکلیف نیست

جواد اوجی وزیر نفت در آئین امضای قرارداد طرح توسعه و بهره‌برداری از میدان چنگوله و بندکرخه و خرید خدمات فرآورش نفت خام با سرمایه‌گذاری ۲ میلیارد دلاری گفت: در طی این ۳ سال با کمپانی‌های بزرگ روسی ۵ میلیارد دلار عقد قرارداد کردیم.

وی ادامه داد: طی این ۳ سال بیش از ۱۵۳ پروژه بالغ بر ۳۴ میلیارد دلار به بهره‌برداری رساندیم پروژه‌های که مغفول مانده بودند مانند فاز ۱۱ پارس جنوبی.

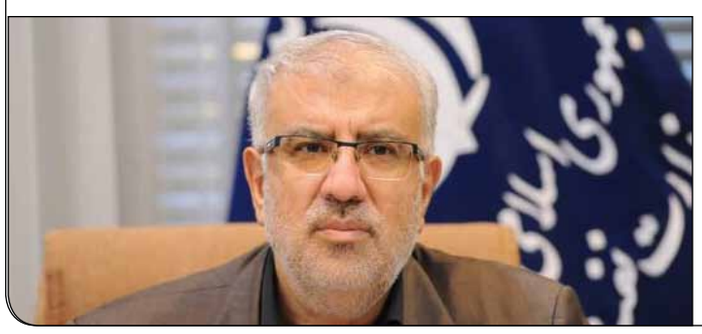
به گفته این مقام مسؤول، ثمره بهره برداری از این پروژه‌ها نمایان بود به طوری که رشد اقتصادی ۲۰ درصدی را نشان می‌دهد.

اوجی ادامه داد: افزایش تولید گاز، با وارد شدن فاز ۱۴ پارس جنوبی و نزدیک به ۳۰۰ پروژه در دستور کار قرار داشت ۱۳۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها وجود داشت که ۳۴ میلیارد دلار به بهره‌برداری رسید و سایر پروژه‌ها تا چند سال آینده به بهره‌برداری می‌رسند.

به گفته وی در بحث توسعه میادین ۲۳ میلیارد دلار قرارداد منعقد شد و استفاده از ظرفیت داخلی کمک شایانی به ما کرد.

اوجی خاطر نشان کرد: امروز با شرکت‌های داخلی ۲ میلیارد دلار قرارداد امضا می‌کنیم که علاوه بر این صدور خدمات فنی و مهندسی هم رشد خوبی داشت.وی ادامه داد: کیفی سازی فرآورده‌های نفتی از مسائل حائز اهمیت است که در تمامی شهرهای از سوخت یورو ۴ و یورو ۵ استفاده می‌شود.

وزیر نفت تاکید کرد: به جرأت می‌گوئیم هیچ‌میدان مشترک بلا تکلیفی وجود ندارد.

اهداف دیپلماسی انرژی در دولت‌های ایران

گروه انرژی

دیپلماسی انرژی ایران در تمام دولت‌ها، نقاط مثبت و منفی داشت و هر دولت نسبت به توانایی که داشت، اقداماتی را در راستای برقراری ارتباط اقتصادی با سایر کشورها انجام داد.

دوران طلایی بسیاری در بحث دیپلماسی انرژی وجود داشت که در دولت‌های بعد از آن توجه چندانی به پروژه‌ها و تعاملات نشد. در ارتباط با بحث دیپلماسی ایران در دولت‌ها و همچنین دولت آینده گفت‌وگویی با محمود خاقانی، مدیرکل پیشین امور خزر و آسیای میانه وزارت نفت داشتیم. در ادامه همراه ما باشید.

دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم را باید زیر منها دانست. البته این موضوع تنها مربوط به دولت سیزدهم نیست و موضوع از دولت دوازدهم آغاز شد. در دولت پنجم و ششم (مرحوم هاشمی رفسنجانی) به‌طورکل دیپلماسی انرژی و روابط با کشورهای آسیای مرکزی مانند قفقاز و حوزه دریای خزر اهمیت ویژه‌ای پیدا کرد که این موضوع بعد از فروپاشی شوروی سابق در سال ۱۹۹۱ میلادی بود. شخصی به نام حسین کاظم‌پوراردبیلی که دیپلمات برجسته‌ای بود و در وزارت خارجه فعالیت می‌کرد، بعد از دولت رفسنجانی در وزارت نفت فعالیت خود را در دوره زنگنه آغاز و دیپلماسی انرژی را تعریف کرد. کشورهای حوزه خزر جز روسیه، در این دوران توسط حسین کاظم‌پور اردبیلی عضو سازمان همکاری اقتصادی اکو شدند.

سازمان اکو تنها سازمان بین‌المللی است که مقر آن در ایران است و در حال‌حاضر فعالیت چندانی در مقایسه با مقرهای خارج از ایران ندارد. مذاکرات بسیاری در دریای خزر انجام گرفت و تلاش کردیم تا بتوانیم عضو یک کنسرسیوم نفتی مهم شویم. بنده در آن زمان مذاکرات بسیاری انجام دادم و شرکت‌های نماینده درخواست داشتند تا نام این شرکت را تغییر دهند. این کنسرسیوم بعد از کودتای ۲۸مرداد در ایران فعال شد. مشابه این کنسرسیوم‌ها در جمهوری‌آذربایجان و در شرق دریای مدیترانه فعال است و جنگ نوار غزه بیشتر به‌دلیل تسلط بر منابع نفت و گاز است که دریای مدیترانه را درگیر آشوب کرده است. مصر و کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس و حتی چین و روسیه هم با آنها شریک هستند. این کشورها در جاهایی که از نظر انرژی به‌نفع‌شان باشد، با هم شریک هستند. چین در خاورمیانه نقش بسیار مهمی دارد و می‌تواند جلوی بحران را بگیرد، البته پشت‌پرده با امریکا شریک است تا نرخ نفت را کنترل کنند.

◉ در دولت‌های بعد این دیپلماسی انرژی چگونه رقم خورد؟

خاقانی به صمت گفت: دیپلماسی انرژی که در دولت آقای رفسنجانی تعریف شد، در دولت هفتم و هشتم به اوج خود رسید و ما مطالعات بسیاری را درباره شرکت‌های تولیدکننده نفت انجام دادیم. خط لوله‌ای در آن زمان از میدان کشگان که در شمال دریای خزر وجود دارد که بزرگ‌ترین میدان کشف شده بود، کشیده شد که گاز ایران را به قزاقستان و ترکمنستان از طریق عمان و خلیج می‌رساند. مطالعات بسیاری انجام شد و برای شرکت‌های غربی هزینه‌های بالایی داشت و این همکاری با مشارکت شرکت ملی و مهندسی ساختمان نفت ایران انجام شد. خط لوله‌ای دیگری برای گاز در نظر گرفته شد که بتوانیم از ترکمنستان به ایران گاز وارد کنیم. خط دیگری نیز به مناطق مرزی کشیده شد. روسیه در بسیاری از مقاطع چوب لای چرخ این مراودات گذاشت که منجر شد تا ترکمنستان گاز خود را در زمستان قطع کند.

چین وارد رقابت با ایران شد و حدود ۱۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کرد تا بتواند گاز ترکمنستان را به‌سمت خود هدایت کند تا ایران بی‌نصیب بماند. روسیه هم تمایل چندانی نداشت که ایران محور انرژی در منطقه باشد. از سوی دیگر، بانک توسعه اسلامی با حمایت امریکا و عربستان، خط لوله‌ای جدید را تعریف کردند که برای ترکمنستان، افغانستان و پاکستان بود که به هند می‌رفت و مذاکرات بسیاری با افغانستان انجام گرفت و طالبان نیز از آن حمایت کرده و می‌کند. چین به‌طورمجدد سرمایه‌گذاری خود را در ترکمنستان و تولید گاز آغاز و حدود ۳۰ میلیارد دلار هزینه کرده تا بتواند بازار انرژی منطقه را در دستان خود داشته باشد.

در دیپلماسی انرژی ایران در حال رقابت با طرح‌های بین‌المللی بودیم و خط نکا به ری را تعریف کردیم و در مرحله اول توانستیم روزانه تا ۵۰۰ هزار بشکه نفت خام را استخراج و در پالایشگاه‌های ایران آن را پالایش کنیم. این واردات نفت ما به روزانه به ۳۰۰ هزار بشکه در روز رسیده بود که به‌عنوان معاوضه یا سوآپ شهرت پیدا کرده بود. گاز هم به نیروگاه نکا بردیم تا سوخت مایع به این نیروگاه داده نشود و در نتیجه توانستیم خط لوله را امتداد دهیم تا بخش‌های شمال‌شرقی را تامین کنیم. از طرف دیگر برای گاز جنوب برنامه داشتیم و گاز جنوب را در طرح‌های تبدیل گاز طبیعی به گاز مایع وارد کردیم که در اصطلاح (ال ان جی) نام دارد. در همین حال، یک بورس بین‌المللی نفت خام در جزیره کیش تعریف شد که مورد مطالعات و افتتاح قرار گرفت. هدف افتتاح این بورس بین‌المللی این بود که فرآورده‌های نفتی در بورس و با ریال معامله شوند.

نفت خام سبک ایران در خلیج‌فارس می‌توانست در خلیج‌فارس بسیار شاخص باشد و نفت خام حوزه دریای خزر و آسیای مرکزی با نفت خلیج‌فارس برای قیمت‌گذاری مقایسه می‌شد. تمام این برنامه‌ها در دولت نهم مافیا داشت و این مافیا تمایل نداشت که اقتصاد ایران از وابستگی به دلار و درآمدهای نفتی جدا شود، بنابراین جلوی تمام این فعالیت‌ها گرفته شد و در بهمن ۱۳۸۴ معاون حقوقی رئیس دولت نهم، جلوی اجرای قرارداد کرسنت را گرفت. در قرارداد کرسنت، دیپلماسی انرژی اهدافی را دنبال می‌کرد که مهم‌ترین آن جمع‌آوری گازهای مشعل بود که امارات در آن سرمایه‌گذاری می‌کرد. در آذر ۱۴۰۲ بود که معاون حقوقی ریاست‌جمهوری اعلام کرد که کرسنت قصد دریافت جریمه از ایران را دارد و ما این مبلغ را صفر کردیم، اما چنین موضوعی حقیقت نداشت.

◉ بعد از دوره نهم وضعیت انرژی چگونه بود؟

این کارشناس انرژی تصریح کرد: مشکلات کشور ما از دولت نهم آغاز شد. قبل از آن شاهد رشد اقتصادی و ذخیره ارزی مثبت بودیم، اما دولت نهم نتوانست کاری کند. جز میدان نفتی دارخوین که اجرای آن در سال ۱۳۸۲ شروع شده و بخشی از میدان هنگام که در سال‌های اخیر به‌بهره‌برداری رسیده است، هیچ‌یک از میادین پرشمار نفتی و از جمله میادین مشترک که طرح‌های توسعه آنها واگذار شده، به‌اتمام نرسیده و منجر به تولید نشده است.در این میان بی‌توجهی به توسعه لایه نفتی میدان گازی پارس‌جنوبی بیش از دیگر موارد به‌چشم می‌خورد. این در حالی است که قطر از این میدان مشترک روزانه ۴۵۰هزار بشکه نفت برداشت می‌کند. حاصل این کار اتلاف منابع به‌دلیل گستردگی پروژه‌ها و عدم‌موفقیت در دستیابی به هدف افزایش ظرفیت از ۴ میلیون و ۱۵هزار بشکه در روز در سال ۱۳۸۴ به ۵ میلیون بشکه در سال ۹۱ بوده است. دولت به‌جای آنکه درآمدهای نفتی را در طرح‌های زیرساختی هزینه کند، اقدامات دیگری را انجام می‌دهد.

ایران در راستای دیپلماسی انرژی، گاز را به ارمنستان صادر و در ازای آن برق گرفت. همچنین گاز جمهوری آذربایجان را وارد کرده و به نخجوان ارسال کردیم. در دولت‌های نهم و دهم این اقدامات فراموش شد و اسرائیل و ترکیه توانستند برنامه‌های خود را اجرایی کنند و اتفاقات قره‌باغ رخ داد که در مرزهای ما نگرانی به‌وجود آمده است. در حال حاضر در جمهوری آذربایجان، اسرائیل و انگلیس بیشترین نفوذ را دارند.

این کارشناس انرژی با اشاره به اینکه در دولت احمدی نژاد قرار بر آن بود که پروژه پارس جنوبی تکمیل شود اما این اتفاق محقق نشد در این زمینه توضیح داد: در دولت احمدی نژاد ۳۵ میلیارد دلار برای تکمیل پارس جنوبی در ۳۵ ماه نقدا پرداخت شد. اما پس از این مدت کسی نپرسید چرا این فازها تکمیل نشده و ۳۵ میلیارد دلار در کجا سرمایه‌گذاری و هزینه شد. نه تنها این موضوع مورد پرسش قرار نگرفت بلکه ما به تولید هم نرسیدیم.

◉ وضعیت در دولت یازدهم چطور بود؟

وی افزود: در دولت یازدهم، آقای میرکاظمی که وزیر نفت، تمام معادلات و اقدامات گذشته در راستای دیپلماسی انرژی را برهم زد و اعلام شد که سوآپ تعطیل است. ایران چند میلیون دلار خسارت داد تا بتواند این قراردادها را به‌صورت یک‌طرفه فسخ کند. این موضوع به‌نفع خط لوله باکو، تفلیس و بندر جیحان در شرق مدیترانه شد.

مسائل مربوط به قره‌باغ و سایر موضوعات دیگر برهم خورد، اما بورس بین‌المللی نفت خام که در جزیره کیش در دولت هشتم آماده‌سازی شده بود، میوه آن در دولت نهم رسید و بورس افتتاح شد، اما دست‌های پشت‌پرده این موضوع را تعطیل و بورس انرژی را راه‌اندازی کرد که بتوانند نفت خام را معامله کنند و تمام اهداف بورس بین‌المللی روی هوا رفت. این نکته را هم باید عرض کنم که اعتقاد دارم شهید رئیسی احتمالا به نقطه‌ای رسیده بود که برای سال‌های پایانی دولت سیزدهم، کابینه خودر ا تغییر دهد و وزرای جدید را به مجلس معرفی کند. برجام را باید دربرگیرنده نوعی دیپلماسی انرژی دانست. انرژی هسته‌ای به‌تنهایی نوعی دیپلماسی است و ما الان دیپلماسی نفت و گاز را رها کرده و برای انرژی هسته‌ای تمام توان خود را گذاشته‌ایم.

در صادرات گاز، جایگزین شدن ایران جوک است

خاقانی تاکید کرد: در دولت یازدهم و دوازدهم زمانی که برجام به امضا رسید، قراردادهای جدیدی را تعریف کردند؛ توتال با سینوپک چین در فاز ۱۱ که یکی از فازهای خیلی مشکل از نظر نیاز به تکنولوژی است؛ آمدند و مشارکت کردند، اما زمانی که ترامپ از برجام خارج شد، فاز ۱۱ از توتال بیرون رفت و اوپک چین هم از سرمایه‌گذاری منصرف شد.

وی تاکید کرد: اگر کشور ما بخواهد برای اروپا امیدی درکوتاه‌مدت باشد، به‌مثابه جوک است، زیرا درحال‌حاضر تولید و مصرف ما در کشور به یک میزان است و در صورت رفع کسری گاز و تامین داخلی آن دست کم به ۸۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری برای تولید گاز نیاز است.

بنابراین ایران گازی برای صادرات ندارد و در شرایط فعلی نمی تواند روزنه امیدی برای اروپاییان باشد. اما شاید این سوال وجود داشته باشد که چرا اروپا به دنبال به ثمررسیدن برجام است و پیشنهادهای جدیدی را ارائه کرده است؟ در شرایط فعلی اروپا به ازای هر مترمکعب گازی که مصرف می‌کند ، مبالغ هنگفتی می‌پردازد.

◉ کشورهای تولیدکننده عمده گاز طبیعی

خاقانی بیان کرد: در گذشته نفت خام و فرآورده‌های آن بر قیمت گاز طبیعی تاثیرگذار بودند، در حالی که اکنون عکس این موضوع در حال رخ دادن است. متاسفانه کشور ما از فناوری‌های جدید بهره مند نیست، به‌همین دلیل هزینه تولید نفت خام نیز به‌همین میزان بالا می‌رود. ضمن آنکه ما در دسته کشورهای تولید کننده عمده گاز قرار نداریم و کشورهایی که تولید کننده عمده گاز نیستند و صادرات به سایر کشورها ندارند، نمی‌توانند توفیقی در فروش نفت نیز داشته باشند.

وی در پایان خاطرنشان کرد: ایران ظرفیتی بیش از ۳میلیون و۸۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز را دارد که این عدد به‌راحتی می‌تواند به ۵ میلیون بشکه نفت در روز نیز برسد. در شرایط فعلی کشور ظرفیت تولید ۴،۵میلیون بشکه نفت در روز را دارد. اما باید به این نکته هم توجه داشت که مصرف داخلی، هم در عرصه گاز و هم بنزین روبه فزونی است.

کارنامه تولیدی شرکت‌های الفینی

گروه محصولات الفینی یکی از مهم‌ترین گروه‌های پتروشیمی است که فرآیندهای متنوعی برای تولید آن در جهان وجود دارد و از همین رو فناوری‌های زیادی برای تولید آنها به وجود آمده است. الفین‌های سبک بیشترین سهم را از تولیدات مواد پایه پتروشیمی در دنیا به خود اختصاص داده‌اند و به دلیل کاربرد بسیار متنوع محصولات آن در زندگی روزمره، تقاضای این دسته از محصولات در دنیا همواره رو به افزایش است. تمامی محصولات پتروشیمی از پایه ۷ ماده اصلی تولید می‌شوند؛ این هفت محصول پایه شامل اتیلن، پروپیلن، متانول، زایلن، بنزن، تولوئن و بوتادین می‌شوند و از هفت محصول پایه اصلی پتروشیمی، سه محصول یعنی پروپیلن، اتیلن و بوتادین جزو محصولات الفینی هستند که مجموعا سهم بالایی از محصولات پایه تولیدی در دنیا را شامل می‌شوند. تمامی محصولات پلاستیکی مورد استفاده شامل لوله‌های آب، انواع پلیمر برای مصارف پزشکی، انواع محصولات مورد استفاده بسته‌بندی، قطعات لازم در خودروسازی و بسیاری از اشیایی که ما به اسم پلاستیک آنها را می‌شناسیم بر پایه اتیلن و پلی‌اتیلن‌ها که همه آنها الفینی هستند.شرکت‌های الفینی ایران بر اساس خوراک به دو دسته پتروشیمی با خوراک مایع و پتروشیمی با خوراک گاز اتان تقسیم‌بندی می‌شوند. شرکت‌های پلیمر آریا ساسول، پتروشیمی مارون شرکت‌های با خوراک گاز اتان و شرکت پتروشیمی شازند با خوراک مایع است. شرکت‌های پتروشیمی جم (جم) و پتروشیمی امیرکبیر خوراک ترکیبی (مایع و گاز) استفاده می‌کنند.مارون: شرکت پتروشیمی مارون در منطقه ماهشهر واقع است و خوراک اتان خود را از مناطق نفت‌خیز تامین و بازیابی می‌کند. این شرکت پس از تبدیل اتان به اتیلن و پروپیلن، بخش عظیم آن را به پلی‌اتیلن سنگین، پلی‌پروپیلن و اتیلن گلایکول‌ها تبدیل می‌کند. بخشی از اتیلن را به پتروشیمی لاله می‌فروشد که خود مالک ۶۴درصد آن است.

پتروشیمی مارون با وجود ۷۴ روز توقف تولید به دلیل تعمیرات اساسی و همچنین حادثه آتش سوزی در واحد الفین در ۱۲ ماهه اول سال ۱۴۰۲ به میزان ۳.۹ میلیون تن انواع محصولات تولید کرده است. فروش این شرکت در سال مالی ۱۴۰۲ به میزان ۳۶.۸هزار میلیارد تومان بوده است.جمع‌آوری گازهای مشعل مناطق نفت‌خیزجنوب و خالص‌سازی اتیلن اکساید از پروژه‌های مهم این شرکت محسوب می‌شود.پروژه خالص‌سازی اتیلن اکساید در راستای اجتناب از خام‌فروشی محصول MEG و ارزش افزوده محصول تولیدی در حال اجرا است. واحد EG/EO پتروشیمی مارون با لایسنس شرکت Shell هلند مطابق طراحی ۴۴۳هزار تن در سال اتیلن گلایکول‌ها را تولید می‌کند. در طراحی پایه امکان تولید ۳۶هزار تن در سال اتیلن اکساید دیده شده بود. با توجه به روند قیمت‌های جهانی گلایکول، نیاز بازار و لزوم گسترش سبد تولید محصولات، پروژه خالص‌سازی اتیلن اکساید در دستور کار قرار گرفت. احداث واحد خالص‌سازی اتیلن اکساید با ظرفیت ۴۵هزار تن در مراحل پایانی خود است.این طرح در حال حاضر پیشرفت ۹۹ درصدی داشته است.

شازند: شرکت پتروشیمی شازند در جوار پالایش نفت امام خمینی اراک قرار گرفته است اما خوراک خود را از پالایشگاه‌های دیگر از جمله اصفهان و ستاره خلیج‌فارس تامین می‌کند. خوراک این شرکت نفتاست. نفتا در این شرکت در واحد کراکینگ به اتیلن و پروپیلن و سایر محصولات تبدیل شده و پس از آن محصولاتی مانند پلی‌اتیلن سنگین و پلی‌پروپیلن و اتیلن گلایکول‌ها و سایر مشتقات تولید می‌شود. به دلیل تنوع محصولات و تولید طیف گسترده‌ای از محصولات، نرخ‌های فروش این شرکت معمولا بیشتر از سایر شرکت‌های مشابه است.حجم فروش این شرکت در پایان سال گذشته به میزان ۱.۹۱ میلیون تن انواع محصولات و درآمد آن ۲۹.۸هزار میلیارد تومان بوده است. این در حالی است که حجم فروش شرکت در سال مالی ۱۴۰۱ به میزان ۱.۸۴ میلیون تن و رقم فروش آن ۲۳.۲هزار میلیارد تومان بود.جم: شرکت پتروشیمی جم در منطقه عسلویه واقع است و خوراک اتان و میعانات (عمدتا برش سبک) از پتروشیمی پارس و پتروشیمی نوری دریافت می‌کند. شرکت پس از تبدیل اتان و میعانات به اتیلن و پروپیلن، بخش اعظم اتیلن را به انواع پلی‌اتیلن تبدیل و پروپیلن خود را به پلی‌پروپیلن جم می‌فروشد. این شرکت همچنین محصولات جانبی چون بوتادین و بنزین پرولیز تولید می‌کند.

این شرکت در پایان سال مالی گذشته ۲.۴ میلیون انواع محصولات تولید کرده و رقم فروش آن ۴۱.۴هزار میلیارد تومان بوده است. این رقم در سال قبل از آن ۴۰هزار میلیارد تومان بوده است.

امیرکبیر: پتروشیمی امیرکبیر در منطقه ماهشهر واقع است. خوراک قابل دریافت این شرکت اتان و میعانات است که به دلیل کمبود اتان در منطقه، عمده خوراک بر مایع متمرکز شده است. با این حال با راه‌اندازی بیدبلند ۲ تامین خوراک اتان این شرکت تسهیل شده است. این شرکت خوراک دریافتی را به اتیلن و پروپیلن تبدیل و پروپیلن را به شرکت دیگری می‌فروشد و به این جهت بخش عمده‌ای از ارزش افزوده عاید شرکت نمی‌شود. محصولات تولیدی شرکت متمرکز بر انواع پلی‌اتیلن است. علاوه بر این برخی محصولات جانبی در این شرکت تولید می‌شود که بیشتر زیان ده هستند. باید متذکر شد، این شرکت بر اساس امکان دسترسی به نوع خوراک اقدام به تولید محصول می‌کند و در این راستا دستیابی به خوراک گازی، میزان تولید محصولات جانبی را کاهش و استفاده از خوراک مایع این میزان را افزایش خواهد داد.

زمانی می‌توان از زیان ده بودن محصولات جانبی تولید شده پیشگیری کرد که چرخه تولید تا آخرین محصول نهایی پایین‌دستی ادامه یابد که چنین امری با توجه به حوزه فعالیت شرکت امکان‌پذیر نیست. براین اساس محصولات جانبی شامل بنزین پرولیز، بوتادین، سوخت کوره و پروپیلن که جزو محصولات زنجیره تولید شرکت بوده (محصول نهایی صنعت پتروشیمی نیستند) و شرکت ناگزیر به تولید و فروش آنهاست، طی سال گذشته منجر به زیان ناخالص شده‌اند که عمده دلایل آن استفاده از خوراک مایع با بهای تمام شده بالا و فروش محصولات با نرخ کمتر از بهای تمام شده بوده است.

علاوه بر این حجم فروش این شرکت در پایان سال ۱۴۰۲ به میزان ۹۳۶هزار تن بوده که نسبت به رقم یک میلیون و ۵۲ هزارتن سال قبل آن کاهش داشته است. از همین رو مبلغ فروش شرکت در پایان سال گذشته ۲۹.۸هزار میلیارد تومان بوده که نشان‌دهنده رشد اندکی نسبت به سال قبل‌تر آن (۲۸.۴هزار میلیارد تومان) است. همین میزان افزایش درآمد عملیاتی نسبت به سال قبل هم عمدتا ناشی از افزایش نرخ‌های فروش به دلیل افزایش نرخ جهانی محصولات، افزایش نرخ تسعیر ارز و مقدار فروش داخلی نسبت به سال قبل بوده است.

موج انرژی

چندین راهکار برای برچیده شدن بساط خام‌فروشی

هرچند طی سال‌های اخیر مقابله با خام‌فروشی جزو اولویت‌ها بوده اما همچنان در کشور وجود دارد و لازم است کاهش خام‌فروشی در صنعت نفت با تمهیدات لازم و برنامه‌ریزی اتفاق بیفتد.

طبق گفته کارشناسان، توجه به تکمیل زنجیره ارزش، توسعه پالایشگاه‌ها و استفاده از ظرفیت نخبگان و نیروی انسانی می‌تواند در این حوزه اثرگذار باشد.

در شرایط فعلی جلوگیری از خام فروشی و رفتن به سمت تولید محصولات با ارزش افزوده در حوزه نفت و میعانات گازی باید به عنوان اولویت اصلی حوزه انرژی قرار بگیرد چرا که هر چقدر بتوانیم محصولات نفتی با ارزش را به جای مواد خام تولید کنیم، دارای ارزش افزوده بوده و قطعا منافع بیشتری را بدست می‌آوریم.

برخی کارشناسان بر این باورند که عدم گذر از خام‌فروشی معایبی را به دنبال دارد که بعضا تاکنون گریبان‌گیر کشور بوده است؛ درآمد متکی به نفت خام، فرصت و فکر کردن به دیگر حوزه‌ها را محدود می‌کند و نیاز به استفاده از ظرفیت‌های دیگر دیده نمی‌شود.

هرچند خام فروشی در وهله اول به صرفه به نظر می‌رسد اما نه زمانی که مجبور باشیم فرآورده‌های نفت را با ده‌ها برابر قیمت نفت وارد کنیم.

همچنین متکی بودن به نفت خام، فرار مغزها و ناکامی افراد نخبه در کشور را نیز به همراه دارد.

خام فروشی نه تنها انگیزه افراد مستعد را کم می‌کند که فرصت‌های شغلی را هم در کشور کاهش می‌دهد، علاوه بر این فروش نفت خام، فساد و رانت خواری‌های بزرگ را در پی دارد و کشور در برابر افزایش یا کاهش قیمت نفت دچار آسیب می‌شود. از سوی دیگر خام فروشی وابستگی کشور به واردات فراورده‌های نفتی برای خوراک کارخانجات را افزایش می‌دهد و سود حاصل از صادرات را به حداقل ممکن می‌رساند.

بر این اساس تحلیلگران عقیده دارند که باتوجه به اینکه در اسناد بالادستی و سیاست‌های کلان نظام و کشور نیز بارها بر لزوم عبور از خام فروشی و روی آوردن به اولویت‌های جدید در حوزه صنعت تاکید شده، لازم است تا برنامه‌ریزی و تدبیر برای خروج از خام‌فروشی اتخاذ شود.

در این باره امین کاوه - کارشناس حوزه انرژی به ایسنا گفت: تکمیل و تقویت زنجیره تامین صنایع پایین دستی موضوعی است که می‌تواند در کاهش خام‌فروشی نقش به‌سزایی داشته باشد، باید شرایطی فراهم شود تا افزایش سود صنایع پتروشیمی تابعی از تقویت زنجیره ارزش و تولید و بسط این منظومه تلقی شود. در این صورت می‌توان به جای خام‌فروشی، روی اولویت‌های آینده نگرانه و پایدارتر متمرکز شد.

وی با تاکید بر اینکه باید روی تکمیل و تقویت زنجیره تامین صنایع پایین دستی متمرکز شویم، اظهار کرد: در صورتی که مواد اولیه مورد نیاز صنایع پایین دستی را تکمیل کنیم، اثار آن را روی زنجیره تولید و ارزش مشاهده خواهیم کرد.

این کارشناس حوزه انرژی با تاکید بر اینکه رسیدن به این نقطه، مستلزم ترسیم یک نقشه راه عملیاتی و سیستماتیک خواهد بود، گفت: قطعا ظرفیت و زمینه لازم برای جا به جایی اولویت خام‌فروشی در صنایع پتروشیمی در کشور وجود دارد، اما عملیاتی‌سازی آن عزمی جمعی و جدی می‌طلبد. به عبارت بهتر نقشه کلان گذار از خام فروشی و ارکان اصلی آن مشخص است و اکنون باید به فکر عملیاتی‌سازی این نقشه راه در مقیاسی وسیع‌تر بود.

کاوه با اشاره بر ضرورت عبور از خام‌فروشی و افزایش تولید محصولات پتروشیمی، گفت: تقویت و توسعه پتروشیمی‌ها و ایجاد پتروپالایشگاه‌ها ضرورتی غیرقابل انکار است.

ایجاد تنوع در تولید محصولات پتروشیمی، علاوه بر ارزآوری، صادرات و ایجاد ارزش‌افزوده، اشتغال‌زایی بسیار بالایی به‌دنبال دارد.

این کارشناس حوزه انرژی با بیان اینکه در شرایط کنونی یکی از راهکارهایی که همواره برای خروج از اقتصاد تک‌محصولی ارائه می‌شود، ساخت پتروپالایشگاه و تبدیل نفت به فرآورده‌های متعدد است.

این راهبرد علاوه بر اینکه می‌تواند نقش زیادی در عبور از خام‌فروشی داشته باشد، قطع وابستگی و خنثی‌سازی تحریم‌ها را نیز به‌همراه دارد.

کاوه با بیان اینکه با ایجاد پالایشگاه و پتروپالایشگاه و تکمیل این زنجیره، می‌توان نفت خام را به فرآورده‌های نفتی مانند بنزین و مشتقات نفتی تبدیل و از آن برای مصارف داخلی یا صادرات استفاده کرد، گفت: یکی دیگر از راه‌هایی که می‌توانیم در جلوگیری از خام فروشی از آن بهره ببریم، استفاده از ظرفیت خالی پالایشگاه‌های فراسرزمینی است.

وی با بیان اینکه توسعه پتروپالایشگاه‌ها باید به‌عنوان سیاستی راهبردی از سوی همه دولت‌ها اجرایی شود، اضافه کرد: ساخت و راه‌اندازی پالایشگاه‌ها در مقیاس کوچک، افزون بر مزیت‌هایی نظیر تولید فرآورده، تسریع در انتقال و توزیع فرآورده‌های مختلف نفتی به نقاط دورافتاده و سخت‌گذر، سبب تسهیل ورود بخش خصوصی به صنعت پالایش می‌شود.

این کارشناس حوزه انرژی با اشاره به نقش شرکت‌های دانش بنیان در جهت تکمیل زنجیره ارزش، تصریح کرد: ایران پتانسیل بالایی در حوزه ظرفیت نیروی انسانی دارد لذا می‌توان با استفاده از فناوری‌های نوین از خام فروشی جلوگیری و زنجیره ارزش هر صنعت را تکمیل کرد. این تکمیل و توسعه زنجیره نیز می‌تواند اقتصاد کشور را پویا کند و ثروت ملی و تولیدات را افزایش و واردات را کاهش دهد.

کاوه با تاکید بر اینکه بحث خام فروشی یکی از مشکلات جدی است و اگر بتوانیم با سرمایه‌گذاری‌های لازم این محصولات خام را تبدیل به محصولات با ارزش کنیم، خلق ثروت ایجاد می شود، اظهار کرد: جلوگیری از خام فروشی و تبدیل مواد خام به محصولات با ارزش نفتی می‌تواند یکی از اولویت‌های جدی در راستای منافع ملی باشد.

وی با بیان اینکه جلوگیری از خام‌فروشی تنها مربوط به نفت خام نمی‌شود بله صنعت پتروشیمی و گاز را نیز در بر می‌گیرد افزود: با تبدیل گاز به برق و تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی می‌توانیم شاهد اتفاقات خوبی در حوزه صادرات و افزایش ارزآوری برای کشور باشیم.

وی همچنین تصریح کرد: باید به سمت ایجاد ارزش افزوده پیش برویم، موضوعی که در اسناد چند سال اخیر نیز به‌طور ویژه مورد توجه قرار گرفته و بر جلوگیری از خام فروشی تاکید شده است.

روزگار معدن

سه شنبه
۲۹ خرداد ۱۴۰۳
۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵
۱۸ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۲۵

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

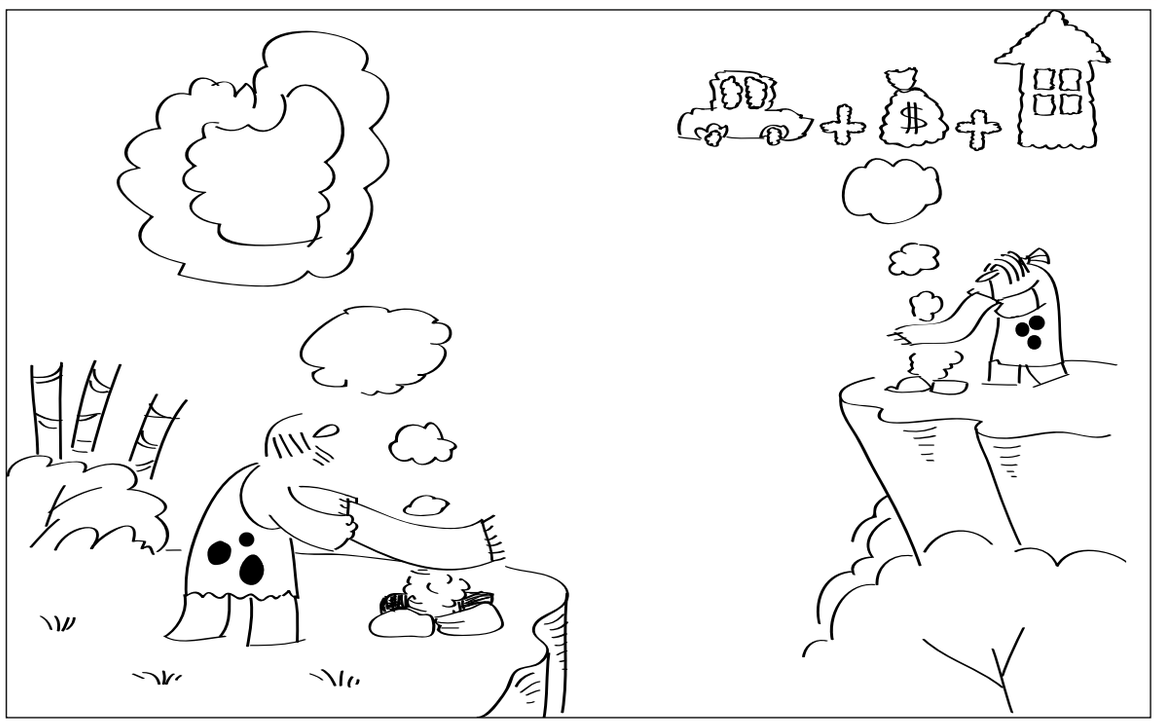
تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: صمیم

E-mail:info@madandaily.com
https://t.me/rozegarmadan
www.twitter.com/Madandaily
www.instagram.com/Madandaily
www.rouzegaremadan.ir

عرضه ۳۹۲ هزار تن ورق گرم و شمش بلوم در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران در روز یکشنبه ۲۷ خرداد ماه میزبان عرضه ۷۷۶ هزار و ۷۷۶ تن انواع کالا و محصول بودند. ورق گرم و شمش بلوم بیشترین عرضه ها را به خود اختصاص دادند.در تالار محصولات صنعتی و معدنی ۲۴۰ هزار و ۲۰ تن ورق گرم، ۱۴۹ هزار و ۶۷۵ تن شمش بلوم، ۴۵ هزار تن آهن اسفنجی بریکت، ۵ هزار و ۷۵۰ تن شمش روی، ۵ هزار تن مس کم عیار، ۵ هزار تن میلگرد آلیاژی، ۴ هزار تن ورق سرد، یک هزار و ۸۵۰ تن شمش روی، ۷۰۰ تن ورق گالوانیزه، یک هزار تن اکسید آلومینیوم، یک هزار تن هیدروکسید آلومینیوم و ۲۰۰ تن شمش چدن عرضه شد.تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی نیز عرضه ۲۴ هزار و ۳۳۹ تن مواد پلیمری و شیمیایی را تجربه کرد. همچنین ۲۰۲ هزار و ۸۰ تن سیمان در تالار سیمان عرضه شد.تالار حراج باز میزبان عرضه ۳۰ هزار تن تختال، ۱۰ هزار تن وکیوم باتوم، ۳ هزار و ۶۶۰ تن مس کاتد، ۳ هزار تن سولفات سدیم، ۲۰۰ تن سولفور مولیبدن و ۱۲ تن کنسانتره فلزات گرانبها بود. تالار صادراتی نیز شاهد عرض ۱۰ ۲۷ هزار و ۶۴۰ تن قیر و ۱۰ هزار تن گوگرد گرانوله بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بورس در مه انتخابات

گروه بورس: عاطفه چوپان بازارسرمایه در آخرین هفته خرداد و بهار تا حد زیادی از موضوعاتی همچون نرخ دلار نیما، نرخ بهره، اخبار مربوط به خودرویی‌ها و پالایشی‌ها فاصله گرفته و تاکیدش تنها بر انتخابات ریاست‌جمهوری است. در حال حاضر بورس تهران دستاورد خاصی برای سرمایه‌گذاران ندارد و فقط منتظر یک تحول و شوک بزرگ برای نجات از این شرایط است که البته هر شوکی تا انتخابات ناممکن است و تنها شاید نرخ دلار نیما و بهره بتواند این روند را اندکی تغییر دهد. دیروز بازار سهام یکی از روزهای تلخ خود را پشت سر گذاشت و سمت تقاضا خالی بود و انگیزه‌ای برای رقابت بین خریداران وجود نداشت و البته تلاشی هم برای بهبود صورت نگرفت و حتی حجم مبنای برخی نمادها پر نشد. طبیعی است که با ابهامات موجود نقدینگی‌های پارک‌شده در بازار تمایل زیادی برای حضور نداشته باشند و بازار شرایط سختی را سپری کند. همچنان برخی از فعالان بازار سرمایه محدودیت دامنه نوسان ۲درصدی را عامل این روزهای سیاه بازار می‌دانند؛ هرچند این قضیه به قفل شدن بیشتر بازار کمک کرده، اما به نظر می‌رسد دلایل بزرگ‌تری برای این بی‌رونقی بازار وجود دارد.

▣ شرط سبزی بورس

فاطمه حاجعلی، تحلیلگر بازار سرمایه گفت: بازار به روزهای بی‌قراری می‌ماند که تنها منتظر یک شوک برای فرار از این شرایط موجود است. دیروز بازار را در حالی به پایان بردیم که خبرهایی کم و بیش مثبت طی چند روز گذشته در مسیر بهبود بازار مخابره شد؛ ولی بازار همچنان واکنش سرد به این اخبار نشان می‌دهد. بازار از ماه‌های گذشته با چند مشکل اساسی از جمله عدم‌اعتماد سرمایه‌گذاران به بازار سهام، عمل نکردن مسوولان به وعده‌ها، توقف کاهش فاصله نرخ ارز نیما و آزاد از سوی بانک‌مرکزی و افزایش نرخ سود به ۳۰درصد مواجه است. چالش دیگر امسال بازار سرمایه ریسک‌های سیاسی بود که از اولین ماه سال شروع شد و کشور را تا آستانه جنگ تهدید کرد و بعد از آن شهادت رئیس‌جمهور و یارانش بود که ضربه مهلکی به تمامی بازارهای مالی به‌خصوص بازار سهام وارد کرد.

از طرف دیگر انتشار گزارش‌های بد ۱۲ماهه شرکت‌ها بود که حاصل دستاورد سیاستگذاری غلط مسوولان بود و نتیجه‌ای جز ضرر و زیان سهامداران نداشت. وی افزود: در حال حاضر تنها راهکار برای این روزهای بورس، تحول در نرخ نیما و بهره است که به احتمال زیاد با انتخابات ریاست‌جمهوری بهبود پیدا می‌کند که البته تغییرات آن از چند هفته قبل آغاز شده است. اگر نرخ بهره بتواند در روزهای آتی بستر مناسبی را رقم بزند و نرخ نیما نیز آرام‌آرام فاصله خود را با دلار آزاد کاهش دهد، می‌توانیم شاهد روزهای به‌نسبت مثبتی در بازار سرمایه باشیم.بازار سرمایه در حال حاضر تحلیل‌پذیر نیست؛ اما در همین بازار نیز می‌توان سهم‌هایی را که رشد خوبی خواهند داشت، انتخاب کرد. طی هفته گذشته شاهد بودیم که نماد «وتجارت» به عدد منطقی خود نزدیک شد. منتهی نباید سهم را در زمان مثبت خریداری کرد و باید زمانی که به کف قیمتی خود رسیده و پتانسیل کافی برای رشد دارد، دست به خرید زد که این امر به صبر و ریسک بالایی نیاز دارد. در این مسیر باید حقوقی‌های بازار که نقدینگی قوی در اختیار دارند با استفاده از ابزار تحلیلی وارد شوند و دیگران را نیز به این کار تشویق کنند.

این تحلیلگر معتقد است، همچنان انتخابات ریاست‌جمهوری مهم‌ترین رویداد هفته جاری و هفته آینده است و از این هفته نیز مناظره‌های کاندیداها را شاهد خواهیم بود. تقریبا هفت‌روز کاری تا پایان رالی انتخابات و رای‌گیری باقی مانده است. بنابراین کاندیداهای ریاست‌جمهوری باید در خصوص نرخ سود، نرخ دلار نیما، قیمت‌گذاری دستوری، عوارض، مالیات، برنامه برای بنزین و راه‌های جبران کسری بودجه و... نظر و برنامه‌هایشان را به‌صراحت اعلام کنند. همچنین خبرهایی از آغاز مذاکرات و بحث‌های هسته‌ای در آژانس و شورای امنیت از هفته‌های قبل به گوش می‌رسد که می‌تواند باعث تحولاتی در بازارهای مالی و بورس شود. از سوی دیگر بورس تهران به انتخابات آمریکا و آتش‌بس در منطقه نیز چشم دوخته است.روزبه شریعتی، تحلیلگر بازار سرمایه، در خصوص وضعیت بازار گفت: با توجه به اینکه شرایط در هفته جدید نسبت به هفته گذشته تفاوتی نداشته است، نمی‌توان انتظار وضعیت متفاوتی را از روند معاملات در هفته آخر بهار داشت. بازار کاملا در رخوت، رکود، بلاتکلیفی و عدم‌شفافیت کامل به سر می‌برد و هر اتفاقی که از سمت سیاستگذار مالی و پولی می‌افتد، به دلیل اینکه ریشه مشکل حل نشده است، هنوز از نگاه اهالی بازار کاملا زودگذر و موقتی به نظر می‌رسد. وی ادامه داد: نمونه آن ابطال نرخ اخزای بالای ۳۵درصد توسط مقام ناظر در شرکت فرابورس ایران یا عدم‌انتشار اوراق شرکتی بالای نرخ ۳۸درصد توسط سازمان است. رگولاتوری باید این مساله را خیلی خوب بداند که مکانیزم عرضه و تقاضا و نرخ پول چیزی نیست که بتوان به‌راحتی آن را کنترل کرد. کما اینکه در حال حاضر هم سیاستگذار پولی این را می‌داند؛ اما می‌خواهد همه چیز را در قالب دستور و عدم‌پذیرش واقعیت جلو ببرد. مگر نرخ دلار بازار آزاد را پذیرفتند؟ نه و همچنان به آن نرخ غیرواقعی و تلگرامی می‌گویند.در مورد بازار سرمایه هم همین است. شریعتی بیان کرد: بانک می‌گوید با نرخ ۲۳درصد وام می‌دهم، اما آیا واقعا این نرخ ۲۳درصد است؟ اینکه پنج‌برابر سپرده وام می‌دهد؛ اما روی سپرده سود نمی‌دهد، یعنی در حال بالا بردن نرخ واقعی است. برای مثال وقتی فردی از بانک مسکن وام می‌گیرد، عدد قابل‌توجهی را صرف خرید اوراق تسهیلات مسکن و هزینه‌های کارشناسی می‌کند. اینها جزو هزینه وام نیست؟ پس نباید خودمان را گول بزنیم. مکانیزم بازار، نرخ را مشخص می‌کند. وقتی بانک‌ها به شرکت‌های حقوقی و صندوق‌ها نرخ حدود ۳۰درصد پرداخت می‌کنند، نمی‌توانیم نرخ اخزا را زیر ۳۵درصد نگه داریم، این باعث می‌شود صندوق‌هایی که جذب منابع دارند منابع را به سمت بانک ببرند و اگر هم از آن طرف بانک‌مرکزی به بانک‌ها فشار بیاورد که حق ندارید سپرده بالاتر از این نرخ ایجاد کنید، در حالی که تزریق نقدینگی به سیستم بانکی انجام ندهد و ناترازی را حل نکند نمی‌تواند نرخ را به صورت واقعی پایین بیاورد.این تحلیلگر با بیان اینکه هفته گذشته تنها اتفاق مثبتی که افتاد این بود که بانک رفاه خریدار بخشی از اوراق دولت بود که در این چند وقت بارها عرضه شده بود و خریداری نداشت، گفت: واضح است که اگر بانک مرکزی و سیاستگذار سیاست انقباضی خود را ادامه دهند و به سیستم بانکی کشور تزریق نقدینگی نداشته باشند، بانک‌ها کماکان ناتراز می‌مانند و تقاضای پول بیشتر هم می‌شود و نمی‌توانند نرخ را در این محدوده نگه دارند. وی گفت: در بازار سرمایه هم همین وضعیت برقرار است. بازار اصلاح بدی داشته و با تلاش‌های بی‌وقفه دوستان در مرکز رگولاتوری برای جلوگیری از ریزش شاخص بورس و با نگه داشتن سهم‌هایی مثل هلدینگ فارس، فولاد و... این دستکاری غیررسمی موجب شده است که بازدهی شاخص هموزن بیش از ۵درصد نسبت به شاخص کل عقب بیفتد و اصلاح بیشتری داشته است. مشخصا این رکود شدید در بازار سرمایه کاملا مشهود است و تعداد کدهای خریدار به‌رغم ثابت شدن وضعیت بازار کمتر از ۱۰۰هزار واحد است که به معنای تعطیلی بازار است. نگاه بازار به انتخابات است و کماکان منتظر است تا ببینند کاندیداها چه سیاست‌های اقتصادی دارند.

سه عاملی که به بورس جان می‌دهد!

بازار چند ماهی منفی بوده و باید هر خبر مثبتی نوسان مثبت چند روزه ایجاد می‌کرد.

اما بی‌اعتمادی بازار را فرا گرفته و حالا باید دید رییس‌جمهور آینده این چالش را حل می‌کند. در روزهای اخیر در کنار افت نرخ بهره، اخبار امیدوار کننده به بازار تزریق شد.

همه نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری نیز سیگنال‌های مثبتی به بازار دادند زیرا همه آنها اعلام کردند از بورس حمایت می کنند.

اما از آنجایی که سیاستمداران همواره در دوران انتخابات وعده‌های بورسی می‌دهند اما در عمل سیاست دیگری را دنبال می‌کنند. این‌بار به این وعده‌ها توجه نکردند.

به همین دلیل امیدواری به بازار برنگشت. در این گزارش مهم‌ترین چالش‌های که رییس‌جمهور آینده باید در بازار سرمایه آنها را حل کند مورد بررسی قرار گرفته است.

هنوز تعداد کد فعال در بازار سرمایه بسیاری پایین است. در واقع اگر انتظار توقف ریزش و برگشت و رشد در بورس را داریم، باید امیدوار باشیم برنامه ای اعلامی در حد حرف نماد و در کنار آن اقبال به سرمایه‌گذاری در سهام با افزایش تعداد کد فعال، رشد کند.

حسن کاظم‌زاده به بازار می‌گوید قیمت اخزا هنوز بالاست. با این حال با افت نرخ سود اخزا در یک هفته گذشته شده و کاهش آن از ۳۸ درصد به ۳۲ درصد، شاهد برگشت جزیی در معاملات برخی سهام بودیم و بعد از مدت‌ها تعدادی نماد مثبت نیز در معاملات دیده شد. سیاست‌های دولت باید در مسیر بازگشت جریان پول به بازار سهام باشد.

برای اینکه برگشت تکمیل شود و رشد صورت گیرد نیاز است که حرف ها به عمل تبدیل شوند. وضعیت نرخ سود هم که مشخص است و بلایی که سر تولید و کسب و کارها آورده منجر شده حقوقی ها هم فروشنده باشند. با وجود این نرخ سود بالا، متاسفانه رشد پایه پولی و نقدینگی نیز چندان کنترل نشده است.

حسن کاظم‌زاده کارشناس بازار سرمایه با اشاره به اینکه بازار سهام در حال حاضر وضعیت خوبی ندارد، گفت: بازار بدهی هنوز با کف شرایط بحرانی فاصله دارد. در واقع هنوز اوراق درآمد ثابت و صندوق های درآمد ثابت به‌طور کامل وضعیت بحرانی پیدا نکرده‌اند.

البته صندوق های درآمد ثابت سرعت تطبیق پذیری بالایی با شرایط جدید نرخ بهره دارند و معمولا سریع نرخ خودشان را تعدیل می کنند. اما در هر صورت افت قیمت اخزا صندوق های دارای این نوع اوراق را در صورت تداوم اذیت خواهد کرد.

از طرف دیگر شرکت های تامین سرمایه و نهادهای مالی که اوراق شرکتی با نرخ پایین متعهد شده‌اند و توانایی افزایش نرخ بازارگردانی را ندارند با تداوم نرخ بهره ی بالا دوار چالش می شوند.

او افزود: هرچند قیمت اخزا هنوز بالاست. با این حال با افت نرخ سود اخزا در یک هفته گذشته شده و کاهش آن از ۳۸ درصد به ۳۲ درصد، شاهد برگشت جزیی در معاملات برخی سهام بودیم و بعد از مدت‌ها تعدادی نماد مثبت نیز در معاملات دیده شد.

به دلیل تشکیل صف های خرید و عدم عرضه ی آنها، ارزش معاملات رشد نکرد و در حد ۳ میلیارد تومان به باقی ماند.

▣ تاثیر بستر منطقی و آرام از تصمیمات اقتصادی

اخبار صنایع و گزارش‌ها طول موج‌های کوتاهی را ایجاد می‌کنند که برای دوام و بقای آن به اتفاقات مهم‌تری نظیر آنچه در نرخ نیما می‌گذرد نیاز است. در نهایت سراغ عامل که از آن به عنوان آرامش روانی اقتصادی یاد می‌شود بستر منطقی و آرام از تصمیمات اقتصادی است. معمولا بهار هر سال به دلیل کاهش نیاز به تامین مالی توسط دولت و بنگاه‌های اقتصادی، نرخ بهره نزولی می‌شد و فضای پولی کشور آرام می‌گرفت.به گفته علیرضا سادات کارشناس برای به جریان انداختن جریان پول که می‌تواند جهت بازار را تغییر دهد دولت بعد باید سیاست‌های بورسی خود را شفاف کند، ۲ رویداد برای اصلاح مثبت بورس نیاز است. اول همین موضوع نرخ دلار نیماست فعلا بازار غیرشفاف و جذابی در اختیار بسیاری از افراد قرار داده است. زیرا حجم عجیبی از رانت از جیب مردم و شرکت‌های بورسی روانه جیب دلالان می‌شود.

امسال سیاست‌ها به گونه‌ای پیش رفت که اصلا تنش‌مالی کاهش پیدا نکرد. دولت که برای اولین بار در اردیبهشت حجم سنگین اوراق برای انتشار به روی میز فرستاد، در خرداد هم ادامه یافت.

وضعیت بخش تولید و کسب و کارها نیز تحت تاثیر قرار گرفت.

حالا به گوش می‌رسد شاهد تحولات جدی در برخورد با بانک‌های ناتراز خواهیم بود.

علیرضا سادات کارشناس بازار سرمایه با اشاره به اینکه برای به جریان انداختن جریان پول که می‌تواند جهت بازار را تغییر دهد دولت بعد باید سیاست های بورسی خود را شفاف کند، گفت: ۲ رویداد برای اصلاح مثبت بورس نیاز است.

اول همین موضوع نرخ دلار نیماست فعلا بازار غیرشفاف و جذابی در اختیار بسیاری از افراد قرار داده است. زیرا حجم عجیبی از رانت از جیب مردم و شرکت‌های بورسی روانه جیب دلالان می‌شود.

او با تاکید بر اینکه به نظر تغییر نرخ نیما اولین فاز از تغییرات احتمالی و تغییرات مهم بازار است، افزود: البته که تغییرات بازار بسیار نرم و آهسته آغاز می‌شود و زمانبر خواهد شد.

او افزود: موضوع دوم موضوع صنایع است، تصریح کرد: در حال حاضر اخبار موثق و مهمی از صنایع و شرایط آنها اعم از گزارش بنیادی و صورت مالی و خبرهای دیگر به چشم نمی‌خورد.

به نظر حرکت در این مسیر یکی از الزامات حرکت جریان پول است.

البته این را هم باید تاکید کرد که این عامل به تنهایی نمی‌تواند محرکی برای جذب پول باشد. اما موضوع نرخ نیما و تغییرات آن می‌تواند نقش خاصی را ایفا کند و جریان پول را حرکت دهد.

▣ بازار در فضای ارزنده و بنیادی قرار دارد

براساس این گزارش، بازار در فضای ارزنده و بنیادی قرار دارد.

اما برای درگیر کردن جریان پول به خبرهای بیشتر و اقدامات قوی‌تری نیاز است که در حال حاضر نرخ دلار نیما، افزایش سرمایه خودرویی‌ها و نرخ خوراک پالایشگاه ها عملا متحول شود.

البته این روزها شاهدیم آرام آرام و پله پله نرخ نیما در حال افزایش است و این اختلاف بین نیما و دلار آزاد در حال کاهش است. اما سرعت آن سرعت قابل قبولی نیست.

اتلاف وقت، انرژی زیادی از بازار سرمایه خواهد گرفت.

اگر بپذیریم که این تغییر آغاز شده به نظر چشم انداز خوبی پیش روی بازار است.

یادداشت

دوئل بورس با ابهامات

امیرحسین جنانی
/کارشناس بازار سرمایه

در واپسین روزهای خردادماه بازار فاصله بسیاری تا بازگشت اعتماد دارد. شاید بتوان منشا این موضوع را در شعارها و وعده‌های محقق‌نشده پیدا کرد که نمی‌گذارد اعتماد به بازار برگردد. علاوه بر این مسائل، بازار همچنان با مشکلات دیگری نیز دست‌به‌گریبان است. این وضعیت سبب شده شرایط بورس برای بازگشت به تعادل پیچیده شود. به عنوان مثال اکنون یکی از مشکلات مهم که صنایع در تابستان با آن درگیر هستند، مشکل برق است. به نظر می‌رسد با رسیدن روزهای گرم تابستان این مشکل مجددا تشدید شود و اثرات منفی بر سود شرکت‌ها بگذارد. وضعیت بازار سهام نشانگر این است که بازار درحال‌حاضر به جایی رسیده که توان پایین رفتن نداشته ولی خریدار قوی هم وجود ندارد و تلاش بازارساز برای حفظ تعادل و بازگشت اعتماد به تابلوهای معاملاتی تاکنون به جایی نرسیده است.در این بین برخی نامزدهای انتخاباتی نیز که شانس انتخاب شدن دارند، اظهارنظرهای عجیبی در مورد بازار سرمایه داشته‌اند که سیگنال خوبی به بازار نمی‌دهد. به این ترتیب باید انتظار داشت با تقویت احتمال انتخاب شدن برخی گزینه‌ها، فشار فروش هیجانی دیگری را در بازار تجربه کنیم. افزون بر آن، دامنه نوسان هم به‌نظر تا انتخابات به روال فعلی باقی بماند و عزمی برای تغییرش در ارکان سازمان دیده نمی‌شود. این روزها با دو تحول مهم روبه‌رو هستیم: نرخ نیما و نرخ بهره. البته به نظر می‌رسد ریسک‌های سیاسی با انتخابات ریاست‌جمهوری احتمالا بهبود یابد و ریسک گزارش‌ها نیز کمتر خواهد شد. در مورد نرخ بهره، بانک مرکزی با ابزار بانک‌ها به طور ویژه در نرخ سود احتمالا ورود خواهد کرد چون اصلاح آن نشانه‌ای برای یک تغییر روند است، سهامداران و فعالان بازار باید تحولات نرخ اخزا را روز به روز دنبال کنند چرا که احتمالا آغاز حرکت قوی بازار از آغاز این رویداد خواهد بود، جایی که نرخ سود به دامنه امن و منطقی خود برگشته و فرصت ویژه‌ای برای بازار رقم می‌زند.اگر «دو رویداد نیما و نرخ بهره» بتوانند در روزها و هفته‌های آتی بستر مناسبی از فضا را رقم بزنند و هم‌زمان با این موضوع، نرخ نیما نیز آرام‌آرام از گارد غیرمنطقی و غیرعقلانی خود خارج شود، می‌توانیم کم‌کم شاهد این باشیم که خبرهای مثبت از دنیای سیاست و شرکت‌ها نیز آثار منطقی را در قیمت سهم به نمایش بگذارند. بازار ارز در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری کشور در یک خواب بهاری فرو رفته و از حجم معاملات بازار کاسته شده است. آمار و ارقام نشان می‌دهد که در ماه‌ها و هفته‌های انتخاباتی معامله‌گران با احتیاط بیشتری دست به معامله می‌زنند. رویکرد سیاسی کاندیداها و چشم‌انداز تجارت خارجی کشور با فرض به قدرت رسیدن هر یک از آنها سبب می‌شود بازار تا زمان اعلام نتایج از واکنش جدی خودداری کند. بورسی‌ها و به طور کلی فعالان اقتصادی نمی‌دانند چه چیزی در انتظار آنهاست. موضوعات مهمی که باید به آنها پرداخته شود، نظیر نرخ بهره، نرخ ارز، انرژی و موارد دیگر آنقدر اهمیت دارد که نمی‌دانیم چرا کسی درخواست نمی‌کند که کاندیداها روشن و شفاف در مورد آن صحبت کنند.

دنیای رمز ارز

صعود پندل در بازار بی‌رمق رمز ارزها!

بازار ارزهای دیجیتال در چند هفته اخیر روندی جانبی دارد، اما در این میان، برخی از آلتکوین‌ها مانند پندل (PENDLE) عملکرد قابل‌قبولی از خود به نمایش گذاشته‌اند.

قیمت توکن پندل طی ۲۴ ساعت گذشته با افزایشی ۵ درصدی به ۵.۳۸ دلار و ارزش بازار آن ۸۲۹.۵ میلیون دلار رسیده است. با این حال، حجم معاملات روزانه این ارز دیجیتال با افتی ۲۷.۵ درصدی، به ۴۷.۱ میلیون دلار کاهش یافته است.پندل به خاطر رویکرد نوآورانه خود در ارائه نقدینگی و تولید بازدهی چشمگیر، در حوزه دیفای مورد توجه قرار گرفته است.این پلتفرم امکانات منحصربه‌فردی را به کاربران ارائه می‌کند و آن‌ها را قادر می‌سازد تا به توکنیزه کردن دارایی‌ها بپردازند. نقدینگی بالای این پلتفرم نشان‌دهنده اعتماد سرمایه‌گذاران و پتانسیل آن برای رشد بیشتر است. پندل همچنین یک پروتکل مالی جدید ارائه کرده که امکان توکنیزه‌سازی و کسب سود را در بلاکچین اتریوم و اولانج، فراهم می‌کند. پلتفرم تحلیلی لوک‌آن‌چین (Lookonchain) اخیرا گزارش داده که یک نهنگ بزرگ، ۷۵۵ هزار توکن PENDLE به ارزش ۳.۸۳ میلیون دلار را به منظور سیو سود به بایننس واریز کرده است.قیمت این توکن در ۱۱ آوریل به بالاترین سطح تاریخی خود، یعنی ۷.۴۶ دلار رسید، اما از آن زمان متأثر از شرایط بازار، دچار اصلاح شده است. با این وجود، قیمت آن همچنان بالاتر از میانگین متحرک ساده ۲۰۰ روزه قرار دارد. با گسترش و رشد مداوم بخش امور مالی غیرمتمرکز، راه‌حل‌های نوآورانه پندل و افزایش پایگاه کاربران آن، می‌توانند این پروژه را به عنوان یک پروژه مهم در بخش دیفای مطرح کنند.

۵ دلیل برای جهش دوباره نات‌کوین

قیمت ارز دیجیتال نات‌کوین (NOT) از زمان راه‌اندازی رو به افزایش بوده و طی یک ماه گذشته، بیش از ۳۰ درصد رشد داشته است. عوامل مختلفی در این افزایش قیمت نقش دارند که در ادامه به صورت خلاصه به آن‌ها می‌پردازیم.گسترش پشتیبانی بایننس و کوین‌بیس: دو صرافی پیشروی جهان، یعنی بایننس و کوین‌بیس، اخیراً حمایت خود را از نات‌کوین اعلام کرده‌اند. این صرافی‌ها با افزودن جفت ارزهای معاملاتی جدید این توکن نظیر جفت نات‌کوین و ریال برزیل (NOT/BRL) در پلتفرم‌های خود، دسترسی کاربران به آن را گسترش داده‌اند.افزایش شاخص سود باز نات‌کوین: داده‌های پلتفرم کوین‌گلس (Coinglass) حاکی از افزایش قابل‌توجه شاخص سود باز قراردادهای آتی نات‌کوین از ابتدای ماه ژوئن و رسیدن آن به ۲۴۷.۰۶ میلیون دلار هستند. این موضوع، نشان‌دهنده جریان قابل‌توجه پول و علاقه سرمایه‌گذاران به این توکن است.تحلیل تکنیکال: شاخص‌ها و اندیکاتورهای تکنیکال از وجود احساسات مثبت و تمایل معامله‌گران به خرید این دارایی حکایت دارند. شاخص قدرت نسبی (RSI) که یکی از شاخص‌های کلیدی برای بررسی احساسات بازار است، در حدود سطح ۶۱ قرار گرفته که نشان‌دهنده وجود فشار خرید است.

ادامه افزایش فشار خرید می‌تواند موجب جهش بیشتر قیمت شود؛ زیرا اندیکاتور RSI هنوز به منطقه اشباع خرید نرسیده است.افزایش محبوبیت نات‌کوین: نات‌کوین با جذب ۴۰ میلیون کاربر فعال، به نقطه عطف مهمی دست یافته و این موضوع، باعث افزایش محبوبیت دیگر بازی‌های کلیکی در تلگرام نیز شده است. کارشناسان وجود چنین پایگاه کاربر گسترده‌ای را یکی دیگر از دلایل افزایش قیمت می‌دانند.تاثیر افزایش قیمت تون‌کوین بر نات‌کوین: تون‌کوین (TON) که توکن بومی بلاکچین تون محسوب می‌شود، به دلیل گسترش استقبال کاربران تلگرام از پروژه‌های راه‌اندازی شده بر بستر این شبکه، طی ماه گذشته حدود ۱۵ درصد افزایش قیمت را تجربه کرده است.این موضوع باعث افزایش قیمت توکن‌های راه‌اندازی شده در این بلاکچین نیز شده است. در حال حاضر، قیمت نات‌کوین طی ۲۴ ساعت گذشته با ۲.۳۶ درصد افزایش به ۰.۰۲۰۱ و ارزش بازار آن نیز به ۲.۰۷ میلیارد دلار رسیده است.

▣ آیا قیمت نات‌کوین در سال ۲۰۲۴ به ۱ دلار خواهد رسید؟

عملکرد پرقدرت قیمت نات‌کوین در بازار نزولی اخیر، بسیار مورد توجه قرار گرفته است. طی دوره‌ای که اکثر آلتکوین‌ها از جمله اتریوم، عملکرد ضعیفی از خود به نمایش گذاشته‌اند، این توکن موفق شده رشد قابل‌توجهی را به ثبت برساند.همچنین، شایان ذکر است که همبستگی نات‌کوین با بیت کوین کاهش چشمگیری داشته است. این بدان معنی است که قیمت آن تحت تأثیر نزول بیت کوین یا احساسات موجود در بازار کریپتو قرار نمی‌گیرد.قیمت توکن NOT در حال حاضر در اطراف مقاومت ۰.۰۲۰ دلار در حال نوسان است. شکست این مقاومت می‌تواند موجب شروع یک روند صعودی و ثبت اوج‌های قیمتی جدیدی برای نات‌کوین شود.به گفته تحلیلگران، نات‌کوین این پتانسیل را دارد که به عنوان یکی از ارزهای دیجیتال با عملکرد درخشان در طول چرخه فعلی ظاهر شود. در حال حاضر، هدف ۱ دلاری برای قیمت نات‌کوین، با توجه به اینکه نیاز به ارزش بازار ۱۰۰ میلیارد دلاری دارد، دور از دسترس به نظر می‌رسد.با این حال، این احتمال وجود دارد که خریداران بتوانند قیمت NOT را به سمت هدف معقول‌تر ۰.۵ دلار سوق دهند.

۴ نشانه برای تشخیص بازار گاوی ارزهای دیجیتال

بازار ارزهای دیجیتال در تلاش برای خروج از وضعیت نزولی است و سرمایه‌گذاران به دنبال نشانه‌هایی برای صعودی شدن روند هستند. پس از هفته‌ای که با سقوط قیمت بیت‌کوین به زیر ۷۰ هزار دلار همراه بود، ارزش کل بازار کریپتو در ۲۴ ساعت گذشته با ۰.۴ درصد افزایش به ۲.۴۲ تریلیون دلار رسیده است. با این حال، بسیاری از کاربران نگرانند که این افزایش کوتاه‌مدت باشد و روند صعودی واقعی شکل نگیرد. توجه به این نکته ضروری است که فاز گاوی با نشانه‌های خاصی، از جمله فعالیت نهنگ‌ها و تغییر در سیاست‌های نظارتی آغاز می‌شود. در ادامه، ۴ نشانه برای شروع فاز صعودی بازار بررسی می‌شود.

۱. نهنگ‌ها به دلیل حجم بالای دارایی‌هایشان می‌توانند بر بازار تاثیر بگذارند. خرید و انباشت ارز دیجیتال توسط نهنگ‌ها به عنوان سیگنالی برای افزایش قیمت در نظر گرفته می‌شود. برعکس، فروش دارایی‌های دیجیتال توسط نهنگ‌ها نشان‌دهنده کاهش اعتماد به بازار است.

۲. یکی دیگر از نشانه‌های فاز گاوی، افزایش قیمت بیت‌کوین و عبور آن از مقاومت‌های کلیدی است. بیت‌کوین به عنوان رهبر بازار ارزهای دیجیتال شناخته می‌شود و افزایش قیمت آن می‌تواند سایر ارزهای دیجیتال را نیز با خود بالا بکشد.همانطور که امسال با ثبت بالاترین قیمت بیت‌کوین در محدوده ۷۳ هزار دلاری، سایر ارزهای دیجیتال هم سود قابل‌توجهی به دست آوردند.در زمان نگارش این خبر، بیت کوین در محدوده قیمتی ۶۶۱۹۶ دلار معامله می‌شود و اگر بتواند این هفته بالای ۷۰ هزار دلار برسد، دیگر رمزارزها نیز پشت سر آن رشد خواهند کرد.

۳. فاز گاوی همچنین با ورود سرمایه به بخش امور مالی غیرمتمرکز (دیفای) همراه است. اگر معاملات اکوسیستم دیفای در کوتاه‌مدت بهبود یابد، نشانه‌ای از روند مثبت در بازار خواهد بود. در همین راستا، ثبت اوج‌های قیمتی جدید می‌تواند منجر به افزایش دارایی‌های تحت مدیریت (AUM) شبکه‌ها شود.

۴. علاوه بر این‌ها، خروج سرمایه از صرافی‌های ارز دیجیتال و انتقال آن به کیف‌پول‌های شخصی نیز نشانه‌ای از خوش‌بینی سرمایه‌گذاران و تمایل آنها به نگه‌داشتن بلندمدت ارزهای دیجیتال است.